

การพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษาศูนย์
เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร
อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ
บัณฑิตศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

การพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษาศูนย์
เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร
อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ
บัณฑิตศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน
ปีการศึกษา 2558

**DEVELOPMENT OF PERSONALITY ANDPOTENTIALITY IN
PUBLIC SPEAKING OF STUDENTS AT BANNASAN LIFE
UNIVERSITY COMMUNITY NETWORK LEARNING CENTER,**

SURATTHANI

BY

SUPOJ BOONSIRICHAJ

THE THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

IN THE PROGRAM OF

INTERGRATED LOCAL DEVELOPMENT

FACULTY OF GRADUATE STUDY

LEARNING INSTITUTE FOR EVERYONE (LIFE)

2015

วิทยานิพนธ์เรื่อง (Title)	การพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่ สาธารณะของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่าย มหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ผู้วิจัย	สุพจน์ บุญศิริชัย
สาขาวิชา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร. สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร. ไมตรี อินทรีย์ยะ

คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....	ประธานกรรมการ (ดร. สุชาติ ศรียารัตน)
ลงชื่อ.....	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) (ดร. ศรีปริญญา ฐปกระจำง)
ลงชื่อ.....	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) (ดร. สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์)
ลงชื่อ.....	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม) (ดร. ไมตรี อินทรีย์ยะ)
ลงชื่อ.....	กรรมการ (ผู้แทนบัณฑิตศึกษา) (รองศาสตราจารย์ ดร. เสรี พงศ์พิศ)
ลงชื่อ.....	กรรมการ (ผู้แทนบัณฑิตศึกษา) (ดร. ทวีช บุญธีรศรี)
ลงชื่อ.....	เลขานุการ (อาจารย์อัญมณี ชุมณี)

บัณฑิตศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง	การพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่ สาธารณะของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่าย มหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ชื่อผู้เขียน	สุพจน์ บุญศิริชัย
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ
ปีการศึกษา	2558
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร. สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร. ไมตรี อินทรีย์

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่
สาธารณะของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนา
สาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้เก็บข้อมูล โดย การสังเกต และแบบสอบถาม
ระหว่างร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวิชาในการเสนอข้อมูลในชั้นเรียนและการฝึกปฏิบัติการพูด
ในที่สาธารณะอย่างต่อเนื่องจนจบหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีนักศึกษาที่อาสาสมัคร
เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ จำนวน 15 คน จาก
ทั้งหมด 50 คน

ผลการวิจัย พบว่าพฤติกรรมของนักศึกษาหลังการพัฒนามีความมั่นใจ ยิ้มแย้ม กวาด
สายตาผู้ฟังเคลื่อนไหวร่างกายเป็นไปโดยธรรมชาติ เรียงลำดับประเด็นหลักประเด็นรองการใช้
เสียงพูดเสียงดังสุภาพชัดเจน ส่วนด้านการวางตัวพูดด้วยหน้าตา ยิ้มแย้มรักษาเวลาตามที่ได้รับ
มอบหมายและไม่เคลื่อนไหวร่างกายมากเกินไป ซึ่งตรงกันข้ามกับก่อนการเข้าเรียนในสถาบัน โดย
ด้านเนื้อหาสาระมักจะนำเอกสารมาอ่านมากกว่าการพูด ประหม่า ตื่นเต้น การเคลื่อนไหวร่างกาย
มากเกินไปไม่สง่างามการใช้เสียงเบาฟังไม่ชัดเจนพูดน้ำเสียงราบเรียบไม่เน้นเสียงหนักเบาทำให้
ไม่ดึงดูดผู้ฟัง

คำสำคัญ การพัฒนาบุคลิกภาพ การพูดในที่สาธารณะ

ข้อเสนอแนะ

Abstract

Thesis Title	Development of Personality and Potentiality in Public Speaking of Students at Bannasan LIFE University Community Network Learning Center, Suratthani.
Researcher	Supoj Boonsirichai
Degree	Master of Arts
In the Program of	Intergrated Local Development
Year	2015
Principal Thesis Advisor	Surachest Vetchapitak, Ph.D
Associate Thesis Advisor	Mitree Intrae, Ph.D

The purpose of this research is to study quality and development of Personality and potentiality in public speaking of the students of The Life University, Bannasan campus, Suratthani Province. The researcher did both before and after the studying by collecting the information from practicing, observing and questionnaires during the studying activity of each subject in presenting to classes continuously until graduated the Bachelor degree. There were 15 students of 50, who volunteer to join this activity to develop the potentiality to be leader in public speaking.

The conclusion from the research found that the after development of the students' knowledge and subject matter after the speech training were improved substantially, positive appearance, excellence personality, full of confidence. They could make eye contact with the audience, relacing and peaking with natural, polite, clear, and keep they assigned time given exactly. All these were opposite from before the enrollment with the Institution. They used to take the papers and read from them than giving the speech, nervous, excited, and moved too much, not elegant, tone too soff and unclear, not attractive to audience.

Keyword Personality Development, In Public Speaking

The study suggest

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากหลายภาคส่วน โดยเฉพาะอาจารย์ ดร.สุรเชษฐเวชชพิทักษ์, ดร.ไมตรี อินเดรียะ, รองศาสตราจารย์ วิฑูรย์ เวชประสิทธิ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุริยันต์ สุวรรณราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆตลอดจนสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสารอำเภอบ้านนาสารจังหวัดสุราษฎร์ธานี รุ่นที่เริ่มเข้าเรียนในปี 2554 ที่ให้ความร่วมมือมีส่วนร่วมฝึกปฏิบัติการเป็นผู้นำในด้านบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะจากการตั้งใจปฏิบัติ นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อนๆที่ร่วมเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งเป็นการให้ความรู้ที่ยิ่งใหญ่สุดประมาณค่ารวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้บรรลุเป้าหมายและเป็นประโยชน์ต่อผู้ค้นคว้าหาความรู้ต่อไป

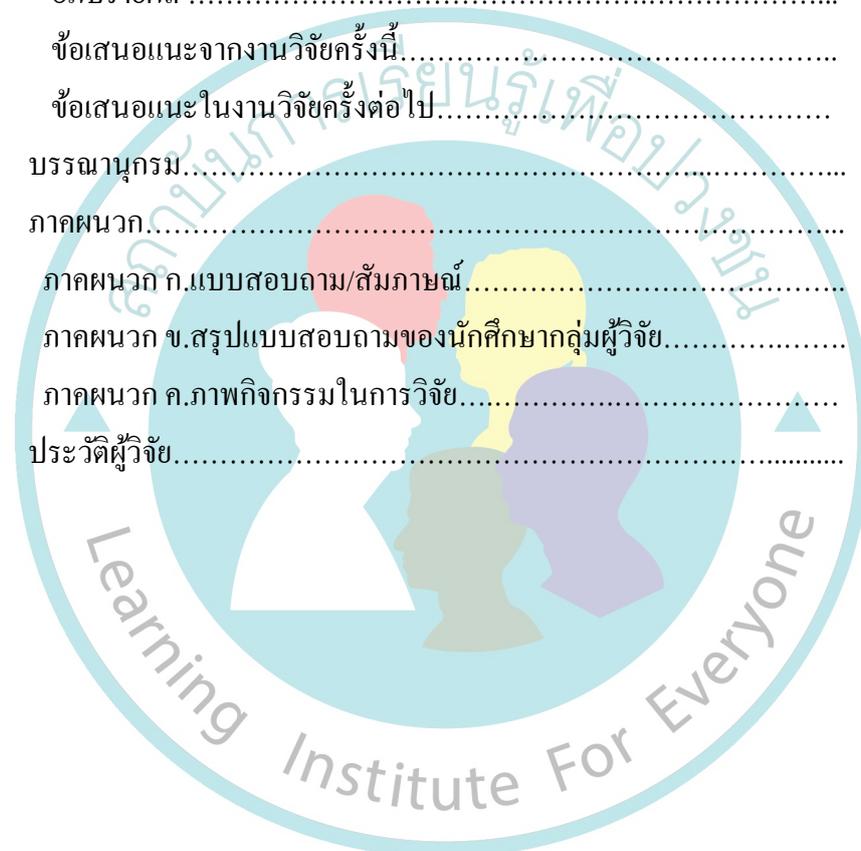
คุณงามความดีและประโยชน์ใดๆที่อาจเกิดจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ที่ให้กำเนิดและเลี้ยงดูให้การศึกษาตลอดจนขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ร่วมให้กำลังใจ ให้ความรู้ และขอบคุณท่านผู้มีพระคุณที่มีส่วนร่วมช่วยวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยและผู้ร่วมกระบวนการวิจัยในครั้งนี้ทุกท่าน

สุพจน์ บุญศิริชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา.....	7
ภาวะผู้นำกับบุคลิกภาพ.....	11
ศิลปะการพูดสำหรับผู้นำ.....	19
แนวคิดและทฤษฎีผู้นำและภาวะผู้นำ.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ขั้นตอนการวิจัย	49
ผู้ร่วมวิจัย	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การจัดระเบียบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	56

4 ผลการวิจัย	
ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา	57
ผลจากการสังเกต	61
ผลจากการตอบแบบสอบถาม	67
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้	86
ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป	87
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก.แบบสอบถาม/สัมภาษณ์.....	93
ภาคผนวก ข.สรุปแบบสอบถามของนักศึกษากลุ่มผู้วิจัย.....	96
ภาคผนวก ค.ภาพกิจกรรมในการวิจัย.....	97
ประวัติผู้วิจัย.....	99

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลกลุ่มผู้วิจัยทั้ง 15 คน	58
2.	ตารางก่อน หลังเข้ามาเป็นนักศึกษาศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสารในการพัฒนาบุคคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ.....	59

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.	ภาพการเป็นผู้นำด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษา ศรช.บ้านนาสาร.....	97
2.	ภาพการทำประชาพิจารณ์ในที่อื่น.....	97
3.	ภาพการเข้าร่วมของนักศึกษาในการทำประชาพิจารณ์.....	98

บทที่ 1

บทนำ

การพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสารอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ในศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร ทำหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพตนเองของนักศึกษา

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน (สรพ.) เป็นสถาบันการศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 โดยมูลนิธิสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนที่มีภาคีเครือข่าย 4 องค์กร คือ บริษัทปตท. จำกัด (มหาชน) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มูลนิธิหมู่บ้าน และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

ก่อนจะจัดตั้งเป็นสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนั้น มูลนิธิสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ : หน้า 25) ได้พัฒนาหลักสูตรสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นภายใต้ชื่อ โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต เพื่อเปิดการเรียนการสอนโดยความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยราชภัฏอีกหลายแห่งทั้งนี้เพราะการศึกษาในโครงการมหาวิทยาลัยชีวิตนั้นเป็นการบูรณาการการศึกษากับการพัฒนาให้เป็นเนื้อเดียวกันตามเป้าหมายที่ว่า ทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี และมีกินในท้องถิ่นของตนเอง เรียนแล้วช่วยตนเองได้ ช่วยคนอื่นได้ ด้วยความเชื่อมั่นที่ว่า ชุมชนเรียนรู้ ชุมชนเข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สิน ความยากจน สิ่งแวดล้อม สุขภาพ สร้างภูมิคุ้มกันและความมั่นคงให้กับผู้เรียน และชุมชนได้มากยิ่งขึ้น

จากประสบการณ์ของการจัดกระบวนการเรียนการสอนกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ดังกล่าวนั้น ได้นำไปสู่การจัดตั้งเป็นสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนขึ้นอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2553 พร้อมเพิ่มหลักสูตรขึ้นมาอีก 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรการจัดการสุขภาพชุมชน และหลักสูตรการจัดการการเกษตรยั่งยืน โดยมีเนื้อหาสาระและประสบการณ์ ที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนในระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย 3 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาปรับวิถีคิด กลุ่มวิชาการจัดการชีวิต และกลุ่มวิชาการจัดการชุมชนในด้านต่างๆ ตามสาขาวิชาที่ผู้เรียนสนใจ เมื่อสถาบันการเรียนรู้

เพื่อปวงชน ได้จัดตั้งและเปิดขึ้นเป็นทางการ ทำให้มีศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิต (ศรช.) เกิดขึ้นทั่วประเทศ

ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิต หมายถึง กลุ่มเรียนกลุ่มหนึ่งได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งของแต่ละอำเภอในจังหวัดนั้นๆ โดยการตกลงเป็นภาคีร่วมจัดการเรียนรู้กับสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน มีนักศึกษาประมาณ 50 คน ซึ่งศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร (ศรช. บ้านนาสาร) อำเภอบ้านนาสารจังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็เป็นอีกกลุ่มเรียนหนึ่งในหลายๆ กลุ่มเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลเมืองนาสาร ซึ่งเป็นเขตชุมชนเมืองที่ประกอบด้วยชุมชนย่อยๆ ประมาณ 24ชุมชน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 19,796 คน แยกเป็นเพศชาย 9,765 คน เพศหญิง 10,031 คนจำนวนครัวเรือน 6,848 ครัวเรือน (ตามสถิติการทะเบียนราษฎรเทศบาลเมืองนาสาร ณ วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2558) อาชีพส่วนใหญ่ของประชากรเป็นเกษตรกรร้อยละ 65.0 ค้าขายร้อยละ 15.0 รับราชการร้อยละ 10.0 รับจ้างร้อยละ 5.0 อื่นๆ ร้อยละ 5.0 แต่ที่สมัครเป็นนักศึกษา ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร รุ่นเข้าเรียนในปี พ.ศ. 2554 นั้น จำนวน 50 คน

สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน มีความประสงค์ในการผลิตบัณฑิตไปเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่น ผู้นำคือ ผู้บริหาร จัดการทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นนักวางแผน พูดโน้มน้าวใจควบคุม และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีภาวะผู้นำแสดงศักยภาพด้านต่างๆ ที่กล่าวมาด้วยความเชื่อมั่น ซึ่งจะนำองค์กร หน่วยงาน ประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จได้ ความก้าวหน้าและผลสำเร็จที่เกิดจากการขจัดปัญหาได้ผล จำเป็นจะต้องเรียนรู้ สร้างหลักการ การบริหาร ภาวะผู้นำ ผู้นำด้านบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องพัฒนา เพื่อนำไปสู่การพูดสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง

การจัดการเรียนสำหรับนักศึกษาของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน (โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต) เน้นนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีอาชีพการงานแล้วเป็นหลัก มีความรู้ความเข้าใจทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพของตนเองมาแล้ว มาพัฒนาปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติและชีวิตตนเองที่ประสบความสำเร็จและไม่สำเร็จ ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อพึ่งตนเองได้ อยู่อย่างมีศักดิ์ศรีในท้องถิ่น และก้าวไปถึงขั้นช่วยเหลือผู้อื่นได้ แต่สิ่งหนึ่งที่ปรากฏในสังคมท้องถิ่น คือ การแสดงออกด้วยความเชื่อมั่นด้วยการมีบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ หลักการพูดขั้นพื้นฐาน การพูดที่ดี และถูกต้องตามจรรยาบรรณและประเพณีของสังคมเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก และความต้องการที่เป็นคุณประโยชน์ให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนอง ซึ่งเกิดจากการพูดที่เป็นแรงจูงใจของคุณลักษณะของผู้นำยังขาดอยู่ในกลุ่มคน โดยทั่วไป ซึ่งส่วนหนึ่งในบุคคลเหล่านี้ ได้เข้ามาสมัครเรียนเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยชีวิต ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัยพบจากที่ประชุมของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร (รายงานการประชุม ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร, 2555) และระหว่างการประชุมแถลงนโยบายของผู้บริหารเทศบาลต่อประชาชนในชุมชนหรือกรณีกิจกรรมเทศบาลพบประชาชน(วันที่ 1 กรกฎาคม 2555 ณ สำนักงานเทศบาลเมืองนาสาร ชั้น 3) การประชาสัมพันธ์การสร้างเงื่อนไขเขตเทศบาลและการสร้างอาคารวัตถุที่ไปกระทบต่อสภาพแวดล้อม (วันที่ 15 สิงหาคม 2556 ณ ศาลาจอฮัว เขตเทศบาลเมืองนาสาร) นักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิต บ้านนาสาร ขาดทักษะความเป็นผู้นำด้านบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่ประชุมของเทศบาล ในด้านข้อมูล ความเชื่อมั่น ที่จะพูดในเวทีสาธารณะ ขาดการกล้าแสดงออก (สังเกตในสถานการณ์และบริบทการประชุม) เป็นผู้ตามมากกว่าการเป็นผู้นำทางความคิด เพราะประสบการณ์ชีวิตของแต่ละบุคคลแตกต่างกันและ ไม่ได้แสดงออกมา จึงเปรียบเสมือนตำราที่ปิดอยู่ ทำให้ความรู้จากประสบการณ์ชีวิต ซึ่งเป็นความรู้มือหนึ่ง ความรู้จากการปฏิบัติ (เสรี พงศ์พิศ. 2553) ไม่ได้ถูกนำไปแก้ไขปัญหาของสังคม ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งนี้เพราะสังคมมนุษย์ทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมที่เจริญแล้ว สังคมที่ล่าหลัง กลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก ชุมชนใหญ่ ชุมชนเล็ก จำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกัน อันเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งในการสร้างผู้นำทั้งสิ้น เพราะผู้นำจะมีวิธีการสั่งการเพื่อให้กลุ่ม เพื่อให้ชุมชนได้บรรลุวัตถุประสงค์กิจกรรมเหล่านั้นได้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ จึงมีความเชื่อมั่นว่า หากได้มีการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษาเหล่านั้น ด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและร่วมฝึกปฏิบัติการพัฒนาตนเอง ให้มีบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการในแต่ละวิชาของหลักสูตรนี้ ย่อมเพิ่มบุคลิกภาพศักยภาพการเป็นผู้นำด้านการพูดในที่สาธารณะ เกิดความเชื่อมั่นของนักศึกษา ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากปรัชญาของสถาบันที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยมีเนื้อหาสาระและประสบการณ์ 3 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มวิชาปรับวิธคิด กลุ่มวิชาการจัดการชีวิต และกลุ่มวิชาการชุมชนในรูปของการจัดการชุมชนแบบบูรณาการ โดยสถาบันมีเป้าหมาย ให้ผู้เรียนรู้มีความสามารถทั้งในด้านส่วนบุคคล และด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ในชุมชน

ในส่วนบุคคลนั้นสถาบันตั้งเป้าหมายให้ผู้เรียนอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี และมีกินอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง โดยบูรณาการการศึกษา กับการพัฒนา ให้เป็นเนื้อเดียวกัน ทำให้ผู้เรียนที่เข้ามาเรียนในสถาบันนี้มีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ตั้งแต่ระหว่างเรียน มีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น สามารถยกระดับวิถีชีวิตของตนให้ดีขึ้นได้ด้วยตนเอง พึ่งตนเองได้ อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีภาวะผู้นำและผู้ตาม ตามสถานการณ์ได้ในส่วนของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้บ้านนาสารได้นำวิชาในหลักสูตรสาขาสหวิทยาการพัฒนาท้องถิ่นมาบูรณาการกับกระบวนการเรียนรู้ โดยการพูดนำเสนอเดี่ยวในเรื่องโครงการ 3 ปี และติดตามผลโครงการที่นักศึกษาต้องลงมือกระทำระหว่างเรียนเพื่อผลความก้าวหน้าของโครงการที่นักศึกษาลงมือปฏิบัติ พร้อมกับการพูดนำเสนอของนักศึกษาแต่ละคน เป็นการสร้างทักษะและความเชื่อมั่นบูรณาการในการพูดของตนเองไปด้วยกับเนื้อหาสาระความรู้

นอกจากนี้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ วิชาการวางเป้าหมายและแผนชีวิต วิชาการบวนทัศน์ พัฒนาและอีกหลายวิชาของหลักสูตรสาขาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ได้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสนทนาแบบกันเอง (ทุกคนต้องได้พูดแต่ละครั้งไม่เกิน 3-5 นาที พูดให้เป็นธรรมชาติ) เพื่อเป็นการฝึกปฏิบัติการพูดและฝึกบุคลิกภาพให้นักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นพร้อมกับเรียนรู้ในแต่ละวิชา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ถึงปี 2557 เรียนและจบการศึกษา

ส่วนในด้านชุมชนนั้น สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนมีเป้าหมาย ในการผลิตบัณฑิต เพื่อให้เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่น โดยฝึกนักศึกษาให้เป็นผู้บริหาร จัดการชุมชน เป็นนักวางแผนพัฒนาชุมชน เป็นนักพูด โน้มน้าวใจ มีทักษะบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดซึ่งเป็นทักษะหนึ่งที่ผู้นำพึงมีสามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ด้วยความเชื่อมั่น และสามารถอธิบายความรู้อแก่ประชาชนให้มีความเข้าใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้องค์กร ชุมชนในท้องถิ่น ประสบความสำเร็จและบรรลุผลสำเร็จได้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามูลนิธิและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานีก่อนและหลังการเรียนรู้ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้มีความสนใจในการศึกษาลักษณะการเป็นผู้นำของนักศึกษาด้านบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และร่วมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการพูดในที่สาธารณะและความเชื่อมั่นของนักศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ

2. คำถามในการวิจัย

สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน (สรพ.) เป็นสถาบันการศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 โดยมูลนิธิสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนที่มีภาคีเครือข่าย 4 องค์กร คือ บริษัทปตท. จำกัด (มหาชน) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มูลนิธิหมู่บ้าน และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน (สรพ.) เป็นสถาบันการศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 โดยมูลนิธิสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนที่มีภาคีเครือข่าย 4 องค์กร คือ บริษัทปตท. จำกัด (มหาชน) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มูลนิธิหมู่บ้าน และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

3.1 เพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษา ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อนและหลังการเข้าเรียนในสถาบัน

3.2 เพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำด้านบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่ สาธารณะของนักศึกษา ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ศึกษาเฉพาะกระบวนการพัฒนาการเป็นผู้นำของนักศึกษาในด้านบุคลิกภาพและ ศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ

4.2 ศึกษาเฉพาะนักศึกษาในศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้าน นาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 15 คน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2557

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ หมายถึง วิธีดำเนินการตามกระบวนการให้นักศึกษา ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แสดงความสามารถในการพูดตามคุณลักษณะส่วนตัวที่มีอยู่ ของแต่ละคนที่ยังไม่พัฒนาหรือ พัฒนาไม่เต็มที่ หรือยังเป็นพลังแฝงให้มีการแสดงออกจากการพูดนำเสนอ และทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์เพื่อการมีบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ

นักศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เข้ามาศึกษากับศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่าย มหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานีระหว่างปี 2554 – 2557

การสนทนากลุ่มแบบกึ่งตนเอง หมายถึง การที่นักศึกษา ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนบ้านนาสาร กำหนดประเด็นการอภิปราย การได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ซึ่งกันและกัน อย่างทั่วถึงทุกคน เพื่อแสวงหาข้อยุติร่วมกัน

ฝึกอบรมการพูดในที่สาธารณะ หมายถึง การฝึกพูดในชั้นเรียนของกลุ่มนักศึกษา ศูนย์ เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร โดยมีอาจารย์ผู้จัดกระบวนการ วิทยากร พิเศษให้คำแนะนำชี้แนะ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ผู้วิจัยได้รับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพซึ่งได้แสดงความสามารถตามคุณลักษณะส่วนตัวในการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษา
- 6.2 ผู้วิจัยได้ทราบรูปแบบกระบวนการต่างๆ ในการพัฒนาศักยภาพในการพูดในที่สาธารณะจนเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์เพื่อการเป็นผู้นำของนักศึกษา
- 6.3 ผู้วิจัยได้รูปแบบ เนื้อหาและกระบวนการเพื่อใช้ในการประเมินและพัฒนาความเป็นผู้นำบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ
- 6.4 สถาบันได้รูปแบบ กระบวนการการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดของนักศึกษาที่มีภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลง
- 6.5 ชุมชน เกิดผู้นำด้านการพูด นำเสนอ โน้มน้าวใจในการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนเอกสารที่เป็นแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายละเอียดที่สำคัญตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา
2. ภาวะผู้นำกับบุคลิกภาพ
3. ศิลปะการพูดสำหรับผู้ผู้นำ
4. แนวคิดทฤษฎีผู้นำและภาวะผู้นำ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา

กระบวนการพัฒนาเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการหรือหน้าที่ต่อเนื่องอันก่อให้เกิดผลลัพธ์ (Output) คือ ผลผลิตสุดท้ายที่เป็นรูปธรรมสัมผัสได้ ผลลัพธ์จำนวนหนึ่งผลอันเป็นปริมาณผลิตได้ในระยะเวลาหนึ่ง ผลผลิตทางปัญญา ผลผลิตทางศิลปะ ผลผลิตงานสร้างสรรค์ พลังงานที่ผลิตได้โดยระบบหนึ่ง (เสรี พงศ์พิศ. 2553 : 22)

กระบวนการพัฒนาคน (อ้างอิงโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2533) ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการพัฒนาคนแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1.1 กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) จะต้องค้นคว้าข้อเท็จจริงโดยใช้เทคนิคกิจกรรมต่างๆ เช่น การสนทนา การนำเสนอข้อมูลความรู้ การอภิปรายเนื้อหาวิชาการ การตอบคำถามว่ามีความรู้เรื่องที่น่าเสนอเพียงใด ความรู้อยู่ที่ใครอยู่ในรูปแบบอะไร จะเอามาเก็บรวบรวมได้อย่างไร จะแบ่งประเภทหัวข้อได้อย่างไร จะทำให้เข้าใจง่ายและสมบูรณ์อย่างไร เรานำความรู้มาใช้งานได้ง่ายหรือไม่ มีการแบ่งปันความรู้ให้กันหรือไม่ ความรู้นั้นทำให้เกิดประโยชน์กับองค์กรหรือไม่ ทำให้องค์กรดีขึ้นหรือไม่ และพัฒนาคนด้วยการบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การเรียนรู้ โดยเฉพาะกระบวนการพัฒนาคนด้วย

การแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยการจัดกระบวนการ เช่น การศึกษาแหล่งเรียนรู้ การอภิปรายกลุ่มย่อย การนำเสนอ เป็นต้น

1.2 กระบวนการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง (Change Management Process) ในการพัฒนาคนนอกจากการพัฒนา โดยกระบวนการเดิมเติมเต็มความรู้อีกด้านหนึ่งที่จะสัมพันธ์กันได้ คือ บริหารจัดการเปลี่ยนแปลงปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของคนและองค์กร สรุปได้ดังนี้

1.2.1 การเตรียมการและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น กิจกรรมการมีส่วนร่วม องค์กรสหประชาชาติ (1975 : 4) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็นกระบวนการ เกี่ยวกับการกระทำและเกี่ยวกับมวลชนในระดับต่างๆ ดังนี้ ประการแรก ในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งตัดสินใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคม และการจัดสรรทรัพยากร และประการที่สองในการ กระทำโดยสมัครใจต่อกิจกรรมและโครงการ

1.2.2 การสื่อสาร เช่น กิจกรรมที่ทำให้คนเข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรจะทำประโยชน์ให้ เกิดขึ้นในสถาบัน ชุมชน ท้องถิ่น แม้กระทั่งในตัวสมาชิก

1.2.3 กระบวนการและเครื่องมือ ช่วยให้การค้นหาเข้าถึง ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยน ความรู้สะดวกรวดเร็วขึ้น โดยการเลือกใช้กระบวนการและเครื่องมือตามชนิดของความรู้ เช่น การ นำเสนอความรู้ด้วย สไลด์การอภิปรายกลุ่ม การสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น

1.2.4 การเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและหลักการของ การจัดการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้ต้องพิจารณาถึงเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย วิธีการ ประเมินผลและ การปรับปรุง

1.2.5 การวัดผล เพื่อให้ทราบว่า การดำเนินการ ได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ มีการนำผลของการวัดผลมาใช้ในการปรับปรุงแผนและการดำเนินให้ดีขึ้น มีการนำผลการวัดมาใช้ ในการสื่อสารกับบุคลากรในทุกระดับ ให้เห็นประโยชน์ของการจัดการความรู้ และการวัดผลต้อง พิจารณาด้วยว่าจะวัดผลที่ขั้นตอนไหน ได้แก่ วัดระบบ (System) วัดที่ผลลัพธ์ (Output) หรือ วัดที่ ประโยชน์ที่จะได้รับ (Out Come)

1.2.6 การยกย่องชมเชยและให้รางวัล เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ โดยข้อควรพิจารณา ได้แก่ ค้นหาความ ต้องการของบุคลากร แรงจูงใจระยะสั้น และระยะยาว บูรณาการกับระบบที่มีอยู่ ปรับเปลี่ยนให้เข้า กับกิจกรรมที่ทำในแต่ละช่วงเวลา

นอกจากนี้การพัฒนาคนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดจากการมีส่วนร่วมในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังที่กล่าวต่อไปนี้

สุมณฑา พรหมบุญ และอรพรรณ พรสีมา (2549 : 34-35) กล่าวว่า การเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมช่วยเตรียมให้นักศึกษา พร้อมทั้งจะเผชิญกับชีวิตจริงเพราะลักษณะของการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติทำ กิจกรรมกลุ่ม ฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ ทักษะการบริหาร การจัดการ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม และที่สำคัญ

เป็นการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักศึกษามากที่สุดวิธีหนึ่ง อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตย ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ต่อผู้สอน ต่อสถานศึกษาและต่อสังคม

องค์การสหประชาชาติ. (อ้างโดยปริยานุช ปัญจวงศ์, 2540 : 30) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาไว้ว่าการเข้ากิจกรรมอย่างกระตือรือร้นและพลังของประชาชนในระดับต่างๆ

สมใจ ปราบพล. (2544 : 13-14) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่นักเรียนนักศึกษาแต่ละคน มีส่วนร่วมในการเอาใจคิดเข้าร่วมทำให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาศัยหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝน ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดการความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่ และทักษะการทำงานกลุ่ม

สรุปว่า การพัฒนาคนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดศักยภาพความเป็นผู้นำประกอบไปด้วยกระบวนการจัดการความรู้ ด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น การสนทนากลุ่มย่อย การนำเสนอ การอภิปรายกลุ่มและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการพัฒนาด้านหนึ่งที่ทำให้ นักศึกษามีการแสดงความคิดเห็นและเป็นการเอาใจคิดเข้าร่วม ทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดประสบการณ์การฝึกฝน ทักษะการแสวงหาความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้เกิดเป็นกระบวนการพัฒนาเกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของนักศึกษาและประชาชน

ในส่วนของกระบวนการพัฒนาที่หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ให้ดีขึ้นมีนักปราชญ์ นักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

Shula and Blanchard.(1982 : 37 อ้างโดย ชูดา รักไทย, สุภาวดี วิริยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) กล่าวไว้ว่า ไม่มีอะไรเลิกรากว่าคนที่เกี่ยวข้องจะได้เรียนรู้อะไรบางอย่างจากสิ่งนั้น จากการรวมวิธีฝึกสอนที่มีประสิทธิภาพเข้ากับเนื้อหา ในการสอนทำให้กลายเป็นสาระสำคัญสำหรับครูฝึกที่เป็นผู้นำ 5 ประการ ดังนี้ 1. ใช้ความเชื่อมั่นเป็นแรงขับ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ 2. เรียนรู้ให้มากขึ้น ผู้นำที่ดีจะช่วยให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จในการฝึกปฏิบัติงานซึ่งหัวใจที่สำคัญคือ การสนใจในรายละเอียดและการติดตามผลจะช่วยให้ผู้นำรู้ว่าเป้าหมายในการพัฒนาเป็นอย่างไร 3. พร้อมต่อสถานการณ์ ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องพร้อมที่จะมีการเปลี่ยนแปลงให้เข้าสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป 4. ความเสมอต้นเสมอปลายผู้นำที่ดีจะต้องมีการตอบสนองต่อการปฏิบัติงานของผู้ตามในลักษณะเสมอต้นเสมอปลาย 5. ความซื่อสัตย์ความ โปร่งใส ตรงไปตรงมาในสถานการณ์ที่มั่นคงอย่างน้อยที่สุดก็ยังซื่อตรงต่อพวกเขา

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2532) สรุปว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้าและการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีสองส่วนที่เกี่ยวข้องคือ การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งจะต้องมีทิศทางที่ดีขึ้นเท่านั้น

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. (2536) ให้ความหมายของการพัฒนาว่า การพัฒนา หมายถึง การกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่ง ไปสู่สภาพหนึ่งที่ดีกว่า

วิทยากร เชียงกุล. (2537) เขียนไว้ว่า การพัฒนาที่แท้จริงนั้น หมายถึง การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย การกินดีอยู่ดี ความเจริญทางด้านศิลปวัฒนธรรมและจิตใจอย่างสงบสันติ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อสนองความต้องการของร่างกาย ทั้งยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของคุณภาพชีวิต ได้แก่ การศึกษา สิ่งแวดล้อม การพักผ่อนหย่อนใจ

สรุป การพัฒนาคนการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ หมายถึงการต้องใช้กิจกรรมกระบวนการหลายๆ กระบวนการในการพัฒนาให้มีทักษะในการสื่อสารเพื่อให้นักศึกษาประชาชนกระทำการบางสิ่งบางอย่างให้มีการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นสู่เป้าหมาย สู่จุดประสงค์ที่ตนต้องการ โดยกระบวนการพัฒนาคนพัฒนาการพูดที่สำคัญที่สุด คือ กระบวนการพัฒนาความรู้ด้วยการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) จะด้วยเทคนิคหรือกิจกรรมหรือกระบวนการจัดการความรู้ เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้ สนทนากลุ่ม การพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอ คั่นคว้า ลงมือปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากนี้ กระบวนการจัดอบรมฝึกปฏิบัติ การประชุม ก็เป็นวิธีการจัดการความรู้ อีกด้านหนึ่ง คือ การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนด้วย กระบวนทัศน์ (paradigm) ทัศนะการมองโลกเป็นความจริงอันเป็นที่มาของวิธีคิด วิธีปฏิบัติ วิธีให้คุณค่า และวิถีชีวิตทั้งหมดของผู้คน กระบวนการพัฒนาที่ดี สมควรที่จะพัฒนาให้ตรงเป้าหมายตามความต้องการที่พัฒนาอย่างจริงจัง ต่อเนื่องเมื่อเสร็จสิ้นการพัฒนาจะต้องให้นักศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน ได้รับประโยชน์อาจจะเป็นทางตรงและทางอ้อม การพัฒนาคนที่ได้รับประโยชน์ทางตรง เช่น มีความรู้มากขึ้น เป็นแรงขับเคลื่อนความเชื่อมั่นในตนเอง มีบุคลิกภาพ ศักยภาพและทักษะในการพูดในที่สาธารณะ ใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานะสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องทำให้นักศึกษาเกิดเป็นภาวะผู้นำมีหลักธรรมาภิบาลในท้องถิ่นต่อไปการพัฒนาที่ถูกต้อง จะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่าเดิมเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดความสมดุลของการพัฒนา ไม่ว่าจะทางด้านวัตถุและการพัฒนาทางด้านจิตใจ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการพูด ด้านการศึกษาของคนควบคู่กันไปด้วยหมายถึง การพัฒนาคนให้มีคุณภาพคุณธรรม มุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถมีหลักธรรมาภิบาล มุ่งพัฒนาทุกด้านให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาจะต้องไม่เกิดขึ้นแบบที่เราเรียกว่า “ทันสมัยแต่ไม่พัฒนา”

(Psychopathic Personality) มีนิสัยก้าวร้าวเกะกะ ชอบพูดหลอกลวง กล่าวมุสาเป็นอาชญากรรม ทะนงตน อวดดี เหยียดหยามผู้อื่น มีนิสัยอิจฉาริษยาพวกโรคจิต (Paranoid) ขี้ระแวงสงสัย คิดว่าผู้อื่นทำอะไร มีความหมายถึงตนเสมอ คอยคิดแต่เพียงว่าผู้อื่นมีเจตนาไม่ดีกับตน เกิดความหวาดระแวงไปหมด พวกที่พยายามและมีความตั้งใจในการเป็นผู้นำในเวลาเข้าสังคมพวกที่ชอบตาม ชอบเป็นเบี้ยล่าง และชอบประจบสอพอ พวกที่มีลักษณะเป็นผู้ขอไปที ผัดเรื่องไป บางครั้งอาจใช้คำพูด “ลิดคูก่อน” เป็นต้นพวกที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี รักหมักรักคณะพวกต่อต้านสังคม
(ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2556 <http://www.gotoknow.org/posts/450647>)

2.2 ความสำคัญของการมีบุคลิกภาพดี

ผู้มีบุคลิกภาพดี ต้องเป็นผู้มีสุขภาพจิตดีเป็นเบื้องต้น มองเห็นสิ่งต่างๆ ตามที่เป็นจริงอย่างถูกต้อง ไม่ต่อต้านหรือยอมรับทุกสิ่งทุกอย่างโดยไร้หลักการ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ประพฤติปฏิบัติได้อย่างคงเส้นคงวา คือ สามารถปรับตัวได้ดี เป็นผลให้บุคคลนั้นมีลักษณะสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในแง่มุมต่างๆ ดังนี้

- 2.2.1 สามารถรับรู้ เข้าใจสภาพความจริงได้อย่างถูกต้อง
- 2.2.2 การแสดงอารมณ์อยู่ในลักษณะและขอบเขตที่เหมาะสม
- 2.2.3 สามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสังคมได้ดี
- 2.2.4 สามารถทำงานที่อำนวยประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมได้
- 2.2.5 มีความรัก และความผูกพันต่อผู้อื่น
- 2.2.6 สามารถพัฒนาตนเอง การแสดงออกของตนต่อผู้อื่น ได้ดีขึ้น

สรุป ผู้มีบุคลิกภาพดี ต้องมีสุขภาพจิตที่ดีจากพฤติกรรมภายใน ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ ทัศนคติ ความเชื่อมั่น ความศรัทธา และสะท้อนออกมาเป็นบุคลิกภาพภายนอกที่สังคมปรารถนาอย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นด้านการพูด ด้านหน้าตา การแต่งกาย การถ่ายทอดความรู้ น้ำเสียงและการวางตัว ซึ่งเป็นผลให้บุคคลนั้นมีลักษณะสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

2.3 ปัญหาการขาดความสามารถในการปรับตัวหรือการปรับบุคลิกภาพ

เมื่อไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และบุคคลอื่นที่แวดล้อม จะเป็นผลให้มีลักษณะไม่เป็นผลดีต่อตนเองในการดำเนินชีวิต ต่อการประสบความสำเร็จทั้งในงานและส่วนตัว ดังนี้

- 2.3.1 เป็นคนที่มีอาการเคร่งครัด
- 2.3.2 ทำให้มีอาการเจ็บป่วยทางกายจากสาเหตุของความเครียด
- 2.3.3 หย่อนสมรรถภาพในการดำเนินชีวิต

(ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2556, <http://www.baanjommyut.com/leadership/%02.html>)

2.4 แนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ หมายถึง สภาพนิสัยจำเพาะคน หรือในบางแห่ง ลักษณะเฉพาะประจำตัวของแต่ละบุคคลที่ปรากฏให้เห็น

การมีบุคลิกภาพดี มิใช่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพียงภายนอกด้วยการแต่งกาย หรือพฤติกรรมที่แสดงออกจำเป็นต้องปรับปรุงหรือพัฒนาบุคลิกภาพภายในเสียก่อน จึงจะทำให้การพัฒนาบุคลิกภาพภายนอกประสบความสำเร็จได้ ซึ่งต้องใช้ความอดทน และแน่วแน่ในความพยายามอย่างมุ่งมั่น การพัฒนาบุคลิกภาพ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

2.4.1 การพัฒนาบุคลิกภาพภายใน (Internal Personality) ต้องพัฒนาเป็นลำดับแรก เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพภายนอกหรือการประพฤติปฏิบัติในด้านต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม กับสภาพภาพของตน สภาพการณ์แวดล้อม บุคคลที่ติดต่อเกี่ยวข้อง การตั้งความคิดในด้านต่างๆ ให้บุคคลอื่นเห็นและรับรู้ รวมทั้งประเมินว่าเรามีบุคลิกภาพอย่างไร สิ่งที่ต้องพิจารณา ได้แก่ การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ความกระตือรือร้น ความรอบรู้ ความคิดริเริ่ม ความจริงใจ ความรู้กาลเทศะ ปฏิภาณไหวพริบ ความรับผิดชอบ ความจำ อารมณ์ขัน ความมีคุณธรรม

2.4.2 การพัฒนาบุคลิกภาพภายนอก (External Personality) เมื่อพัฒนาบุคลิกภาพภายในแล้วจะทำให้พฤติกรรม ท่าที การแสดงออกในด้านต่างๆ งดงาม เหมาะสม ได้รับความชื่นชม การยอมรับและศรัทธาจากบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี บุคลิกภาพภายนอกที่จำเป็นต้องพัฒนา ได้แก่ รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย การปรากฏตัว กิริยาท่าทาง การสบสายตา การใช้น้ำเสียง การใช้ถ้อยคำภาษา มีศิลปะการพูด การตั้งความปรารถนาหรือความหวัง แต่ไม่ลงมือทำ จะไม่มีวันสมหวัง

Herbert cassonเปรียบเทียบความหวังกับความสำเร็จว่า ความหวัง เปรียบเสมือน เมล็ดพันธุ์พืช มันจะไม่มีวันงอกงาม ถ้าคุณไม่ลงมือปลูกรมัน ความหวังจะไม่กลายเป็นความจริงขึ้นมาได้ ถ้าคุณไม่มีความตั้งใจอย่างแรงกล้าที่จะทำงานกว่าจะได้สิ่งที่คุณต้องการ ความหวังเพียงอย่างเดียว จะไม่นำมาซึ่งความสำเร็จหรือความสุขได้เลย และมันจะนำความทุกข์มาสู่ผู้ที่ไม่มี ความกล้าที่จะลงมือทำ

(ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2556, <http://www.baanjommyut.com/leadership/%02.html>)

ฉะนั้น เมื่อตั้งความหวังในสิ่งที่ดีงาม มีแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นระบบในด้านบุคลิกภาพทั้งภายในและบุคลิกภาพภายนอก นักศึกษาต้องลงมือปฏิบัติกระทำและพยายามอย่างแน่วแน่ นักศึกษาจะสมความปรารถนาในสิ่งที่หวังเสมอ เพียงแต่จะมีความอดทนเพียงใดเท่านั้น เพราะการพัฒนาชีวิตให้มีคุณภาพ หรือการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นผลของการเตรียมตัวและทำงานหนักอย่างต่อเนื่องมาก่อนเป็นระยะเวลายาวนาน

2.5 การพัฒนาบุคลิกภาพ กับการสร้างความสำเร็จในชีวิต

ประกอบด้วยแนวทาง 3 แนวทางดังนี้

2.5.1 ความสามารถในการครองตน คือ จะต้องดูแลตนเองให้กินคืออยู่ดี มีความพอใจในชีวิตและลิขิตชีวิตตัวเองได้

2.5.2 ความสามารถในการครองคน คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นที่รักใคร่ของญาติมิตร รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้ความสำคัญกับผู้อื่นจนชนะใจผู้อื่นได้

2.5.3 ความสามารถในการครองงาน คือ สามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความก้าวหน้าในงานที่รับผิดชอบ

สรุป ความสำเร็จในชีวิตจะทำให้คุณมีความสุขและสะท้อนออกมาในบุคลิกลักษณะที่ดีประจำตัวด้วยได้ ดังนั้น การพัฒนาบุคลิกภาพกับการสร้างความสำเร็จในชีวิต จึงเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

(ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2556, <http://www.baanjommyut.com/leadership/%02.html>)

2.6 ลักษณะบุคลิกภาพที่ดีของผู้นำที่ประสบความสำเร็จ

2.6.1 ความเฉลียวฉลาด

2.6.2 ความมั่นใจในตนเอง

2.6.3 สماعกับผู้อื่นได้ดี

2.6.4 มีเจตจำนงอันแน่วแน่

2.6.5 มองโลกตามความเป็นจริง

2.6.6 มีความเด่นหรือความมีอำนาจ

2.6.7 มีทัศนคติในเชิงบวกต่อมนุษย์

สรุป ผู้นำที่มีลักษณะบุคลิกภาพประสบความสำเร็จทำให้ตนเองมีความสง่ามีศักดิ์ศรี ต้องมีองค์ประกอบเหล่านี้ เช่น ความเฉลียวฉลาด มั่นใจในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ มองโลกด้วยความเป็นจริง มีทัศนคติเชิงบวก และพัฒนาบุคลิกภาพหรือคุณลักษณะที่เป็นข้อบกพร่องของตนเองทั่วไป ได้แก่ ไม่รักความก้าวหน้า รอบรู้ในวงจำกัด ขาดความรับผิดชอบ ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่หมั่นตรวจสอบ สื่อความคลุมเครือ มอบหมายงานไม่เป็น ชอบเข้าข้างตัวเอง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน แสวงหาผลโดยมิชอบ ไม่รักษาคำพูด เป็นตัวอย่างที่เลว อยากเป็นที่ชื่นชมไม่เห็นใจลูกน้อง มองข้ามความสามารถ ไม่อบรมพัฒนากฎระเบียบ ขาดศิลปะในการวิจารณ์ ไม่ใส่ใจคำร้องทุกข์ อ่อนประชาสัมพันธ์ ไร้มุขสัมพันธ์ ไม่สร้างฐานรองรับเมื่อผู้นำได้รับการพัฒนาเรื่องเหล่านี้อย่างจริงจังเชื่อว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงกับตนเองกับสังคมกับชุมชนได้อย่างดี ความปรารถนา

2.7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวและการพัฒนาบุคลิกภาพ ได้แก่

2.7.1 แบบแผนทางวัฒนธรรมกับสิ่งแวดล้อม

2.7.2 สถานะทางเศรษฐกิจ-สังคม

- 2.7.3 แบบแผนของสถาบัน ชุมชน สังคม
- 2.7.4 ค่านิยม หลักการ ปรัชญาในการมีชีวิต
- 2.7.5 สุขภาพจิต (ลักษณะความอบอุ่นในครอบครัวทั้งในอดีตและปัจจุบัน)
- 2.7.6 การศึกษา (โรงเรียน, แบบแผนของสถาบันการศึกษา)
- 2.7.7 ความต้องการ แรงขับกระตุ้น (ในแง่จิตวิทยา)
- 2.7.8 ปัจจัยอื่นๆ เช่น เพื่อน อาชีพ ฯลฯ

(ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2556, <http://www.baanjommyut.com/leadership/%02.html>)

สรุป บุคลิกลักษณะหรือบุคลิกภาพเป็นเรื่องพัฒนาได้ไม่ได้มีแต่เกิดสามารถเปลี่ยนแปลงได้จากเรื่องเหล่านี้ เช่น วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม หลักการ ค่านิยม แรงขับแรงกระตุ้น และด้านอื่นๆอีกมากมาย ซึ่งส่งผลให้เกิดลักษณะบุคลิกภาพที่ดีของผู้นำที่ประสบความสำเร็จเมื่อเกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ

2.8 การเสริมสร้างบุคลิกลักษณะของบุคคล

บุคลิกลักษณะของบุคคลสามารถดัดแปลงแก้ไขเสริมสร้างให้ดีขึ้นได้ โดยอาศัยการฝึกหัด ปรับปรุงกริยา ท่าทาง และลักษณะต่างๆ ดังนี้

2.8.1 The way you look การมองด้วยสายตา จะแสดงความรู้สึกออกมาให้เห็น ต้องมองด้วยความสุภาพเรียบร้อย มองด้วยความรัก เมตตา ปรานี ไม่มองอย่างเหยียดหยาม ดูหมิ่นดูแคลน เกลียด

2.8.2 The way you dress การแต่งกาย สะอาดเรียบร้อย ใช้สีถูกต้องและเหมาะสมแก่กาลเทศะ ตลอดทั้งส่วนอื่นๆ ของร่างกาย เช่น หน้า ตา จมูก เล็บ ให้พอดีไม่มากเกินไป

2.8.3 The way you talk การพูด เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้เราเข้ากับบุคคลได้ทุกเพศทุกวัย และทุกชนชั้น ต้องมีศิลปะในการพูด ใช้คำพูดที่มีเหตุผล สุภาพเรียบร้อย ไพเราะ

2.8.4 Your health สุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ เป็นผู้มีสุขภาพสมบูรณ์อยู่เสมอเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี ด้วยการปรากฏและวางตนให้เหมาะสม และมีมารยาทดี (Good Manner)

กลวิธีปรับปรุงแก้ไขให้มีบุคลิกลักษณะดีขึ้น

- 2.8.4.1 จงเป็นคนใจกว้างขวาง (Be Open-minded)
- 2.8.4.2 จงให้ความร่วมมือกับผู้อื่น (Be Cooperation)
- 2.8.4.3 จงเป็นตัวของตัวเอง (Have Confidence)
- 2.8.4.4 จงแสวงหาคำแนะนำ (Seek Advice)
- 2.8.4.5 จงลงมือกระทำจนกว่าจะถูกต้อง (Take Action)
- 2.8.4.6 จงตรวจสอบผลความก้าวหน้าของท่าน (Check Your Progress)

(ค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2555, <http://www.baanjommyut.com/leadership/%02.html>)

2.9 หลักในการปรับปรุงบุคลิกภาพ

- 2.9.1 พยายามสำรวจบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอว่ามีสิ่งใดสิ่งหนึ่งบกพร่อง
- 2.9.2 พยายามสังเกตบุคลิกภาพที่ตนเองชื่นชอบ ซึ่งมีอยู่ในตัวบุคคลอื่น พยายามปรับปรุงบุคลิกภาพไปตามที่ตนพอใจ ซึ่งบุคลิกภาพนั้นควรจะเป็นที่ยอมรับของสังคม
- 2.9.3 พยายามฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ ระวังการเดิน การพูดจา และพฤติกรรมอื่นๆ
- 2.9.4 พยายามปรับปรุงการแต่งกายให้เหมาะสม เครื่องแต่งกายมีความสำคัญในการเสริมสร้างบุคลิกภาพของมนุษย์
- 2.9.5 พยายามสร้างความมั่นใจในตนเอง ความเชื่อมั่นหรือความมั่นใจในตนเองจะช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ
- 2.9.6 พยายามทำตนให้เป็นคนที่ทำทันต่อเหตุการณ์ ฉลาดรอบรู้ ไม่ล่าหลัง สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้
- 2.9.7 พยายามทำจิตใจให้สบาย ไม่มีความกระวนกระวายใจ ความวิตกกังวล รวมทั้งความอิจฉาริษยาผู้อื่น
- 2.9.8 ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์ขุ่นมัว รู้เท่าทันสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อม การรู้ตัวเองอยู่เสมอ จะสามารถปรับปรุงบุคลิกภาพได้
(ค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2555, <http://www.baanjomyut.com/leadership/%02.html>)

2.10 วิธีการปรับตัวของมนุษย์

- 2.10.1 เมื่อเกิดปัญหา พยายามศึกษาปัญหา อย่าวิตกกังวล ตื่นเต้น ตกใจ จะทำให้มองไม่เห็นสาเหตุแห่งปัญหา จงทำใจให้สงบ หาสาเหตุแห่งปัญหา ยกปัญหาขึ้นมาพิจารณาอย่างถี่ถ้วน
- 2.10.2 เปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยบางอย่างของตนเอง อันนำไปสู่การเกิดปัญหานั้น
- 2.10.3 พยายามปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เข้ากับสภาพของเหตุการณ์
- 2.10.4 พยายามผ่อนคลายความตึงเครียด
- 2.10.5 หาแนวทางในการแก้ไขปัญหา เลือกวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา เป็นวิธีแก้ปัญหาที่สังคมยอมรับ ไม่ติดต่อกับทัศนคติของสังคม
- วิธีการปรับตัวของมนุษย์ ย่อมแตกต่างกันออกไป การแก้ไขปัญหาได้ย่อมหมายถึงการปรับตัวได้ดี มีวิธีการปรับตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีมีลักษณะดังนี้
- 2.10.5.1 เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ
- 2.10.5.2 เป็นบุคคลที่รู้จักตนเอง และเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง
- 2.10.5.3 เป็นบุคคลที่มองโลกในแง่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์
- 2.10.5.4 เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จทั้งการงาน อาชีพ และชีวิตส่วนตัว

2.10.5.5 เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2.10.5.6 เป็นบุคคลที่สามารถจะเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคใดๆ ด้วยความสงบเยือกเย็น

2.10.5.7 สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุขราบรื่น

(ค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2555, <http://www.baanjomyut.com/leadership/%02.html>)

2.11 สาเหตุที่บุคคลปรับตัวไม่ได้

2.11.1 ความบกพร่องของตนเอง การที่บุคคลมีข้อบกพร่องไม่ว่าจะเป็นความคิดปกติทางระบบประสาทส่วนใด หรือร่างกายพิการก็ตาม บุคคลย่อมมีข้อบกพร่องเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลปรับตัวไม่ได้

2.11.2 ความบกพร่องของสังคม สภาพของสังคมที่บุคคลต้องอยู่ร่วมด้วยคิดปกติ มีปัญหา ย่อมทำให้บุคคลไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ เช่น สภาพของสังคมที่แออัดยัดเยียด ย่อมทำให้บุคคลอึดอัด เกิดปัญหาในการปรับตัว หรือสภาพสังคมที่มีระเบียบวินัยเคร่งครัดมากเกินไป ย่อมทำให้บุคคลเกิดปัญหาในการปรับตัวเช่นเดียวกัน

(ค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2555, <http://www.baanjomyut.com/leadership/%02.html>)

สรุป การพัฒนาบุคลิกภาพเป็นคุณค่าต่อชีวิตที่มีคุณภาพของมนุษย์ ไม่ว่าจะมองในแง่ความสุขในการมีชีวิตครอบครัว ชีวิตในสังคม และในการทำงาน หรือในแง่ของความสำเร็จในชีวิต อันเป็นที่พึงปรารถนาของมนุษย์ทุกรูปทุกนาม ความเชื่อมั่น สร้างแรงจูงใจเพื่อบางสิ่งบางอย่างทำในสิ่งที่ถูกต้องด้วยเหตุผล การเรียนรู้ให้มากขึ้น และพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการปรับตัวต่อเหตุการณ์เผชิญหน้า กล่าวพูดในที่สาธารณะด้วยความเชื่อมั่น ด้วยองค์ความรู้และมีศิลปะในการพูด ซึ่งลักษณะเหล่านี้ ล้วนเป็นการส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพได้เป็นอย่างดี

3. ศิลปะการพูดสำหรับผู้ผู้นำ

การพูดเป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลปะ (Arts) เป็นศาสตร์ หมายถึง การพูดต้องอาศัยหลักทฤษฎี ส่วนการพูดที่เป็นศิลปะ หมายถึง การนำไปใช้ต้องอาศัยการประยุกต์ใช้ทฤษฎี ซึ่งการนำไปใช้จะแตกต่างกัน แต่ละคนจะนำเสนอแต่ประเด็นสำคัญในการเสริมสร้างผู้นำประเภทของการพูด โดยเฉพาะศักยภาพภาวะผู้นำด้านการพูด จะต้องมียอดประกอบ ดังนี้

1. การเตรียมเนื้อหา
2. การแต่งกาย
3. บุคลิกภาพ
4. น้ำเสียง
5. การวางตัว

(ค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2555, จาก<http://www.agritech.doae.go.th/km%2055.pdf>)

นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. (2544 : 65-72) ได้แบ่งประเภทของการพูดแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

1. แบ่งตามวิธีพูด แบ่งเป็น 4 วิธี
 - 1.1 การพูดแบบปากเปล่าไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า
 - 1.2 การพูดปากเปล่าโดยมีการเตรียมตัวล่วงหน้า
 - 1.3 การพูดโดยท่องจำ
 - 1.4 การพูดโดยการอ่าน
2. แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการพูด ซึ่งมี 3 วิธี คือ
 - 2.1 การพูดเพื่อความบันเทิง
 - 2.2 การพูดเพื่อการให้ความรู้หรือเล่าข้อเท็จจริง
 - 2.3 การพูดเพื่อชักจูง

การพูดของนักการเมือง เป็นการพูดที่ต้องใช้จิตวิทยาความเชื่อมั่นในตนเอง ประสบการณ์ การฝึกฝน การเตรียมตัวจากผู้พูด จึงมีการพูดในด้านต่างๆ เป็นการพูดให้ผู้ฟังเลื่อมใส ศรัทธา ผู้พูด พูดให้ผู้ฟังเกิดความสนใจ ต้องสร้างความพอใจให้ผู้ฟังมีวิธีกระตุ้นหรือชักจูงให้ผู้ฟังปฏิบัติการพูดเป็นพฤติกรรมทางภาษาที่ควบคู่กับการฟังเพื่อการสื่อความหมายระหว่างมนุษย์เป็นการเปล่งเสียงออกมาเป็นภาษาเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการของผู้พูดไปยังผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงและอากัปกิริยา จนเป็นที่เข้าใจกันได้ การพูดที่ดีคือ การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้งกิริยาอาการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามจรรยา มารยาท ประเพณีนิยมของสังคมเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึกความต้องการ ทศนคติ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ฟังได้รับรู้และก่อให้เกิดการตอบสนอง ตรงตามกับผู้พูดต้องการ การพูดจึงเป็นการสื่อสารสองทางคือทั้งผู้พูดและผู้ฟัง การพูดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ “ศาสตร์” หมายถึง การพูดจะต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ที่ใช้สอน ถ่ายทอด ปฏิบัติ ฝึกฝน เช่นเดียวกับหลักวิชาแขนงอื่นๆ ส่วน “ศิลป์” หมายถึง การพูดเป็นเรื่องของความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคล นอกจากนี้การพูดยังจัดเป็นทักษะและวิชาชีพอีกประการหนึ่ง ซึ่งสามารถขยายความได้ ดังนี้

เป็นศาสตร์ เพราะเป็นวิชาที่มีหลักเกณฑ์ มีทฤษฎีให้เรียนรู้และถ่ายทอดกันได้ เช่น หลักเกณฑ์การออกเสียงจัดเป็นสัทศาสตร์ การแสดงกิริยาอาการจัดเป็นจริยศาสตร์และการติดต่อสื่อสารจัดเป็นสังคมศาสตร์ เป็นต้น

เป็นศิลป์ เพราะต้องนำหลักเกณฑ์ไปปฏิบัติให้เกิดความไพเราะสวยงามเป็นที่ประทับใจแก่ผู้ฟัง การศึกษาแต่หลักเกณฑ์หรือทฤษฎีเพียงอย่างเดียวจึงไม่สามารถที่จะช่วยให้ผู้ศึกษาวิชาการพูดได้รับประโยชน์จากการพูดมากเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องนำไปปฏิบัติ โดยเพิ่มเทคนิคและกลวิธีต่างๆ ที่จะทำให้ผู้ฟังเกิดความพอใจ ที่ว่าเป็นทักษะเพราะการพูดต้องอาศัยการ

ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญจึงจะใช้ประโยชน์ได้ดียิ่งขึ้น ยิ่งชำนาญมากเท่าใดก็ยิ่งพูดดีขึ้นเท่านั้น ถึงแม้ว่าจะเรียนรู้ทฤษฎีและมีศิลปะในการพูดเป็นทุนเดิมอยู่ก่อนแล้ว แต่ถ้าขาดการฝึกฝนก็จะเอาดีไม่ได้ ตรงกับสุภาษิตที่กล่าวว่า “สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น สิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ และสิบมือคลำไม่เท่าทำเอง” ที่ว่าเป็นวิชาชีพ เพราะทุกๆ อาชีพใช้ภาษาพูดเป็นสื่อในการติดต่อสื่อสาร (ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2556 <http://www.agritech.doae.go.th/km%2055.pdf>)

3.1 หลักในการพูดในที่ชุมชน

นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. (2544) ได้กล่าวไว้ดังนี้

3.1.1 การเตรียมการพูด มีหลักสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

3.1.1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์และวิเคราะห์ผู้ฟัง คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ฟังเกี่ยวข้อง เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา

3.1.1.2 สถานที่ โอกาสและเวลา สำหรับการพูดต้องทราบเรื่องที่จะพูด เนื่องจากในโอกาสอะไร สถานที่ใด มีรายการอย่างอื่นประกอบหรือไม่ และเวลาที่พูดมีเท่าใด

3.1.1.3 กำหนดความมุ่งหมายโดยเฉพาะของการพูด

3.1.2 การวางแผนจัดเตรียมการพูด จะยึดหลักการสำคัญ 3 ข้อ

3.1.2.1 ขึ้นต้นหรือเปิดฉาก (อาร์มภท)

3.1.2.2 เหตุผลหรือเนื้อเรื่อง (บทดำเนินเรื่อง)

3.1.2.3 จบลงหรือปิดฉาก (บทสรุป)

3.1.3 การตั้งจุดมุ่งหมายของการพูด ผู้พูดจะกำหนดจุดมุ่งหมายการพูดแต่ละขั้น

ดังนี้

ขั้นที่ 1 จะต้องดึงความสนใจจากผู้ฟัง

ขั้นที่ 2 ทำให้ผู้ฟังรู้สึกถึงความต้องการ

ขั้นที่ 3 ทำให้ผู้ฟังเกิดความพอใจ

ขั้นที่ 4 ทำให้ผู้ฟังเห็นมโนภาพ

ขั้นที่ 5 ชักจูงให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม

3.1.4 ขั้นตอนการพูดต่อชุมชน 7 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การรวบรวมเนื้อหาที่จะพูด

ขั้นที่ 2 การจัดระเบียบเรื่อง

ขั้นที่ 3 หาข้อความอื่นๆ มาประกอบขยายความ

ขั้นที่ 4 การเตรียมอาร์มภท บทนำ

ขั้นที่ 5 การเตรียมบทสรุป

ขั้นที่ 6 การซ้อมการพูด

ขั้นที่ 7 การแสดงการพูด

สรุป เมื่อเราพิจารณาจากบทความจากทฤษฎีและหลักการพูด จะพบว่าคนที่คนเราจะเป็นนักพูดจะต้องประกอบด้วยศาสตร์และศิลป์ในการพูด การมีความรู้มีประสบการณ์ การเตรียมตัวที่ดีให้พร้อมในทุกๆด้านที่เป็นองค์ประกอบของการพูด การศึกษาข้อมูลของผู้ฟังศึกษาบริบทสถานที่พูด เป็นข้อได้เปรียบที่จะนำพาให้ผู้พูดสู่เป้าหมายความสำเร็จของการพูดนั้นๆ ได้ สวานิต ยมาภักย์, ถิรนนท์อนวัชศิริวงศ์. (2525 : 2-6) ได้เขียนในหนังสือหลักการพูดขั้นพื้นฐาน โดยกล่าวว่า การพูดระดับต่างๆ ของการสื่อสารของมนุษย์อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การพูดระหว่างบุคคล
2. การพูดในกลุ่ม
3. การพูดในที่ชุมนุมชน
4. การพูดทางสื่อมวลชน

การพูดระหว่างบุคคล ลักษณะสำคัญของการพูดระหว่างบุคคล คือ ไม่มีข้อจำกัดว่าแต่ละช่วงของการพูดจะต้องใช้เวลาอย่างน้อยเท่าไร ขึ้นอยู่กับกาลเทศะและความเหมาะสมอาจใช้เวลาเพียง 4-5 วินาที หรือในบางโอกาสอาจใช้เวลาถึงหนึ่งชั่วโมงหรือกว่านั้นขึ้นไปก็มี

การพูดในกลุ่ม อย่างหนึ่งว่า การอภิปรายกลุ่มมักเป็นการพูดจากกันในเชิงปรึกษาหารือ การพูดในกลุ่มนี้อาจเป็นการพูด เพื่อหาทางแก้ปัญหาร่วมกัน บางทีก็มีการโต้แย้งถกเถียงกันบ้างแต่บางทีก็เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของกันและกัน ทุกคนที่อยู่ร่วมกันในกลุ่มผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้พูดและผู้ฟัง อาจมีประธานของกลุ่มหรือไม่มีก็ได้ การพูดในที่ชุมนุมชน เป็นการพูดหน้าทีประชุมอาจเป็นเพียงคนเดียวหรือร่วมคณะกับคนอื่นก็ได้ พูดกับกลุ่มผู้ฟังที่มีจำนวนมาก จำนวนผู้ฟังจะมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับ โอกาส กาลเทศะและเงื่อนไขต่างๆ กัน ไป ถ้ามีคนฟังจำนวนมากก็จำเป็นต้องใช้เครื่องขยายเสียงช่วย การพูดในที่ชุมนุมชนแบ่งได้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้พูดหลัก และ ใครเป็นกลุ่มผู้ฟัง การพูดทางสื่อมวลชนที่ใช้กันมากคือ การพูดทางวิทยุและโทรทัศน์ บุคคลที่พูดทางสื่อมวลชนอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ประเภทแรก ได้แก่ ผู้ที่มีอาชีพเป็นผู้ประกาศ และผู้จัดรายการซึ่งพูดอยู่เป็นประจำ บุคคลเหล่านี้ถือว่าประกอบวิชาชีพโดยตรง ประเภทที่สอง ได้แก่ ผู้ที่ได้รับเชิญให้มาพูดในรายการต่างๆ เป็นครั้งคราว บุคคลในวงการต่างๆ มีโอกาสได้รับเชิญให้ไปปรากฏตัวทางโทรทัศน์ หรือพูดออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงอยู่เนืองๆ

การพูดในที่ชุมนุมชน การพูดในระดับนี้เป็นการพูดหน้าทีประชุม อาจเป็นคนเดียวหรือร่วมคณะกับคนอื่นก็ได้ พูดกับกลุ่มผู้ฟังจำนวนมากก็จำเป็นต้องใช้เครื่องขยายเสียงช่วย ลักษณะสำคัญของการพูดในที่ชุมนุมชนคือ ผู้พูดเป็นฝ่ายเตรียมเรื่องที่พูด ด้วยความมุ่งหมายอันแน่ชัดว่าต้องการให้เกิดผลอย่างไรแก่ผู้ฟัง

การพูดทางสื่อมวลชน ที่ใช้มากคือพูดทางวิทยุและโทรทัศน์ อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ประเภทแรก ได้แก่ ผู้มีอาชีพเป็นผู้ประกาศและผู้จัดรายการซึ่งพูดอยู่เป็นประจำ ประเภทที่สอง ผู้ที่ได้รับเชิญมาพูดในรายการต่างๆ เป็นครั้งคราว

สวานิต ยมาภัย, ถิรนนท์อ่อนวัชศิริวงศ์.(2524 : 24) ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถภาพในการพูดประกอบด้วยผลรวมในการพูดดังนี้

1. ความรู้และประสบการณ์ที่ผู้พูดได้สะสมมา
2. ทักษะในการพูด
3. ความเชื่อมั่นในตนเองของผู้พูด

สวานิต ยมาภัย, ถิรนนท์อ่อนวัชศิริวงศ์.(2524 : 24) ได้กล่าวไว้ว่า การวิเคราะห์กลุ่มผู้ฟังมีปัจจัยดังนี้

ปัจจัยข้อแรกของการพูดให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่ การทราบข้อเท็จจริงที่จำเป็นบางประการเกี่ยวกับกลุ่มผู้ฟังทั้งนี้ เพื่อจะได้นำข้อเท็จจริงเหล่านั้นมาใช้เป็นข้อพิจารณา ในการเตรียมตัวล่วงหน้า เพื่อปรับเนื้อหาความคิดใช้ภาษาและกลวิธีในการพูด แต่ละโอกาสให้เหมาะสมแก่กลุ่มผู้ฟังนั้นและให้ได้ผลสมความต้องการตามเป้าหมายของการพูดที่ดีในที่สาธารณะ

ความสัมฤทธิ์ผลของการพูดตามจุดมุ่งหมายทั้ง 4 (สวานิต ยมาภัย, ถิรนนท์อ่อนวัชศิริวงศ์. 2524 : 24) การพูดตามจุดมุ่งหมายประการต่างๆ จะสัมฤทธิ์ผลก็ต่อเมื่อ

1. เมื่อผู้พูดมุ่งหมายที่จะหาคำตอบ จึงพูดในเชิงถามต่อผู้ฟัง ผลปรากฏว่าผู้ฟังเข้าใจคำถามและพร้อมที่จะตอบให้ทราบหรือพยายามที่จะหาคำตอบให้ทราบต่อไป
2. เมื่อผู้พูดมุ่งหมายที่จะบอกกล่าว จึงพูดชี้แจง อธิบาย หรือรายงานต่อผู้ฟัง ผลปรากฏว่าผู้ฟังได้รับความเข้าใจในสาระสำคัญโดยครบถ้วน
3. เมื่อผู้พูดมุ่งหมายที่จะโน้มน้าวจึงพูดชักจูงให้ผู้ฟังเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ ความคิดเห็น หรือการกระทำ ผลปรากฏว่าผู้ฟังเกิดการเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ ความคิดเห็นหรือการกระทำตามเป้าหมายของผู้พูด
4. เมื่อผู้พูดมุ่งหมายที่จะจรรโลงใจจึงพูดชี้แจงให้เห็นความน่าชื่นชมของความคิด การกระทำ วัตถุหรือเรื่องราวอย่างใดอย่างหนึ่ง ผลปรากฏว่าผู้ฟังเกิดความประจักษ์ชัดในความน่าชื่นชมตามที่ผู้พูดชี้แจง

คุณธรรมและจรรยาบรรณของผู้พูด (สวานิต ยมาภัย, ถิรนนท์อ่อนวัชศิริวงศ์. 2524 : 24)

คุณธรรมมีความหมายกว้างและลึกมาก เป็นสภาพนามธรรมประจำตัวมนุษย์อันเป็นผลที่ได้รับการอบรมคุณธรรมเป็นเครื่องกำหนดจิตใจให้ตั้งอยู่ในทางที่ดีงาม บุคคลย่อมพูดและกระทำไปในทางที่ถูกต้องและดีงามด้วย การพูดและการกระทำในทางที่ถูกต้องและดีงาม คือการพูดและการกระทำที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขทั้งต่อตนเองและสังคม คุณธรรมที่สำคัญๆ อาทิความเม

ตากรณา ความเอื้อเฟื้อ ความซื่อสัตย์ ความเพียร ความกล้าที่จะทำชั่ว ความกล้าที่จะทำดีเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ต้องสร้างสมให้เกิดขึ้นและคงอยู่แนบเนื่องในจิตในของเราตลอดไป

จรรยา มารยาทที่สำคัญสำหรับผู้พูด ผู้พูดที่ดีต้องมีทักษะในการพูดเป็นอย่างดีและมีจรรยา มารยาทของคนดีประกอบกัน จรรยา มารยาทที่ต้องเน้นเป็นพิเศษคือ ความสุภาพ เรียบร้อย ความจริงใจ และความรับผิดชอบ ต่อการพูดของตน ทั้ง 3 ประการนี้ จะทำให้ผู้ฟังประทับใจ และทำให้ได้รับความนิยมนับถืออย่างแท้จริง

แนวทางพัฒนาสมรรถภาพในการพูด (สวนิต ยมาภัย, ถินันท์ทอนวัชศิริวงศ์, 2544) สมรรถภาพในการพูดเป็นผลรวมของ (1) ความรู้และประสบการณ์ที่ผู้พูดได้สะสมมา (2) ทักษะในการพูดและ (3) ความเชื่อมั่นในตนเองของผู้พูด การพัฒนาสมรรถภาพในการพูดจำเป็นต้องพัฒนาคุณสมบัติทั้ง 3 ประการนี้ ทั้งนี้วิธีการในการพัฒนาจะต้องตามขั้นตอนที่ถูกต้องและเป็นไปในแนวทางหลักวิชาจึงพอจะเห็นผลได้ภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

1. การสะสมความรู้และประสบการณ์ บุคคลจะมีความรู้จริงในเรื่องที่พูดมิใช่เพราะการเตรียมภายในระยะเวลาสั้นๆ ก่อนหน้าที่จะออกไปพูดเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยการสะสมความรู้และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกันมาตลอดระยะเวลายาวนาน โดยการอ่าน การฟัง การสังเกต และการกระทำมาด้วยตนเอง

1.1 การอ่าน เป็นช่องทางสำคัญที่สุดทางหนึ่งที่จะทำให้คนเราได้รับความรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิด ข้อเสนอแนะและคำสอนที่มีคุณค่าต่างๆ ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป การอ่านเป็นการบำรุงความคิดและจิตใจที่สำคัญมาก การอ่านเพื่อสะสมความรู้แบ่งออกได้ 2 วิธี คือ การอ่านผ่านๆ และการอ่านพินิจพิเคราะห์

1.2 การฟัง หมายถึง การรับรู้ความหมายจากเสียงพูดที่ได้ยิน อาทิ การฟังการสนทนา ฟังการพูดในที่ประชุม ฟังการประชุมอภิปราย และการฟังจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพและเสียง การฟังเพื่อสะสมความรู้แบ่งออกได้ 2 วิธี เช่นเดียวกับการอ่าน คือ การฟังแบบผ่านๆ และการฟังแบบพินิจพิเคราะห์ แต่กระบวนการของการฟังแตกต่างจากกระบวนการของการอ่านหลายประการ ที่สำคัญคือ ในขณะที่ฟัง ผู้ฟังจะต้องติดตามเสียงที่ผู้พูดส่งออกมา โดยต่อเนื่องตลอดไป ผู้ฟังไม่อยู่ในฐานะที่จะหยุดเสียงพูด หรือเรียกให้เสียงพูดที่ได้ยิน ไปแล้วกลับมาปรากฏได้อีก ยกเว้นเมื่อฟังการพูดหลายอย่างไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟัง ฟังแบบผ่านๆ เช่น กายวาจา เวลาที่หมดไปในการฟัง ขึ้นอยู่กับเวลาที่ใช้

1.3 การสังเกต เป็นวิธีการสำคัญมากที่สุดที่จะทำให้พบความจริงต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา และที่เกิดขึ้นในตัวเราเอง การสังเกต ทำได้ทั้งทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ การสังเกตเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกอยู่เสมอ

1.4 การกระทำ หมายถึง การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญที่สุดที่จะทำให้ได้ความรู้ที่แน่นแฟ้นแม่นยำมาก แต่ทั้งนี้จะต้องทำโดยรู้จักใช้ความคิดพิจารณา จับขั้นตอนให้ได้ และสามารถอธิบายได้ว่า สิ่งที่คุณกระทำนั้นมีหลักการและขั้นตอนอย่างไร มิใช่ทำไปตามความชำนาญชำนาญแต่อย่างเดียวกัน

สรุป การพัฒนาการพูดต้องมีการฝึกฝนและเรียนรู้หลักการ การพูดขั้นพื้นฐาน โดยต้องตั้งแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการพูดไม่ว่าจะเป็นด้านการทราบข้อมูลผู้ฟัง การตั้งจุดมุ่งหมายในการพูด มีคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ประสบการณ์จากการอ่านการฟังการสังเกต ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้พูดเกิดความเชื่อมั่นมีศักยภาพด้านการพูดเกิดขึ้น

ทักษะการพูดและการคิด (สวนิต ยมภักย์, ภิรนนทอนวัชศิริวงศ์. 2524 : 32 – 34)

ทักษะคือความคล่องแคล่วชำนาญในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทักษะในการพูดการคิดเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งของสมรรถภาพในการพูดมีความสำคัญควบคู่กับเนื้อหาความรู้ของผู้พูด

ทักษะการพูด ทักษะการพูดหรือความชำนาญในการพูด ประกอบด้วยทักษะต่างๆ ดังนี้

1. การเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อให้แทนความคิดที่ผู้พูดต้องการแสดงออกให้ผู้ฟังรับรู้ได้อย่างแจ่มชัด
2. การเรียงลำดับถ้อยคำให้ถูกต้องตามระเบียบของภาษาเพื่อให้สื่อสารได้เป็นที่เข้าใจชัด ไม่เกิดความกำกวมหรือไม่เป็นที่งุนงงแก่ผู้ฟัง
3. การออกเสียงถ้อยคำเหล่านั้นให้ถูกต้องตามความนิยมและตามมาตรฐานของภาษา
4. การใช้น้ำเสียงให้สื่อความหมายได้ตรงตามเจตนาของผู้พูด
5. การใช้ท่าทางประกอบท่าทางประกอบการพูดเหมาะสมช่วยในการสื่อความหมายให้ตรงตามความประสงค์ของผู้พูด
6. การสังเกตอากัปกิริยาท่าทางของผู้ฟังให้รู้ได้ว่า ในขณะที่กำลังฟังอยู่ผู้ฟังมีความรู้สึกและความต้องการอย่างไร เพื่อจะได้ตัดแปลงเนื้อหาและวิธีพูดให้เหมาะสมกับอากัปกิริยาของผู้ฟัง

ทักษะการคิด การคิดที่มีความสำคัญต่อสมรรถภาพของการพูด มี 4 ประเภทด้วยกัน ดังนี้

1. การคิดฝัน เป็นการคิดที่เป็นไปอย่างเสรี ไม่มีขอบเขตจึงไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด การคิดแบบนี้รวมไปถึงการคิดในสิ่งที่ชอบใจหรือไม่ชอบใจ ทุกคนควรใช้โอกาสคิดฝันบ้างเท่าที่เวลาอำนวยให้ ผลที่ได้จากการคิดฝันอาจนำไปใช้เป็นเนื้อหาของการพูดได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้อย่าปะปนกับคามคิดฟุ้งซ่านเป็นอันขาด เพราะความคิดฟุ้งซ่านเป็นอาการที่ผิดปกติ แต่ความคิดฝันเป็นความปกติของมนุษย์โดยทั่วไป

2. การคิดใคร่ครวญ เป็นการคิดที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอน ได้แก่

2.1 วินิจฉัยว่าเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นจริงหรือเท็จ

2.2 ประเมินค่าว่าอะไรดี อะไรไม่ดี อะไรถูก อะไรผิด แค่นั้น เพียงไร อะไร

ควร อะไรไม่ควร

2.3 พิจารณาว่าอะไรเป็นสาเหตุของอะไร อันเป็นการคิดหาสาเหตุและผลลัพธ์ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนั่นเอง

3. การคิดสร้างสรรค์ เป็นการคิดเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใครและเป็นประโยชน์ ผลที่ได้อาจเป็นวัตถุ แนวทาง วิธีการ งานประพันธ์ หรืองานทางศิลปะชนิดใดก็ได้ การคิดสร้างสรรค์แบ่งได้เป็น 4 ระยะด้วยกัน คือ

3.1 ระยะเตรียมตัว ในระยะแรกต้องสำรวจดูสภาพการณ์ต่างๆ ไป พยายามหาความจริงเกี่ยวกับสภาพการณ์นั้น มองดูข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนที่มีอยู่ให้เข้าใจจริงเสียก่อน

3.2 ระยะฟักตัว ระยะนี้เป็นการครุ่นคิดว่าควรสร้าง ควรประดิษฐ์ หรือผลิตอะไรออกมา หลังจากได้ตรวจสอบสถานการณ์ทั่วถึงแล้ว

3.3 ระยะตื่นตัว ระยะนี้จะเกิดความคิดแวบขึ้นมา ได้ความคิดใหม่ๆ ว่าจะสร้างจะผลิตอะไรออกมาได้แน่นอน

3.4 ระยะลงตัว ระยะนี้เป็นระยะสำรวจและประเมินผลของความคิดที่คิดได้นั้น ว่าดีพอหรือไม่เพียงไร อาจจะย้อนคิดได้ใหม่ถ้ายังไม่พอใจกับสิ่งที่คิดได้แล้วนั้น จนในที่สุดเมื่อประเมินดูจนเป็นที่พอใจแล้ว ก็เป็นอันลงตัวว่างานสร้างสรรค์ของตนควรเป็นอย่างไร หรืออยู่ในรูปใด

สรุป ทักษะการพูดการคิดหากนักศึกษารู้วิธีการคิดสร้างสรรค์คิดแก้ปัญหาเป็นการคิดที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจงมากกว่าการคิดประเภทอื่นๆ เริ่มตั้งแต่การใช้ความคิดเพื่อตีวงขอบเขตของปัญหา หาสาเหตุของปัญหาคิดสิ่งแปลกใหม่ และหาทางแก้ปัญหาทั้งที่ใกล้ตัวและไกลตัว ทักษะในการคิดแก้ปัญหาคิดสร้างสรรค์ช่วยให้เราประสบความสำเร็จในการพูดเพื่อค้นหาคำตอบได้เป็นอย่างดีในการพูดและยังมีส่วนช่วยในการพูดเพื่อจุดมุ่งหมายข้ออื่นได้ นำสู่ความมั่นใจในตนเองการพูดในบางโอกาสเมื่อผู้พูดขาดความมั่นใจในตนเองย่อมจะมีความรู้สึกประหม่า ตื่นเต้น หรือเกิดอาการสะทกสะท้านผิดปกติ รู้สึกหัวใจเต้นแรง คอแห้ง ริมฝีปากสั่น เสียงสั่น ขาสั่น มีเหงื่อไหลซึมออกมา ฯลฯ ความประหม่าตื่นเต้นย่อมจะบั่นทอนสมรรถภาพในการพูดอย่างมาก ถ้าหากเกิดขึ้นอย่างรุนแรงผู้พูดไม่สามารถควบคุมตนเองได้ไม่สามารถใช้ความคิดลักษณะสร้างสรรค์และคิดแก้ปัญหาได้

4. การคิดแก้ปัญหา

3.2 วิธีการแก้ไขความประหม่าที่เริ่มต้นไม่ให้เป็นอุปสรรคแก่การพูด

สวานิต ชมาภักย์, ถิรนนท์อนวัชศิริวงศ์. (2524 : 38 – 39) ข้อปฏิบัติเพื่อเอาชนะความประหม่าบนเวทีให้ได้ผล และสร้างความมั่นใจในตนเอง มีวิธีปฏิบัติดังนี้

1. เตรียมซ้อมเรื่องที่จะพูดมาให้แม่นยำที่สุดเท่าที่จะทำได้แต่ไม่ใช่ท่องจำทุกคำพูดทว่าเป็นความแม่นยำในเนื้อหาสาระ และมีความสอดคล้องพอที่จะพูดให้ได้เนื้อหาสาระดังกล่าว
2. ให้ความสนใจเรื่องราวที่เราจะพูดให้มากพอ เพ่งความสนใจให้ออกไปจากตัวเรา อย่าเพ่งความสนใจมาที่ตัวเราเองให้มากนัก
3. หาข้อมูลเกี่ยวกับคนฟังให้มากพอเพื่อจะได้ตัดแปลงเรื่องที่เราพูดให้เหมาะสมกับคนฟังให้มากที่สุด
4. ขณะที่พูด พยายามพูดกับคนฟังให้ทั่วถึง ยิ่งจับตาคคนฟังให้ทั่วถึงมากเพียงไร ความกลัวก็จะหายไป
5. พยายามทรงตัวให้ดีขึ้นขณะที่พูด การทรงตัวให้สมดุลจะทำให้ผู้พูดรู้สึกมั่นใจขึ้น
6. ตั้งใจไว้ให้มั่นคงเสมอว่า เราจะพยายามพูดให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งที่สุดเท่าที่จะทำได้

เมื่อความตื่นเต้นหายไป ร่างกายของเราก็จะรู้สึกปลอดโปร่ง เกิดความมั่นใจที่ช่วยเสริมสมรรถภาพในการพูดได้อย่างดียิ่ง

การใช้คำพูด (สวานิต ชมาภักย์, ถิรนนท์อนวัชศิริวงศ์. 2524 : 75 – 80) การใช้คำพูด เพื่อให้การพูดสัมฤทธิ์ผล มีหลักสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือ หลักการต้องใช้คำและหลักการแต่งประโยค การเลือกใช้คำ มีหลักการเลือกดังนี้

1. รู้จักคำมากพอและสามารถนำมาใช้ให้เกิดความหมายแก่ผู้ฟังได้ตรงตามความหมายที่ผู้พูดต้องการ ผู้พูดจะรู้จักคำมากพอก็ต่อเมื่อได้อ่านมาก ฟังมาก และสังเกตที่ใช้ของคำและความหมายของคำไว้เสมอ รวมทั้งรู้จักใช้พจนานุกรมให้เป็นกิจนิสัยด้วย การอ่านมากและฟังมากนั้นหมายถึงการอ่านและการฟังหลายประเภทหรือทุกชุด
2. สามารถเลือกใช้คำให้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับของการสื่อสาร มีคำจำนวนมากในภาษาที่ใช้ได้เกือบทุกระดับของการสื่อสาร แต่ก็มีบางคำซึ่งใช้ได้เหมาะสมเฉพาะในบางระดับเท่านั้น บางคำใช้ในระดัการ โฆษณาได้ดี แต่ใช้ไม่ได้ในระดับที่จะสื่อสารกิจธุระที่สำคัญ
3. รู้จักฐานะของคำว่าคำใดเป็นคำสูง คำต่ำ คำหยาบ คำละเอียดย คำละเมียด และคำคะนอง เลือกใช้ให้ถูกต้องตามกาลเทศะ และบุคคล
4. สามารถแยกความหมายของคำที่มีความหมายคล้ายๆ กันได้ เพื่อใช้คำเหล่านั้นให้ถูกต้อง แม่นตรง อันเป็นผลให้ความเชื่อถือที่ผู้ฟังควรมีต่อผู้พูดลดน้อยลง
5. ใช้คำที่แสดงถึงความรู้สึกนึกคิดของเราอย่างแท้จริงแม้คำๆ นั้นจะเป็นคำง่ายๆ ฟันๆ ก็ตาม ผู้ที่พูดโดยใช้ศัพท์แสงยากๆ ซึ่งบางทีตนเองก็ยังไม่ค่อยจะเข้าใจความหมายของศัพท์นั้นดีพอ ย่อมไม่สามารถจะสื่อสารความรู้สึกของตนไปยังผู้ฟังได้อย่างแท้จริง

6. เลือกใช้คำที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึก หรือมองเห็นภาพราวกับว่าได้สัมผัสด้วยตนเอง คำประเภทนี้ในภาษาไทยเรามีมากมาย ต้องรู้จักนำมาใช้ จะช่วยการพูดให้มีชีวิตชีวาขึ้นมาก เช่น ในถ้อยรื้อต้นหางนกยูงกำลังออกดอกบานสะพรั่งทั้งสองข้างทาง เสียงปิ่นดังเปรี้ยวๆ อยู่ไม่ขาดระยะ

การใช้เสียงพูด ในการใช้เสียงให้มีประสิทธิภาพ เราต้องปรับปรุงคุณภาพความดัง ความแหลมทู่ และอัตราเร็วของเสียงพูด คุณภาพของเสียงพูดเป็นเอกลักษณ์ของตนเองโดยเฉพาะ เพราะคุณภาพของเสียงจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับอวัยวะที่ทำให้เกิดเสียงพูดในภาษา ซึ่งอวัยวะเหล่านี้ของแต่ละบุคคลย่อมมีคุณลักษณะแตกต่างกันไป ฉะนั้น คุณภาพของเสียงของแต่ละบุคคลจึงแตกต่างกันไป เสียงพูดจะดังได้มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับแรงดันของลมหายใจที่ผ่านกล่องเสียง ออกมาเป็นสำคัญ เวลาที่เราพูดให้ผู้อื่นฟัง จะเปล่งเสียงให้ดังมากน้อยเพียงไร ก็ต้องนึกถึงขนาดของกลุ่มผู้ฟังและสถานที่พูดเป็นสำคัญ

กิริยาอาการในขณะที่พูด กิริยาอาการทุกอย่างของผู้พูดที่ผู้ฟังแลเห็นในขณะที่ฟังอยู่ จะมีส่วนสื่อความหมายควบคู่กันไปกับคำพูดทั้งสิ้น ไม่ว่ากิริยาอาการนั้น ผู้พูดจะกระทำไปโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม อีกประการหนึ่ง กิริยาอาการของผู้พูดยังเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงเจตนาที่แท้จริงของผู้พูดได้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิริยาอาการที่แสดงออกทางดวงตาและสีหน้า นอกจากนี้ กิริยาอาการของผู้พูดยังสามารถใช้เป็นเครื่องเรียกความสนใจของผู้ฟังให้มาตั้งใจรับสารได้ เช่น ขณะที่ผู้พูดก้มหน้าอ่านข้อความยาวๆ ให้ผู้ฟังฟัง ขณะอ่านไปได้สักพักหนึ่ง ความสนใจของผู้ฟังอาจหมดลง ในขณะที่ผู้พูดเปลี่ยนอิริยาบถเล็กน้อย เช่น เงยหน้าขึ้น และกวาดสายตามองดูผู้ฟังให้ทั่ว ความสนใจของผู้ฟังจะเกิดขึ้นทันที

สรุปได้ว่า การใช้คำพูดเสียงพูดและกิริยาอาการขณะที่เสนอการพูด ต้องมีการเรียนรู้เทคนิคการใช้เสียงพูดให้มีคุณภาพตามสถานการณ์ที่เผชิญหน้าอยู่ในแต่ละสถานการณ์ด้วยการแสดงออกให้ผู้ฟังเห็นจากกิริยาอาการที่แสดงออกไปให้ผู้ฟัง ได้เห็นในเชิงบวก

การพูดหน้าทีประชุมภายในห้องเรียน (นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. 2544 : 65 – 72)
การพูดในห้องเรียนอาจแตกต่างจากการพูดในที่อื่นๆ ในประการสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่องที่พูด ในชั้นเรียนผู้เรียนย่อมมีโอกาสเลือกเรื่องที่พูดได้กว้างขวางมากกว่าในชีวิตจริง เพราะในชีวิตจริงนั้น ผู้เชิญเป็นผู้กำหนดหัวข้อให้ตายตัวว่าจะพูดอะไร
2. การวิเคราะห์กลุ่มผู้ฟัง ในชั้นเรียนผู้พูดรู้จักผู้ฟังดี ไม่จำเป็นต้องหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ฟังเป็นพิเศษ แต่ในชีวิตจริงนั้นขั้นตอนในการวิเคราะห์กลุ่มผู้ฟังเป็นงานขั้นสำคัญสำหรับผู้พูดส่วนมากผู้พูดไม่รู้จักผู้ฟังมาก่อน องค์กรประกอบของกลุ่มผู้ฟังก็มักจะซับซ้อนมาก

3. ปฏิกริยาจากผู้ฟัง ในชั้นเรียนผู้พูดรู้จักผู้ฟังคืออยู่แล้วมีความคุ้นเคยกันมาก ปฏิกริยาจากผู้ฟังย่อมจะแตกต่างไปจากผู้ฟังโดยทั่วไปมาก ในข้อนี้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ฟังควรสำรวจละเว้นที่จะแสดงความรู้สึกขบขัน ล้อเลียน เพราะจะทำให้ผู้พูดเสียสมาธิที่จะพูดให้ได้ผลดังที่ตั้งใจไว้

4. ความสั้นยาวของการพูด การพูดในชั้นเรียน ผู้พูดจำเป็นต้องพูดในเวลาจำกัด เพื่อทุกคนจะได้มีโอกาสผลัดเปลี่ยนฝึกพูดให้ทั่วถึง อย่างมากไม่ควรเกินคนละ 5 นาที จึงต้องพูดให้รวบรัด โดยซ้อมมาก่อนแล้วเป็นอย่างดีว่าจะต้องไม่ใช้เวลาเกินกว่าที่กำหนด แต่การพูดโดยทั่วไปอาจใช้เวลามากกว่านี้

5. การประเมินผล ในชั้นเรียนจำเป็นต้องประเมินผลการพูดของผู้เรียนอย่างจริงจัง ให้เห็นว่าข้อบกพร่องเป็นอย่างไร ข้อที่ติอยู่แล้วคืออะไร จะแก้ไขข้อบกพร่องอย่างไรทั้งนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพการพูดให้สูงขึ้น

3.3 หัวเรื่องที่เหมาะนำมาพูดในชั้นเรียน

1. การพูดเพื่อค้นหาคำตอบ
2. การพูดเพื่อให้ความรู้
3. การพูดเพื่อโน้มน้าวใจ
4. การพูดเพื่อจรรโลงใจ

ดร.ชาญชัย อัจฉินสมาจาร. (2547 : 81 – 86) ได้เขียนในหนังสือเทคนิคการเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร ไว้ว่า การพูดอย่างมีประสิทธิภาพมีหลายอย่าง แต่สามารถจัดเข้าเป็นกลุ่มดังนี้

1. เพื่อสาธิตการบริการ สินค้า ระบบ
2. เพื่อสร้างภาพพจน์ กลยุทธ์
3. เพื่อสร้างความเพลิดเพลินให้กับเพื่อน บุคคลภายนอก
4. เพื่อขายมโนทัศน์ สินค้า และแนวความคิด
5. เพื่อเป็นตัวแทนกลุ่ม บริษัท และแผนก
6. เพื่อส่งเสริมเจตคติ แนวทางการทำงาน
7. เพื่อเสนอแนะการแก้ปัญหา และมโนทัศน์ใหม่ๆ

ไม่ว่าการพูดจะมีเหตุผลใดก็ตาม ควรจะจดจำอยู่เสมอว่า สิ่งที่คุณค้นหาวาง สม่ำเสมอก็คือ การส่งเสริมการสื่อความหมายที่ดีกว่ามาตรฐานทางวิชาชีพสูงสุดของการพูด และข้อผูกพันที่สูงขึ้นของความตระหนักในความต้องการของบุคคลอื่นๆ

ขั้นตอนห้าขั้นตอน เพื่อการพิจารณาสำหรับการพูดที่ประสบความสำเร็จ

1. ตั้งจุดมุ่งหมาย
2. วางแผนการพูด
3. เตรียมวัสดุอุปกรณ์

4. ฝึกหัดและทดลองพูด

5. เตรียมพร้อมสำหรับวันที่จะพูด

การเตรียมการพูด ในการพูดใดๆ ผู้พูดเท่านั้นที่รู้ธรรมชาติที่แน่นอนของสิ่งที่เขาจะเสนอ เพื่อให้แน่ใจในสิ่งที่ผู้พูดพูดไป คุณต้องพิจารณาประเด็นต่อไปนี้

1. เมื่อคุณได้ตัดสินใจในสิ่งที่คุณจะสื่อความหมายแล้ว คุณต้องรวบรวมรายละเอียดทั้งหมด ที่จำเป็นในการทำงานให้เกิดประสิทธิผล
2. การเสนอรายละเอียด ควรเป็นในลักษณะที่เป็นตรรกะและเป็นลำดับเพื่อประกันว่าผู้ฟังเข้าใจเหตุการณ์

3. มันเป็นสิ่งจำเป็นที่จะให้รายละเอียดที่ต้องการทั้งหมดเพราะช่องว่างดูเหมือนจะก่อให้เกิดปัญหา ถ้าหากการพูดทำให้คนฟังตามไม่ทันเนื่องจากขาดรายละเอียด

4. การเปิดและการปิดการพูดมีความสำคัญพอๆ กับช่วงตอนกลางข้อความในช่วงตอนเปิด ควรพูดในสิ่งที่คุณต้องการสื่อความหมายและข้อความในตอนปิด ควรเป็นการสรุปให้ทุกคนมีความแจ่มชัดเกี่ยวกับสิ่งที่คุณได้ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์

เทคนิคการพูด เทคนิคที่ช่วยเหลือให้คุณมั่นใจ ในการพูดที่ประสบความสำเร็จ เกี่ยวข้องกับคำที่คุณใช้ ลักษณะท่าทางของคุณ การใช้เสียง ภาษาท่าทาง การใช้บันทึก การใช้โสตทัศนูปกรณ์ และการตอบคำถาม

คำที่คุณใช้ มักมีการพูดบ่อยๆ ว่า ไม่ว่าคุณจะพูดได้ดีแค่ไหนหรือ คุณฉลาด และลักษณะท่าทางของคุณ สามารถดึงดูดคนอื่นได้อย่างดีหรือเครื่อง โสตทัศนูปกรณ์ดีแค่ไหนแต่ท้ายที่สุด สิ่งที่คุณพูดนั้นแหละสำคัญที่สุด

ลักษณะท่าทางของคุณ คนมักสรุปจากสิ่งที่เขามองเห็น คุณอาจถูกพิจารณาจากลักษณะท่าทางของคุณ แต่การพูดของคุณจะถูกตัดสิน จากวิธีการเสนอตัวคุณเอง ประเด็นที่ควรพิจารณา คือ

1. คุณควรแต่งกายให้สบาย
2. สิ่งที่คุณควรตัดสินใจสวมใส่ควรจะเหมาะสมกับโอกาส
3. เครื่องแต่งกายที่คุณสวมใส่เรียบร้อย กะทัดรัดและสบาย
4. อย่าสวมเครื่องแต่งกายที่ทำให้คนอื่นรู้สึกรำคาญ
5. อย่าใช้น้ำหอมมากเกินไป

การใช้เสียง วิธีใช้เสียงของคุณ สามารถช่วยทำให้ข่าวสารของคุณน่าสนใจมีเหตุผล สมบูรณ์ ประเด็นที่ควรพิจารณาคือ ความดังของเสียง เสียงจังหวะ ความเร็ว และการหายใจ

ความดังของเสียง จุดมุ่งหมายแรกของผู้พูดก็คือ การให้ผู้ฟังได้ยินดังนั้นจึงปรับความดังของเสียงให้เข้ากับขนาดของผู้ฟัง ขนาดของคุณภาพการฟังของห้อง และการเน้นที่คุณต้องการใช้กับคำบางคำ คุณไม่จำเป็นต้องตะโกน เพื่อให้คนฟังเข้าใจ แต่การพูดให้เสียงดังขึ้นทำให้คุณสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนขึ้น

เสียง การพูดในระดับเสียงเดียวกันทำให้ผู้ฟังรู้สึกเบื่อหน่าย คุณอาจใช้เสียงในการเน้น การทำให้เกิดผล หรือสัญญาณในการหยุด เมื่อคุณพูดเสียงสูงขึ้นเล็กน้อย คุณได้เพิ่มความถี่ให้กับความรู้สึกในคำนั้นๆ การพูดเบาลงเป็นการเปล่งเสียงของผู้ฟัง

ระดับเสียง การเปลี่ยนระดับเสียงมักเป็นการชี้ให้ผู้ฟังรู้ว่า คุณได้พูดจบประเด็นหนึ่งไปแล้ว และกำลังพูดประเด็นต่อไป

ความเร็ว คุณต้องพูดให้เร็วและช้าในขณะที่พูด มันเป็นการดีถ้าหากคุณเริ่มช้าๆ ก่อนเพราะคุณจะถูกเร่งขึ้นเมื่อคุณเริ่มพูด การหยุดชะงักชั่วคราวมีผลกระทบในทางที่ดีและมันส่งเสริมความตั้งใจของผู้ฟัง

การหายใจ ความประหม่า จะทำให้การหายใจเป็นไปอย่างไม่ปกติมันเป็นแบบฝึกหัดสำหรับความมั่นใจของคุณเอง ที่คุณสามารถผ่านวรรคตอนที่ยากที่สุด

ภาษาท่าทาง การใช้การสื่อความหมายที่ไม่ใช่การพูด สามารถนำไปสู่ประสิทธิผลเพื่อเอาชนะความประหม่าที่ทำให้คุณรู้สึก การเคลื่อนไหวร่างกายของคุณไม่มากจนก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ฟัง อย่างช้าๆที่จะใช้ท่าทางแต่ให้เป็นไปตามธรรมชาติ การดูภาพตัวเองจากวิดีโอจะช่วยให้ได้มาก การแสดงออกทางใบหน้าของคุณจะสะท้อนกลับมายังผู้ฟัง สิ่งสำคัญที่คุณต้องจำไว้คือ การยิ้ม การยิ้มจะนำมาซึ่งความอบอุ่นต่อการพูดของคุณ จะช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ฟังของคุณ

การใช้บันทึก มันจะเป็นประโยชน์เสมอ ในการมีบันทึกของประเด็นสำคัญที่ได้สรุปไว้บนแผ่นกระดาษ แบบฝึกหัดที่ดีที่สุดก็คือการเขียนสิ่งที่คุณจะพูดลงไปให้หมดก่อน แล้วฝึกฝนให้คุ้นเคย จากนั้นก็ขอให้สั้นลง จนแน่ใจว่า บันทึกของคุณถูกต้อง และสามารถเป็นตัวชี้ถึงประเด็นต่อไปของคุณ

เครื่องโสตทัศนอุปกรณ์ เป็นเครื่องช่วยในการสื่อความหมาย มันจะต้องมีความเหมาะสม ง่ายและชัดเจน คุณมีตัวเลือกในขณะที่เสนอสิ่งต่างๆ โดยการใช้เครื่องช่วย เมื่อมีการใช้เครื่องช่วยอย่างถูกต้อง มันจะก่อให้เกิดความสนใจแสดงภาพในสิ่งที่อธิบายด้วยคำพูดซึ่งเข้าใจได้ยาก

การตอบคำถาม คุณต้องฟังคำถามด้วยความระมัดระวัง และตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมา มันเป็นเรื่องที่ไม่สุภาพที่จะไปบอกคนถามคำถามว่า คำถามนั้นเป็นคำถามโง่ๆ หรือได้พูดไปแล้ว พยายามเน้นกับบุคคล และตระหนักว่าคุณอาจต้องชี้ประเด็นให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อตอบคำถามใดๆ หลีกเลี่ยงประเด็นที่จะสร้างความไม่พอใจให้กับผู้ฟัง และการพยายามทำเป็นว่ารู้อะไรบางอย่างเมื่อคุณไม่รู้บางสิ่งจะไม่ได้รับการยกย่องใดๆ การเอาชนะใจคนด้วยวิธีการพูด การพูด คือศิลปะที่งดงาม ละเอียดอ่อน มีคุณค่า เมื่อบรรจงสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเหมาะสมกับคู่สนทนาของเราแล้ว คำพูดนั้นจะทรงคุณค่าและมีพลังมหาศาล สร้างเสริมเสน่ห์ สร้างบุคลิกของตนให้ดูดีขึ้นอีกหลายเท่าตัว และยังสามรถพิชิตใจที่เข้มแข็งหรือจิตใจที่ต่อต้านของคู่สนทนา ให้กลับกลายเป็นอ่อนไหว และคล้อยตามไปกับคำพูดที่ทรงพลังได้อย่างง่ายดาย

พูดไม่เก่งแต่พัฒนาได้ (นาน สติต. 2557 : 142) ทำไมบางคนถึงพูดเก่ง ทำไมบางคนถึงพูดไม่เก่ง ทั้งที่คนทั้งสองฝ่ายต่างมี “หนึ่งปาก เหมือนกัน” คนพูดเก่งไม่ได้มีปากมากกว่าคนพูดไม่เก่ง และคนพูดไม่เก่งก็ไม่ได้มีปากน้อยกว่าคนพูดเก่ง แท้จริงแล้วที่ทำให้คนสองคน (พูดเก่งกับคนไม่เก่ง) แตกต่างกันก็คือ “ความกล้า” และ “ความกลัว”

พูดเก่ง = มีความกล้าที่จะพูด

คนพูดไม่เก่ง = มีความกลัวที่จะพูด

เชื่อไหมว่าการที่เราไม่รู้ว่าจะพูดอะไร และ “ไม่รู้จะพูดอย่างไร” นั้นเป็นเพราะใจของเราเนี่ยมันเต็มไปด้วยความกลัว เมื่อขจัดความกลัวออกไปได้ เท่ากับ จะรู้ว่าจะพูดอะไรและพูดอย่างไร

ใช้สายตาในการพูด สายตานั้นมีส่วนสำคัญในการพูดให้น่าฟังเป็นอย่างมากเพราะสายตานั้น สื่อความหมายได้ดีพอๆ กับคำพูด ที่เราได้พูดออกมา สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อเราสบสายตาเข้าไปพร้อมกับคำพูด ที่เปล่งออกมาจากปากของเราคือ

ความเชื่อ

ความไว้วางใจ

ความสนใจ

จิตใจที่คล้อยตาม

การกลับมาขึ้นอยู่กับเรา

3.4 ข้อดีของการพูดซ้ำสำหรับผู้พูด

1. ทำให้พูดชัดเจนขึ้น การพูดเร็วเกินไปก็ทำให้สิ้นพินกันและประสิทธิภาพของความชัดเจนของคำลดลง (พูดไม่ชัดหรือพูดผิดได้ง่าย)
2. สามารถช่วยให้ผู้พูดแสดงความรู้สึกได้มากกว่า เพราะเราสามารถใส่ความรู้สึกลงไปกับคำพูดนั้นได้ โดยเฉพาะคำพูดที่แสดงออกถึงคำปลอบใจ ความเห็นอกเห็นใจหรือคำพูดในการให้คำปรึกษาแก่คนที่กำลังต้องการความช่วยเหลือ
3. แสดงถึงการให้ความสำคัญกับเรื่องที่พูด การพูดให้ช้าลงมันบ่งบอกได้ในตัวของมันเองอยู่แล้วว่า ผู้พูดได้ให้ความสำคัญกับเรื่องที่พูดได้แค่ไหน การพูดซ้ำจึงเป็นเหมือนการพูดเพื่อให้เห็นความสำคัญเรื่องที่พูด จึงต้องพูดให้ช้าเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน เมื่อผู้ฟังได้ฟัง เขาก็จะรู้สึกถึงความสำคัญของเรื่องที่พูดนั้นตามไปด้วย

หยุดคำพูดที่ทำให้เสียเวลา คำไร้สาระคำพูดที่ติดปาก น้ำเสียงที่ติดขัด อย่างเช่น คำว่า แบบว่า ประมาณว่า อย่างไร ก็ตาม อ้อหิ อ๊ะหะ อ่า เอ่อ อะนะ นะหรือ อะแหม้ม คือว่า เป็นต้น

สรุป การพูดที่ทำให้ผู้พูดประสบความสำเร็จได้ต้องมีองค์ประกอบเหล่านี้ การตั้งจุดมุ่งหมาย การวางแผน การฝึกการทดลองพูด และลักษณะท่าทางของท่านเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ผู้ฟังมองเห็นในเชิงบวกหรือลบได้จากการที่ท่านพูด การพูดเก่งไม่เก่งอยู่ที่ได้รับการพัฒนาฝึกฝนอย่างจริงจัง

ประโยชน์และการอภิปรายกลุ่มแบบกันเอง การพัฒนาการพูดที่จะนำไปสู่ความมั่นใจในการพูด ในการจัดการความรู้ ในการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีหลายวิธีการเช่น การพัฒนาการพูดโดยการอภิปรายกลุ่มแบบกันเอง การอภิปรายกลุ่มย่อย

บุญชม ศรีสะอาด. (2541 : 53) ได้เสนอไว้ว่า การอภิปรายกลุ่มแบบกันเอง คือ กระบวนการที่มีลักษณะดังนี้

1. ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน ความคิดเห็นที่เสนอได้มาจากประสบการณ์ การศึกษาค้นคว้า การพิจารณาไตร่ตรอง การวิเคราะห์

2. การเสนอความคิดเห็นจะไม่อยู่ในรูปสรุปผลประเมินสั้นๆ ว่า ถูกผิด สำคัญไม่สำคัญ ฯลฯ แต่จะเป็นความคิดเห็นที่เป็นคำชี้แจง โดยหลักเหตุผล และมีหลักฐานสนับสนุน หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง

สนอง อินละคร. (2544 : 24) ได้สรุปไว้ว่า การอภิปรายกลุ่มแบบกันเองเป็นการหาข้อสรุปในประเด็นที่ได้รับมอบหมายของกลุ่ม โดยทุกคนมีบทบาทหน้าที่และรับผิดชอบต่องานที่อภิปราย ช่วยให้งานของกลุ่มบรรลุเป้าหมายและยินดีในความสำเร็จของกลุ่ม

ทศนา แจมมณี. (2544 : 52) ได้นำเสนอไว้ว่า การจัดกลุ่มอภิปรายแบบกันเอง หมายถึง การอภิปรายที่มีกลุ่มสมาชิกจำนวนประมาณ 6-10 คน มีความสนใจเรื่องเดียวกันมาพูดคุยแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์กัน เพื่อแสวงหาข้อยุติหรือข้อตกลงร่วมกันในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ในกลุ่มจะมีประธานนำการอภิปรายช่วยเหลือและกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

ชัยฤทธิ์ โพธิสรวรรณ. (2543 : 112) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มย่อย หมายถึงกลุ่มต่างๆ ที่เกิดจากการแบ่งกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งออกจากกัน แล้วได้กลุ่มใหม่ จำนวนมากกว่าหนึ่งกลุ่ม โดยดูจากจำนวนนักศึกษา แต่หัวใจสำคัญของการอภิปรายกลุ่ม คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ให้แน่นอน

สรุปได้ว่า ในการพัฒนาการพูดให้ดีขึ้นนักศึกษาต้องมีทั้งศาสตร์และศิลปะในการนำเสนอออกมาจากการพูดด้วย วิธีต่างๆ เทคนิคต่างๆ มากมายด้วยเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลและวิธีอภิปรายกลุ่มแบบกันเอง หากนักศึกษาได้ ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการกลุ่ม มีความสนใจในเรื่องที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์เดียวกันพูดตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ให้กลายเป็นข้อตกลงร่วมกันในกลุ่มเพื่อจะได้บันทึก และนำเสนอให้ผู้อื่นได้รับรู้ประเด็นที่ได้ตกลงต่อไป เกี่ยวกับเรื่องเนื้อหาสาระสำคัญซึ่งเป็นการฝึกฝนการบริหาร การจัดการภายในกลุ่ม การพูดแสดงความคิดเห็นออกมาด้วยความเชื่อมั่นด้วยองค์ความรู้ ลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตาม เป็นการ ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตย ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน จะช่วยให้นักศึกษาเกิดทัศนคติที่ดีต่อส่วนรวม เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนได้ จากการลงมือแสดงความคิดเห็นในกลุ่มปฏิบัติซ้ำๆ บ่อยๆ กลับกลายเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการพูดในที่สาธารณะของตนได้ต่อไป

4. แนวคิดและทฤษฎีผู้นำและภาวะผู้นำ

เสรี พงศ์พิศ. (2553 : 202-204) กล่าวว่า iva ในชุมชนเข้มแข็งสมาชิกทุกคนมีความสำคัญ แต่กระนั้นก็จำเป็นต้องมีผู้นำที่ดีด้วย ผู้นำที่ดีควรมีคุณสมบัติดังนี้ เป็นคนดีมีคุณธรรมมีศรัทธาในศาสนา เชื่อมมั่นในหลักจริยธรรม ทำตัวเป็นแบบอย่างไม่ดีแต่พูดหรือบอกคนอื่นให้ทำ สร้างความมั่นคงปลอดภัย ทำให้ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในชุมชน คุณภาพชีวิต ผู้คนดีขึ้น ปรารถนาและพร้อมที่จะเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน ปรารถนาและส่งเสริมนวัตกรรม หรือการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ มองเห็นจุดอ่อนจุดแข็ง ข้อจำกัดและศักยภาพของตัวเอง และของชุมชน สร้างแรงบันดาลใจ สร้างขวัญและกำลังใจให้สมาชิกในชุมชนเป็นตัวเชื่อมที่ดีและผนึกพลังชุมชน ให้เกิดผลเป็นทวีคูณ เคารพในศักดิ์ศรีและให้เกียรติชาวบ้าน ไม่ดูถูกผู้อื่น ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และในการตัดสินใจสร้างเครือข่ายภายในชุมชนและกับนอกชุมชน เกิดประชาสังคมที่มีพลัง รู้วิธีที่ดีมีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับผู้อื่น โดยเฉพาะกับชุมชนดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่มีวาระซ่อนเร้น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนและพวกพ้อง มีความเชื่อมั่นในตัวเองเป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผลมีความอดทนต่อการวิพากษ์วิจารณ์ ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเฉลียวฉลาด รู้จักใช้ความรู้และปัญญาข้อมูลในการทำงานเพื่อชุมชน ไม่ใช่เงินหรืออำนาจอิทธิพลเพื่อชักนำครอบงำ บังคับขู่เข็ญคนอื่น มีวิสัยทัศน์ มียุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ผู้นำที่ดีคือ ผู้มีบารมีที่ชาวบ้านอยากเดินตาม

ประพนธ์ ผาสุกยี่ด. (2541 : 87) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการนำหรือภาวะผู้นำว่าเป็นคุณสมบัติหรือทักษะส่วนตัวของแต่ละบุคคลที่สามารถสร้างขึ้นได้ หากได้รับการพัฒนาฝึกฝนผู้นำที่เราพบเห็นกันอยู่ทุกวันนี้อาจจะไม่มีความสามารถในการนำที่ดีพอก็ได้ จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นมากมายทั้งในระดับองค์กรและในระดับประเทศ พุดง่ายๆ ก็คือ คนที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำ (leader) นั้น ไม่ได้หมายความว่าเขาจะเพียบพร้อมซึ่งคุณสมบัติ และความสามารถในการนำ (leadership) เสมอไป แต่ในทางตรงกันข้าม ใครก็ตามที่มีภาวะผู้นำ เขานั้นแหละมีความพร้อมและเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะทำหน้าที่เป็นผู้นำ

กวี วงศ์พุด. (2542 : 18) ได้วิเคราะห์ภาวะผู้นำ โดยแสดงออกเป็นความหมายสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ความสามารถของหัวหน้าที่จะต้องเป็นผู้นำ 2) ความสามารถของหัวหน้าที่จะเอาชนะจิตใจลูกน้อง และ 3) ความสามารถที่จะต้องบากบั่นฟันฝ่าอุปสรรคในการนำ

อุดม ทุมโฆสิต. (2544 : 230) ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการใช้อำนาจและอิทธิพลที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กร

การ์คเนอร์. (Gardner อ้างใน สายฟ้า พลวานุ, 2541 : 23) ให้ความหมายว่าภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการชักจูงใจ หรือตัวอย่างที่บุคคล (หรือทีมผู้นำ) ชักนำให้กลุ่มดำเนินรอยตาม วัตถุประสงค์ที่ผู้นำยึดถืออยู่ หรือมืออยู่ร่วมกันระหว่างผู้นำและผู้ตาม

Richard L. Daft. (อ้างใน สายฟ้า พลวานุ 1997 : 5) ภาวะผู้นำ คือ การใช้อิทธิพลที่แสดง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ซึ่งมีความตั้งใจที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยสะท้อนให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายร่วมกัน

Hersey and Blanchard.(อ้างโดย ยุดา รักไทย, สุภาวดี วิริยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนา ภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ใช้ อิทธิพลให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใช้ความพยายามในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายใน สถานการณ์หนึ่ง และสรุปว่ากระบวนการภาวะผู้นำ (leadership) เป็นความสัมพันธ์ของผู้นำ (leader) ผู้ตาม (follower) และสถานการณ์ (situation)

Bass.(1985. อ้างโดย ยุดา รักไทย, สุภาวดี วิริยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ภาวะผู้นำคือ กระบวนการเปลี่ยนแปลง ผู้นำต้องเป็นผู้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของผู้ตามและต้องได้รับผลเกินเป้าหมายที่กำหนด ทักษะคติ ความเชื่อ ความเชื่อมั่น และความต้องการของผู้ตามต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงจากระดับต่ำ ไปสู่ระดับที่สูงกว่า

พระธรรมปิฎก. (ประยูทธปยุตโต, 2540) กล่าวว่า ภาวะผู้นำนั้นพูดด้วยภาษาชาวบ้าน แปลงๆ ว่า ความเป็นผู้นำนั่นเอง

สต็อกคิลล์. (Stogdill, 1974 อ้างโดย ยุดา รักไทย, สุภาวดี วิริยะประพันธ์. คัมภีร์การ พัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) กล่าวว่า ความหมาย ความเป็นผู้นำนี้มีมากมาย เทียบเท่ากับจำนวนผู้คนที่พยายามจะสรรหาความหมายของคำนี้ และหลายๆ คนก็มีความคิดเห็น ว่าไม่มีความหมายใดเลยที่จะเป็นความหมายที่สมบูรณ์ในการที่จะอธิบายคำว่า ภาวะผู้นำนี้ได้ จึงกล่าว ได้ว่าความหมายของภาวะผู้นำจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

เนเธร์คอต. (Nethercote, 1998 อ้างโดย ยุดา รักไทย, สุภาวดี วิริยะประพันธ์. คัมภีร์การ พัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเพียงรูปแบบเดียวไม่สามารถ นำมาใช้ได้ในทุกสถานการณ์ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนก็จำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบของภาวะผู้นำตาม ไปด้วยเพื่อประสิทธิภาพตามความเหมาะสม ดังนั้นความหมายของคำว่าภาวะผู้นำจึงมีมากมาย แตกต่างกันไปตามการวิจัยของนักวิชาการที่มุ่งประเด็นไปองค์ประกอบที่มีความซับซ้อนที่เป็น เงื่อนไขของมนุษย์

ชะลอ ธรรมศิริ. (2535) ได้กล่าวถึงผู้นำ ในความหมายของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ เป็นหัวหน้าหน่วยงานภายในองค์กร แต่ท่านย้ำว่าต้องเป็นบุคคลภายในหน่วยงานของตนยอมรับนับ ถือและเชื่อฟัง ปฏิบัติงานตามที่ผู้นำต้องการ ในแต่ละหน่วยงานจะต้องมีผู้นำแต่ละระดับอยู่เสมอ

เพราะถ้า ไม่มีแล้วหน่วยงานนั้นจะขาดระเบียบวินัย มีบุคคลที่รับผิดชอบต่อเป้าหมายที่จะทำงานอย่างจริงจัง และขาดกระบวนการในการวินิจฉัยสั่งการแก้ปัญหา

Tead, (1935. อ้างโดย ยุดา รักไทย, สุภาวดี วิริยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) กล่าวว่า เป็นพฤติกรรมกรนำของผู้นำที่ทำให้เกิดการปฏิบัติการที่สร้างความเคลื่อนไหวให้เกิดขึ้นในองค์กรตามทิศทางที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำจึงเป็นศิลปะในการทำให้เกิดอิทธิพลในการจูงใจผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย

Hollander, (1978. อ้างโดย ยุดา รักไทย, สุภาวดี วิริยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของการมีอิทธิพลระหว่างผู้นำและกลุ่มผู้ที่เป็นผู้ตามนำกลุ่มไปสู่เป้าหมาย

Richards & Engle, (1986. อ้างโดย ยุดา รักไทย, สุภาวดี วิริยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) ความสามารถผู้นำที่จะสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง ให้ความหมายที่แสดงออกถึงคุณค่า และสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมภายในองค์กรเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้

คอตเตอร์. (Kotter, 1990 อ้างโดย ยุดา รักไทย, สุภาวดี วิริยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความแตกต่างจากการบริหารในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านพฤติกรรมในการนำ ภาวะผู้นำเป็นตัวหลักที่นำการขับเคลื่อนและทำให้เกิดการเคลื่อนไหวไปในทิศทางที่นำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ส่วนการบริหารเป็นเรื่องการจัดการระบบงานและกระบวนการทำงานในองค์กรให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และให้มีความเป็นระเบียบในทางปฏิบัติอย่างคงเส้นคงวา ภาวะผู้นำในองค์กรที่มีความซับซ้อนจะทำหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดทิศทางด้วยการมองอนาคต คาดการณ์อนาคต พร้อมกับสร้างกลยุทธ์ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้ เพื่อให้องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงและเป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด
2. วางแนวทางให้แก่บุคลากร โดยสื่อสารให้ผู้ร่วมงานทุกคนที่จำเป็นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมเข้าใจวิสัยทัศน์ร่วมกัน เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ
3. จูงใจและจูงประกายให้ผู้ร่วมงานมีการเคลื่อนไหวในทิศทางที่กำหนดภายใต้สภาพการณ์ที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการเปลี่ยนแปลง โดยใช้หลักการพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ ค่านิยม และอารมณ์

เบส. (Bass, 1985 อ้างโดย ยุดา รักไทย, สุภาวดี วิริยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลง ผู้นำต้องเป็นผู้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของผู้ตาม ต้องได้ผลเกินเป้าหมายที่กำหนด ทศนคติ ความเชื่อมั่น และความต้องการของผู้ตามต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงจากระดับต่ำสู่ระดับที่สูงกว่า

กริฟฟิน. (Griffin. 1996 : 504 อ้างโดย ยูดา รักไทย, สุภาวดี วิทยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การไม่ใช้อิทธิพลบังคับกลุ่มหรือให้ทำตามวัตถุประสงค์ขององค์กร แต่เป็นการกระตุ้นพฤติกรรมของคนที่น่าไปสู่ความสำเร็จของหน่วยงาน

คูบริน. (Dubrin. 1998 : 2 อ้างโดย ยูดา รักไทย, สุภาวดี วิทยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ดาฟ (Daft. 1999 : 54 อ้างโดย ยูดา รักไทย, สุภาวดี วิทยะประพันธ์. คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท, 2549) ให้ความหมายของคำว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำและผู้ตามซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2544 : 60) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) มีชื่อเรียกเป็นภาษาไทยที่พบโดยทั่วไปว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544 : 63) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงหรือเรียกว่า ภาวะผู้นำการปฏิรูป

รัชนี วิเศษสังข์. (2537 : 18) กล่าวว่า ผู้นำในการเปลี่ยนแปลงหรือเรียกว่า ภาวะผู้นำแบบปรีวรต

บัณฑิต แทนพิทักษ์. (2540 : 15-16) ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่า หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ใช้วิธีการต่างๆ ในการยกระดับความต้องการความตระหนักและความสำนึกของผู้ตาม ทำให้ผู้ตามก้าวพ้นจากความสนใจตนเอง มาเป็นการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานและมุ่งมั่นใช้ความพยายามอย่างสูงในการทำงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ

วรรณดี ชูกาล. (2540 : 8) ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการยกระดับแรงจูงใจของผู้ตาม กระตุ้นให้ผู้ตามมีความต้องการสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่และเห็นคุณค่าตลอดจนการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ของตัวเอง

สุดา ทัพสุวรรณ. (2541 : 8) ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่า หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ผู้นำจะเน้นให้ผู้ตามเกิดความรู้สึกเห็นความสำคัญและคุณค่าของงานที่ผลิตออกมา จูงใจให้ผู้ตามสนใจทำงานเพื่อหน่วยงาน ตลอดจนเปลี่ยนแปลงระดับความต้องการในผลงานของผู้ตามให้สูงขึ้น และใช้ความสามารถของตนเองตามศักยภาพทั้งหมดในการทำงาน

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงหมายถึง ความสามารถของแต่ละบุคคลในอันที่ก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยใช้การพูด ชักชวน โน้มน้าวใจ ให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตนได้ด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือ ทำให้ ผู้ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มในอันที่ก่อให้เกิดการกระทำกิจกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

4. The way you walk การเดิน ระวังไม่ให้มีเสียงดังเกินไป ระวังคนผู้อื่น ควรเดินตัวตรงอกผายไหล่ผึ่ง

4.1 The way you acts การแสดงท่าทาง น่าดู น่าชม เช่น ท่าทางในการพูดสุภาพ ไม่ให้มีการแสดงประกอบมากไป

4.2 The skill with you do thing ทักษะในการทำงานในหน้าที่การงานที่ดี หรือทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง มีความชำนาญ คล่องแคล่วองไว

สรุป ภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลง หมายถึงบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลต่อกลุ่มที่มีความสามารถพูดโน้มน้าวให้ผู้อื่นกระทำกิจกรรมให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีทำให้การดำเนินชีวิตผู้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นชุมชนเข้มแข็งขึ้นสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

4.1 ตัวอย่างคำพูดของคนมีชื่อเสียง

นาน สติต. (2557 : 174) จากหนังสือ เคล็ดลับ จุง (หู) และจุง (ใจ) คน กล่าวว่าโดยแท้จริงแล้วมนุษย์เรารู้อะไรทุกคนนั้นมีความสามารถในการพูดที่ดีได้ทุกคนไม่มีใครเก่งเหนือใครเพียงแต่คนที่พูดเก่งกว่าคือ ที่หยิบเอาเครื่องมือในการพูด มาใช้ได้อย่างเต็มที่ต่างหากเครื่องมือนั้นก็คือความมั่นใจในตัวเอง

บัณฑิต อึ้งรังษี. (2555 : 10) จากหนังสือ คำคมสำเร็จ พูดว่า “คนส่วนใหญ่กระวนกระวาย อยากพัฒนาสถานภาพตนเองแต่ไม่ยอมพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น นั่นคือเหตุผลที่เขาอยู่ที่เดิม” และยังมีคำพูดที่ว่า “ไม่สำคัญว่าอดีตจะเป็นเช่นไรวินาทีนี้ คุณสามารถเปลี่ยนอนาคตได้ด้วยการเปลี่ยนวิธีการคิด...สิ่งนี้ผมซัวร์”

วอร์เรนบัฟเฟตต์. (จากในหนังสือ คำคมสำเร็จ ของบัณฑิต อึ้งรังษี 2555 หน้า 31) กล่าวว่า “โลกนี้มีแค่ 2 กฎ ถ้าเป็นกฎบริหารชีวิต คุณต้องทำในสิ่งที่รัก ถ้าเป็นกฎบริหารธุรกิจ ต้องจ้างคนที่รักในสิ่งที่เขาทำ”

บรูซลี : นักแสดงระดับโลก พูดว่า “สถานการณ์ช่างมัน ฉันสร้างโอกาสเอง”

บัณฑิต อึ้งรังษี. (2555 : 78) พูดว่า “ความเชื่อมั่นในคนที่แท้จริง จะช่วยให้คุณไม่กลัวผิดพลาด แม้ล้มเหลวก็ไม่รู้สึกแย่ มันจะช่วยให้คุณเดินหน้าต่ออย่างยึดอก”

คริสเตียน ลาร์สัน. (2555 : 75) จากหนังสือ คำคมสำเร็จของบัณฑิต อึ้งรังสี “เมื่อคุณตัดสินใจได้แล้วว่าคุณต้องการจะทำอะไร พุดกับตนเอง 1000 ครั้งต่อวันว่าจะทำมันหนทางที่ดีที่สุดจะเปิดขึ้นในไม่ช้า”

ขงจื้อ. (2555 : 127) จากหนังสือคำคมสำเร็จ ของบัณฑิต อึ้งรังสี พุดว่า “เมื่อการปกครองประเทศดี ความยากจนและสภาวะยากแค้น ก็เป็นเรื่องน่าอับอาย เมื่อการปกครองไม่ดี ความร่ำรวยและเกียรติ ก็เป็นเรื่องน่าอับอาย”

อับราฮัม ลินคอล์น. รัฐบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ของสหรัฐอเมริกา และของโลก
ประธานาธิบดีคนที่ 16 ของสหรัฐอเมริกา (จากหนังสือ 40 ผู้นำ อเมริกา โดย ไพฑูรย์ วงศ์วานิช)
ได้กล่าว สุนทรพจน์ ว่า “บางท่านอาจตีความหมายของคำว่า การยอมรับแบบเงียบ (ACQRIEACE) ว่าคนกลุ่มน้อยไม่ไว้วางใจแสดงว่ายอมรับความเป็นทาส ที่จริงไม่ใช่เช่นนั้นเพราะในระบอบประชาธิปไตยนั้น เราต้องถือหลัก ส่วนใหญ่ปกครองแต่ไม่ให้กระเทือนส่วนน้อยซึ่งมีสิทธิเสรีภาพเช่นกัน และถ้าทุกฝ่ายทำตามอำเภอใจในที่สุดเราก็จะไม่ได้ประชาธิปไตยเราจะได้อนาธิปไตย (ANARCHY) คือไม่มีรัฐบาล มีแต่ฝูงชนบ้าคลั่ง และอีกแบบก็แบบเผด็จการใช้อำนาจเด็ดขาด (DESPOITISM) ซึ่งเป็นศัตรูของประชาธิปไตยทั้ง 2 แบบ”

เสรี พงศ์พิศ. (จากหนังสือร้อยคำที่ควรรู้ 2533 หน้า 108) กล่าวว่า “ด้วยกระบวนการทัศน์แบบบูรณาการ ทำให้เกิดการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการซึ่งเอา นักเรียนหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเอาชีวิตของเขาเป็นเป้าหมาย ให้เขาได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง อย่างเต็มที่ ไม่ใช่เอาวิชาของครู เอาประเด็นเรื่องเฉพาะเป็นตัวตั้งแล้วให้เด็กท่องจำแม้ว่ายังมีการเลือกประเด็นมาเรียนมาสอน แต่การเรียนเรื่องข้าว ไม่ได้เรียนแบบแยกส่วนที่เน้นเพียงแต่ด้านหนึ่งด้านเดียว แต่รอบด้าน เหมือนชีวิตที่รอบด้าน”

นายแพทย์ ประเวศ วะสี ราษฎรอาวุโส. (จากหนังสือวารสาร มหาวิทยาลัยชีวิตฉบับประจำเดือน มกราคม – มีนาคม พ.ศ. 2552) กล่าวว่า “ธรรมชาติของมนุษย์ที่อยู่สิ่งแวดล้อมใดๆ ต้องคืนรนต่อผู้เรียนรู้ เพื่อให้มีชีวิตรอดให้ได้ แล้วไม่ใช่รอดอย่างเดียวต้องสามารถอยู่ได้ดี เพราะฉะนั้นจึงต้องมีวิถีชีวิตที่ต่างกัน ทำให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นจึงมีวัฒนธรรมไม่เหมือนกัน เพราะถ้าเหมือนกันอยู่ไม่ได้ เพราะฉะนั้นพัฒนาการแต่ละสังคมจึงหลากหลายตามสิ่งแวดล้อมต่างๆ”

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. อดีตนายกรัฐมนตรี (จากหนังสือพื้นหลังชุมชนท้องถิ่นสู่การปฏิวัติประเทศไทย. 2554 : 10) กล่าวว่า “เราต้องเผชิญกับปัญหาและความท้าทายอีกมากซึ่งล้วนต้องพึ่งพา ความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น แต่ขณะเดียวกัน ก็ต้องอาศัยความร่วมมือของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่จะเดินไปในทิศทางเดียวกัน”

สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์. (จากหนังสือ วิชาการวางเป้าหมายและแผนชีวิต. 2554 : 61) กล่าวไว้ว่า “ ผมพูดกับนักศึกษาอยู่เสมอว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยชีวิตจะต้องพัฒนาตัวเองในทุกด้าน แบบบูรณาการ (องค์รวม) หากสติปัญญาพัฒนา แต่สุขภาพแย่ แสดงว่าการศึกษา ไม่ได้เป็นเพื่อชีวิต”

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาของ นายอาทิตย์ คุณยศยิ่ง. (2548) เรื่องการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาที่ศึกษาในช่วงชั้นที่ 4 ของโรงเรียนประชาวิทย์ จังหวัดลำปาง พบว่า หลังการทำกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีระดับความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาของ สัมพันธ์ เตชะอธิก. (2537 : 51 – 53) เรื่องเทคนิคการพัฒนาความรู้ และทักษะของผู้นำจากกรณีศึกษา 7 กรณี พบว่าผู้นำส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีความสนใจใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จะศึกษาด้วยตนเอง สังเกตสิ่งที่คุณเองพบเห็นแล้วจดจำมาทดลองปฏิบัติหรือผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับบุคคลต่างๆ เมื่อได้ศึกษาแล้วนำมาเผยแพร่ในชุมชนในองค์กรต่อไป

จากการศึกษาของ ชลิต สุวรรณบุตร. (2552 : 139) เรื่องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพในการวางแผนพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่ผ่านการฝึกอบรมโดยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นแล้ว มีความรู้เพิ่มขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการวางแผนพัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้น และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้ค่าทางสถิติ t-test พบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างก่อนกับหลังการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากการศึกษา ถวิล ไพรสณฑ์. (2512 : 211) เรื่อง การเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทย ผลการศึกษาพบว่า นายกเทศมนตรี ในฐานะผู้นำการบริหารผู้นำการเมืองในท้องถิ่น เป็นผู้กำหนดนโยบายเทศบาล และบทบัญญัติต่างๆ แม้วานายกเทศมนตรีมีอำนาจในการลงโทษตามตัวบทกฎหมาย แต่ความสำเร็จในการบริหารงานนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในฐานะผู้นำ

จากการศึกษา สมิหรา จิตตลดากร. (2529 : 232) เรื่อง การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทย ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่แล้วสตรีผู้นำทางการเมืองในระดับท้องถิ่น จะเป็นผู้ที่ไม่กระตือรือร้น แต่มองโลกในแง่ดี มีเพียงส่วนน้อยที่กระตือรือร้นและมองโลกในแง่ร้าย ความกระตือรือร้นของสตรีจะเน้นหนักไปในงานที่เกี่ยวข้องกับองค์การของราชการมากกว่าภารกิจที่ไม่ใช่ของทางราชการ ลักษณะการทำงานดังกล่าวนี้สอดคล้องกับลักษณะการจัดการในเชิงบริหาร กล่าวคือ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ไม่นิยมในการใช้อำนาจ จะใช้วิธีการ

สร้างความเข้าใจให้กับประชาชน ใช้ความสุภาพ ทำให้คนทั้งเกรงใจและกลัวเกรงควบคู่กัน มีการวางแผนล่วงหน้าเสมอ เน้นเป้าหมายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

สรุปจากผลของการศึกษางานวิจัย พบว่า ศักยภาพชุมชน การพัฒนาศักยภาพของคน และการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำ ที่กล่าวมาตั้งแต่ต้น การเป็นผู้นำ จะต้องมียุทธศาสตร์การเป็นผู้นำ มีความรู้ มีความกระตือรือร้น มีการวางแผนงาน มีการฝึกอบรม มีการปฏิบัติและได้นำความรู้เหล่านี้มาประมวลเป็นความรู้ใหม่ ทำความเข้าใจกับนิยามและความหมาย ที่ปรากฏอยู่ในแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมา ประมวลเป็นความรู้ใหม่และเป็นแนวทางในการสร้างเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาเรื่องแต่ละเรื่องให้เข้ากับเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำด้านต่างๆต่อไป และใช้ประกอบคำอธิบายวิเคราะห์การพัฒนาศักยภาพและศักยภาพการเป็นผู้นำ ด้านการพูดในที่สาธารณะของผู้นำ ที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้งานวิจัยได้สมบูรณ์ในเรื่องของความหมายและเนื้อหาที่ทำการวิจัยมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาของ คะเน็งนิจ กองผาพา. (2542 : 13) เรื่องการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน พบว่า การพัฒนาศักยภาพได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถทักษะและเจตคติในการปฏิบัติงาน ปรับตัวให้ทันกับวิทยาการเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังช่วยให้ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ทั้งยังทำให้หน่วยงานได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้นและลดความเสี่ยงเมื่อได้รับการพัฒนาแล้ว ความสามารถและความประพฤติกของบุคลากรจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่หน่วยงานต้องการ สรุปความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาศักยภาพว่าการพัฒนาศักยภาพเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อหน่วยงานเพราะทำให้บุคคลได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ ในการปฏิบัติงานปรับตัวให้ทันกับวิทยาการเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังช่วยให้ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานทั้งยังทำให้หน่วยงาน ได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้นและลดความเสี่ยงเมื่อได้รับการพัฒนาแล้วความสามารถและความประพฤติกของบุคลากร จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่หน่วยงานต้องการ

จากการศึกษาของ พันธ์ หันนาคินทร์. (2542 : 80) เรื่องกระบวนการฝึกฝนทักษะความถนัด พบว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือกระบวนการในการฝึกฝนและการให้การศึกษาซึ่งการฝึกฝนมีความหมายไปในเชิงการเพิ่มความถนัด ทักษะ และความสามารถเฉพาะอย่างในการทำงาน ส่วนการศึกษามีความหมายไปในเชิงการเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ มโนทัศน์รวมทั้งทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับงานที่เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะด้วยเทคโนโลยีเทคนิคการทำงานสภาพแวดล้อมรวมทั้งการที่จะต้อง ไปรับตำแหน่งใหม่ที่อาจจะมีธรรมชาติของการทำงานที่แตกต่างไปจากเดิม

จากการศึกษาของ สุริยา มนตรีภักดิ์. (2550) เรื่องการพัฒนาบุคลากรในองค์การพบว่า การพัฒนาบุคลากร จากการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริม ใ้บุคลากรมีบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถมีทักษะในการทำงาน ก็จะทำให้การปฏิบัติงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะส่งเสริมและเปลี่ยนแปลง ผู้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ เช่นความรู้ ความสามารถ ทักษะอุปนิสัย บุคลิกภาพและวิธีการทำงานอันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงาน

ดนัย เทียนพูน. (2540 : 29) เรื่องการพัฒนาทรัพยากรบุคคลผสมผสานเพื่อใช้การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ พบว่า การบูรณาการหรือผสมผสานเพื่อใช้การฝึกอบรมและพัฒนา พนักงานการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาองค์การ สำหรับการปรับปรุง บุคคล ทีม และประสิทธิภาพ ขององค์การคำว่า “บูรณาการ” ขยายความได้ว่าการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ไม่ใช่เพียงผลรวมของ กิจกรรมบางส่วนข้างต้นแต่เป็นการใช้ประโยชน์ทั้งหมดเพื่อการพัฒนา ให้เกิดความสำเร็จในระดับ ที่สูงขึ้นของพนักงานแต่ละคน และเกิดประสิทธิผลขององค์การมากกว่า ที่จะใช้ด้วยวิธีการที่จำกัด ในวิธีใดวิธีหนึ่งเท่าที่จะกระทำได้

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. (อ้างถึงใน กาญจนานันดีพัฒนาชื่อ และคณะ 2541 : 22) เรื่องการ พัฒนามนุษย์ในแนวคิดเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่ถือว่ามนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาพบว่า พัฒนาการต้องเกิดจากการกระทำของมนุษย์ผลประโยชน์ของการพัฒนาจะต้องเป็นของมนุษย์ เมื่อ มนุษย์ตระหนักถึงความต้องการหรือความจำเป็นของมนุษย์ มนุษย์จะเป็นผู้กำหนดความมุ่งหมาย ของการพัฒนา โดยอาศัยความต้องการของตนเป็นเครื่องนำทางและมนุษย์จะเป็นผู้จัดการ องค์ประกอบการพัฒนา ให้สำเร็จตามความมุ่งหมายที่ตนตั้งขึ้นเช่นการสร้างสถาบันทางสังคม การ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบต่างๆ ถึงแม้กิจกรรมนั้นเป็นภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดพัฒนา แต่ มนุษย์จะพัฒนาอย่างโดดเดี่ยวไม่ได้ มนุษย์จะต้องพัฒนาในสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่ส่งเสริม ความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ ดังนั้นกระบวนการพัฒนามนุษย์โดยยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง จึงเป็น การพัฒนาที่สมบูรณ์แบบ โดยต้องพิจารณาทุกส่วนขององค์ประกอบในการพัฒนา และทุกด้านของ ชีวิตซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมของมนุษย์

จากการศึกษาของ เพสและคณะ (Pace et al., 1991 : 3 อ้างถึงในเด่นดวง คাত্রง 2544 : 19) เรื่องการพัฒนาบุคลากรในองค์การ โดยใช้กิจกรรมพัฒนา พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ว่า เป็นการพัฒนาบุคคลในองค์กร โดยใช้กิจกรรมการพัฒนา การพัฒนาจะต้องครอบคลุมทั้งสองด้าน คือด้านบุคคลซึ่งจะต้องพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ และด้านองค์กร คือนโยบาย โครงสร้างและการจัดการเพื่อไปสู่คุณภาพ และความสามารถในการผลิตที่สูงขึ้น และเกิดความพึงพอใจกับปฏิบัติงานผู้จัดและสมาชิกในองค์กรมากขึ้น

จากการศึกษาของ แนดเลอร์. (Nadler, 1980 : 4 – 5 อ้างถึงในเด่นดวง คাত্রง 2544 : 18) เรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการดำเนินการให้พนักงาน ได้ประสบการณ์และเรียนรู้ พบว่า ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ในอันที่จะนำมาปรับปรุงความสามารถ ในการทำงานและส่งเสริม

ความก้าวหน้าของพนักงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวคิด ของแนคเลอร์ มิได้หมายถึง เฉพาะการฝึกอบรมเท่านั้นยังหมายถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่เกิดจากการจัดขึ้นในช่วง ระยะเวลาที่กำหนดเฉพาะเจาะจง และได้รับออกแบบที่จะนำไปสู่ความเป็นไปได้

จากการศึกษาของ Leonard Nadler. (1979 : 60) เรื่องการศึกษากิจกรรมที่มีความมุ่งหมาย ในการที่จะเสริมสร้างความรู้ความชำนาญค่านิยมทางศีลธรรมและความเข้าใจที่มีความจำเป็นต่อ การดำรงชีวิต พบว่า เพื่อให้ผู้รับการศึกษาสามารถใช้ชีวิตอยู่และทำประโยชน์แก่สังคมได้สำหรับ ผู้ปฏิบัติงานอยู่แล้วการศึกษาหมายถึง กิจกรรมด้านการพัฒนาคนที่กำหนดขึ้นเพื่อเพิ่มพูน ประสิทธิภาพการทำงานในภาพรวมของเจ้าหน้าที่ นอกเหนือจากการเน้นเฉพาะงานที่กำลังทำอยู่ ปัจจุบัน

สรุปได้ว่า การพัฒนามนุษย์เป็นการพัฒนาบุคคลในองค์กร โดยการใช้กิจกรรมการพัฒนา ให้เกิดความรู้ ทักษะและทัศนคติจากการฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติเกิดประสบการณ์เป็นความรู้จากการ ปฏิบัตินำไปสู่ความก้าวหน้า มีบุคลิกภาพความสามารถด้านการพูดด้วยความเชื่อมั่น เพิ่มพูน ประสิทธิภาพบุคลิกภาพของบุคคลการทำงานในภาพรวม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยลงมือ ปฏิบัติให้เป็นความรู้มือหนึ่งเกิดความรู้ เจตคติและทักษะด้านการพูด และมีความสามารถด้านการ พูดถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยความเชื่อมั่น เกิดบุคลิกภาพเอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการทำงาน จะใช้วิธีการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการความรู้โดยวิธีต่างๆ โดยเฉพาะการ เรียนรู้จากลงมือปฏิบัติซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง จะนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพและความสามารถด้าน การพูดในที่สาธารณะของนักศึกษาศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยจึงได้สร้างรูปแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพ บุคลิกภาพและความสามารถในด้านการพูดในที่สาธารณะ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัย บางด้านมาใช้เป็นแนวทางการวิจัย เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่ สาธารณะต่อไป

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดนี้ บุคลิกภาพและศักยภาพการด้านการพูดเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลนั้นๆ อ่าน เอกสารเนื้อหาสาระ สรุปประเด็นความรู้เนื้อหาสาระ จับประเด็นของเนื้อหาให้ได้เรื่องใดเป็น เนื้อหาสำคัญหลักสำคัญรองก่อนการพูดนำเสนอด้วยการพูดออกไป นอกจากนี้ศักยภาพด้าน บุคลิกภาพและศักยภาพการพูดต้องมีองค์ประกอบเรื่อง การแต่งกาย บุคลิกภาพ การใช้ น้ำเสียง และการวางตัวของแต่ละบุคคล ที่สื่อออกมาให้ผู้ดู ผู้ฟัง ได้เห็น โดยตรงที่จะมองบุคคลเป็น ผู้นำด้านการพูดในเชิงบวกและเชิงลบได้จากสายตาที่เห็นจากหูที่ฟัง ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวมี กระบวนการพัฒนาเช่น การเชิญวิทยากรมาพูดให้ฟัง ฝึกปฏิบัติการพูด สังเกตและออกแบบ สอบถาม ถึงการเปลี่ยนแปลงของแต่ละบุคคลเพื่อนำไปประเมินการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพ ด้านการพูดในที่สาธารณะ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษา ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสารนั้นเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อค้นหา คำตอบว่านักศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิต บ้านนาสาร มีการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะก่อนและหลังการฝึก แตกต่างกันอย่างไร โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ผู้ร่วมวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดระเบียบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัย ไปตามลำดับขั้น ของงานวิจัยอย่างเป็นระบบดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกหัวข้อปัญหาที่จะทำการวิจัยเพื่อเป็นการกำหนดขอบเขตหรือ ขอบข่ายของงาน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาค้นคว้ารวบรวมความรู้พื้นฐานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อผู้วิจัยได้มีองค์ความรู้หรือความรู้จากทฤษฎีนั้นว่ามีการพัฒนาอย่างไร ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจ เค้นชัดขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ให้คำจำกัดความหัวข้อปัญหาที่จะทำการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องเขียนคำ บรรยายความเป็นมาของความสัมพันธ์ของปัญหาที่จะวิจัย ทฤษฎีพื้นฐาน จุดประสงค์การวิจัย ความสำคัญของการวิจัยขอบเขตของการวิจัย คำนิยามศัพท์ วิธีดำเนินการ ผู้ร่วมวิจัย เครื่องมือที่ ใช้พร้อมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย คือ การเตรียมอุปกรณ์ในการที่จะ รวบรวมข้อมูลให้พร้อมก่อนการทำวิจัย โดยพิจารณาจากรูปแบบการวิจัยและความต้องการประเภท ข้อมูลที่สำคัญ

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การนำเอาเครื่องมือไปใช้กับผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยปฏิบัติร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 6 จำแนกข้อมูลผู้ร่วมวิจัยเป็นกลุ่ม ตามวิธีการที่รวบรวมมาได้ คือ แนวการฝึกพูด แนวการสังเกต แบบสอบถาม การฝึกปฏิบัติทั้งในห้องเรียนและในชุมชน พร้อมกับการจำแนก ก่อน – หลัง การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับศิลปะการพูดในที่สาธารณะ

ขั้นตอนที่ 7 นำกลุ่มข้อมูลที่ได้จำแนกไว้แล้ว ไปตีความและวิเคราะห์ ภายใต้กรอบแนวคิด การพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ บูรณาการร่วมกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 8 เรียบเรียงเขียนเป็นรายงานตามรูปแบบวิทยานิพนธ์ ของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

2. ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ร่วมวิจัย เป็นนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้สมัครเรียนในปีการศึกษา 2554 จำนวน 15 คน ที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาจากนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 50 คน โดยใช้เกณฑ์ความสมัครใจ ที่จะเข้าร่วมทุกกิจกรรม เช่น การฝึกพูด โดยการสนทนาแบบกันเองในวิชาการวางแผนชีวิต วิชาการวางแผนชีวิต วิชาการวางแผนชีวิต และวิชาในหลักสูตรสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมการนำเสนอด้วยสไลด์ เป็นต้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แนวการฝึกพูด ผู้วิจัยได้จัดฝึกการปฏิบัติเกี่ยวกับ ศิลปะการพูดในที่ชุมชน ภายใต้หลักการการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ โดยเน้นองค์ประกอบ ด้านบุคลิกภาพ ความรู้และเนื้อหาสาระ การแต่งกาย การใช้น้ำเสียง การวางตัวหรือท่าที่ท่วงทำนอง การใช้ภาษาและการใช้สิ่งต่างๆ แต่ละช่วงของการเรียนรายวิชา การวางแผนชีวิต และวิชาการวางแผนชีวิตพัฒนาาระหว่างการนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน(แนวการฝึกพูดรายละเอียดหน้า 53 -55)

3.2 แนวการสังเกต โดยการสังเกตพฤติกรรมในการแสดงออกต่างๆ ทั้งก่อนมาเป็นนักศึกษาและภายหลังเป็นนักศึกษาของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน ทั้งนี้จะเป็นการสังเกตโดยไม่ให้นักศึกษารู้ตัว ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้จัดบันทึกพฤติกรรมต่างๆ ไว้อย่างเป็นระบบ และการสังเกตแบบให้นักศึกษารู้ตัว โดยผ่านกระบวนการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับศิลปะการพูดในที่ชุมชน

3.3 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สอบถามนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการวิจัย โดยได้ทำการสอบถามก่อนการเริ่มเรียน ในวิชาที่กล่าวข้างต้น และภายหลังจากการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับศิลปะการพูดในที่สาธารณะ แล้วนำไปเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียนของวิชานั้นๆ ทั้งนี้เป็นการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามที่มีโครงสร้างของคำถามไว้อย่างชัดเจนทั้งนี้เป็นแบบสอบถามชุดเดียวกัน ควบคู่ไปกับการสนทนากลุ่มแบบกันเอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 รวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัย จากการศึกษาเอกสารทุกขุมที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ

4.2 รวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัย จากแนวการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา แต่ละรายทั้งก่อนและหลังการเข้าเรียน ของนักศึกษาตามบันทึกพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ ภายใต้อำนวยการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ฟังจากการพูดเป็นเนื้อหาสำคัญผู้พูดหรือนักศึกษาได้อ่านเนื้อหาอย่างตั้งใจหรือไม่ หรือใช้สื่อความหมายจากการพูดได้อย่างมั่นใจก่อนการฝึกปฏิบัติการพูดและหลังการฝึกปฏิบัติการพูดแตกต่างกันอย่างไร

ประเด็นที่ 2 ระหว่างการพูดมีการสะดุดคำหรือไม่ มีความมั่นใจในการพูดหรือไม่ หรือพูดขาดๆ หายๆ

ประเด็นที่ 3 การพูดเป็นการพูดเรื่อยเปื่อยไม่มีสาระหรือประเด็นเนื้อหาที่นำมาพูดไม่มีสาระ

ประเด็นที่ 4 พูดวกวน ไม่ชัดเจน ไม่มีการเรียบเรียงหัวข้อหรือเนื้อหาประเด็นสำคัญ

ประเด็นที่ 5 การพูดเป็นการอ่านเนื้อหาตามเอกสารทำให้ขาดรรถรสในการพูดและการฟังหรือไม่

ประเด็นที่ 6 การพูดในกลุ่มมีการเตรียมเนื้อหามาก่อนหรือไม่ มีความเป็นผู้นำหรือเป็นผู้ตามส่วนใหญ่หรือไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

ประเด็นที่ 7 เปรียบเทียบ นักศึกษาทั้ง 15 ราย ก่อนการเป็นนักศึกษา และหลังจากเข้ามาเป็นนักศึกษาและได้รับการฝึกอบรมศิลปะการพูด การสนทนากลุ่มแบบกันเองมีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

ประเด็นที่ 8 ศักยภาพการเป็นผู้นำ ก่อนและหลังเข้าเรียนในศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิต มีบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดด้วยตนเองหรือมีความรู้นำไปสู่การปฏิบัติจนกลายเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงชุมชนได้

4.3 รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย จากการฝึกปฏิบัติการพูดในที่ชุมชน ทั้งนี้จะเน้นการพูดในชั้นเรียน หรือการนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน ทั้งก่อนและหลังการได้ฝึกปฏิบัติการพูดในที่ชุมชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.1 การฝึกพูดในชั้นเรียน อาจารย์และวิทยากรเป็นผู้สังเกตองค์ประกอบพื้นฐานในด้านการพูดของนักศึกษา เช่น บุคลิกภาพ ความรู้และเนื้อหาสาระ การแต่งกาย การใช้น้ำเสียง และการวางตัว โดยมีการจดบันทึกข้อมูลรายบุคคลทั้งก่อน – หลัง ไว้ประกอบเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงหลังจากนักศึกษาได้รับการฝึกพูดในชั้นต่อไป

4.3.2 ขั้นตอนการฝึกพูดในชั้นเรียน จัดให้มีการฝึกพูดหน้าชั้นเรียนในด้านบุคลิกภาพความรู้และเนื้อหาสาระ การแต่งกาย การใช้น้ำเสียง การวางตัว เกี่ยวกับการพูดในที่สาธารณะ (หน้าชั้นเรียน) ในวิธีการการนำเสนอเดี่ยวที่ละรายด้วย สไลด์ เรื่องโครงการ 3 ปี และนำเสนอกลุ่มย่อยด้วยวิธีการสนทนาแบบกันเองในวิชาการวางแผนอาชีพและแผนชีวิตวิชาการบรรณารักษณ์พัฒนาโดยอาจารย์ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้หรือผู้วิจัยและวิทยากรที่รับเชิญมาเป็นพิเศษร่วมสังเกตตั้งแต่ การแต่งกาย การใช้น้ำเสียง การวางตัว บุคลิกภาพ ความรู้และเนื้อหาสาระในส่วนของ การนำเสนอโครงการหน้าชั้นเรียน โดยพูดถึงความก้าวหน้า เรื่องโครงการพัฒนาอาชีพของนักศึกษา หลังจากนักศึกษาพูดนำเสนอจบทุกราย (ใช้เวลาคนละประมาณ 5 – 10 นาที) ผู้จัดกระบวนการหรือผู้วิจัยและวิทยากรที่ได้รับเชิญมาช่วยกันเสนอแนะ วิจารณ์ ถึงข้อบกพร่องในการพูดของนักศึกษา เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงในการพูดครั้งต่อไป

4.3.3 ด้านการสนทนากลุ่มแบบกันเอง อาจารย์ผู้จัดกระบวนการหรือผู้วิจัย แจกเอกสาร โดยมอบหมายให้นักศึกษาไปศึกษาอ่านบทความที่เขียนโดย รศ.ดร.เสรี พงศ์พิศ เรื่อง “1. หนังสือที่ไม่ได้ถ้าไม่เข้าใจคนจน 2. เรื่อง สังคมวันนี้คนไม่มีความรู้ยังไม่ได้ 3. ปฏิรูปการศึกษา เดินหน้าอย่างไรจึงจะไปให้ถึงเพื่อให้อ่านจับประเด็นมาสนทนากลุ่มแบบกันเอง ในช่วงเวลาที่เรียนวิชาการวางแผนอาชีพและแผนชีวิต หรืออาจารย์ผู้จัดกระบวนการ แจกบทความให้อ่าน 1. ปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูปการเกษตร ปฏิรูปประเทศไทย 2. ทฤษฎีอุปถัมภ์กับความฝันของซีพี 3. สุขภาวะ – ความสมดุลที่สร้างได้ซึ่งเขียนโดย รศ.ดร.เสรี พงศ์พิศ เพื่ออ่านจับประเด็นสำคัญแล้วนำมาพูดในการสนทนากลุ่มแบบกันเอง โดยในแต่ละกลุ่มย่อยทุกคนจะต้องมีความรู้เรื่องเดียวกันจากเอกสารที่ผู้วิจัยแจกไว้ในหนึ่งกลุ่มๆ ละประมาณ 6-8 คน เอกสารในกลุ่มเป็นเรื่องเดียวกัน พูดคุยแลกเปลี่ยนด้วยวิธีสนทนากลุ่มแบบกันเอง และในวิชาอื่นๆ ภาคการศึกษาต่อไปผู้วิจัยจะใช้กระบวนการเรียนรู้แบบเดียวกันตลอด

4.3.4 ขั้นตอนการเตรียมสนทนากลุ่มแบบกันเองเมื่อนักศึกษาแบ่งกลุ่มเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มเลือกเพื่อนที่จะเป็นพิธีกรหนึ่งคน โดยเฉพาะคุณสมบัติผู้ที่จะเป็นพิธีกรต้องพูดชัดเจน แก้ปัญหาสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ มีการพูดล้อเล่น มีมุขตลกได้ยิ่งดี เพราะการสนทนากลุ่มแบบกันเอง ทำให้เกิดการพูดแบบธรรมชาติ ซึ่งพิธีกรเป็นผู้กระตุ้นหรือผู้ชักชวนให้ผู้ร่วมสนทนาได้พูดเกี่ยวกับประเด็นเนื้อหา จากเอกสารเนื้อหาที่อาจารย์หรือผู้จัดกระบวนการแจกให้กับสมาชิกในกลุ่ม

เพื่อการสนทนากลุ่มแบบกันเองสมาชิกแต่ละรายต้องพูดไม่เกิน 3 – 5 นาที และพูดทุกคน พร้อมกับ การอ่านเอกสารจับประเด็นหลัก ประเด็นรองให้ได้ของแต่ละรายในกลุ่มซึ่งเป็นเรื่องเดียวกันจาก การให้สมาชิกในกลุ่มมีกระดาษบันทึกประเด็นเนื้อหาเป็นสำคัญมีการบันทึกเรียบเรียงหัวข้อที่จะ พูดของแต่ละรายในกลุ่มเหมือนกัน ภายในกลุ่มย่อยดังกล่าวให้พูดคุยตกลงกันที่จะนำเสนอเนื้อหา สารจากเอกสารเรื่องที่ได้รับ ตกลงให้ได้ก่อนนำเสนอบนเวทีหน้าชั้นเรียน ประเด็นที่จะพูดคุย สนทนาแบบกันเองประเด็นใดเป็นอันดับหนึ่ง อันดับสอง อันดับสาม ลำดับถัดๆ ไป

4.3.5 ขั้นตอนการจัดเวทีสนทนากลุ่มแบบกันเอง พิธีกรนั่งตรงกลาง หรือด้านซ้าย สุด หรือขวาสุดได้ บนเวทีรูปตัวยู หรือเวทีรูปครึ่งวงกลม สมาชิกในกลุ่มต้องขึ้นเวทีทุกคน นั่ง ด้านซ้าย ด้านขวา ของพิธีกรจัดให้สมดุล โดยมีอุปกรณ์เครื่องเสียงและไมโครโฟน 2 – 3 ตัว ทั้งนี้ ไมโครโฟนตัวแรกจะต้องอยู่ประจำกับพิธีกร ส่วนไมโครโฟน ตัวที่สอง – สามเคลื่อนที่ ไปอยู่ที่ สมาชิกรายที่กำลังพูด หรือกำลังจะพูดเพื่อให้การสนทนากลุ่มแบบกันเองนี้ไหลเสียงดังฟังชัด ต่อจากนั้นให้พิธีกรพูดเกริ่นนำในการพูด และหันมาแนะนำชื่อผู้ร่วมสนทนาแต่ละรายให้ผู้ฟังได้ รู้จัก หลังจากนั้นเข้าประเด็นเนื้อหา ตามที่เตรียมตัวและบันทึกจัดเรียงหัวข้อที่ละหัวข้อภายในกลุ่ม โดยพิธีกรเปิดประเด็นคุยกับสมาชิกคนใดก่อนหรือหลัง ได้ทั้งนั้น เพราะสมาชิกทุกคนต้องมีองค์ ความรู้เรื่องเดียวกัน จากการอ่านบทความแบบจับประเด็นเนื้อหาแบบวิเคราะห์และความสามารถจำ เนื้อหามาได้ ซึ่งในการพูดคุยหรือสนทนากลุ่มแบบกันเองสมาชิกต้องหันหน้าคุยกับพิธีกร (ชวนกัน คุยในช่วงเวลาสั้นๆ 3 – 5 นาที) ช่วงที่พิธีกรชวนคุยกับสมาชิกในกลุ่ม หากสมาชิกในกลุ่มคนใด ตื่นเต้น ประหม่า พูดสะดุดเป็นช่วงๆ พิธีกรจะต้องแก้ปัญหา โดยพูดหยอกล้อแบบกันเอง และอาจ เบี่ยงเบน ไปชวนสมาชิกรายอื่นเติมเต็มเนื้อหาต่อไป หากพิธีกรสนทนากับสมาชิกรายหนึ่งจบแล้ว จะเปิดโอกาสให้สมาชิกรายอื่นเติมเต็มความรู้เพิ่มเติม จากสมาชิกในกลุ่มที่พูดจบได้โดยหน้าที่นี้ เป็นของพิธีกรที่จะถามว่าใคร มีอะไร ที่ได้ฟังสมาชิกที่พูดจบ จะเพิ่มเติมอะไรดีหากมีสมาชิก เพิ่มเติมก็ให้สมาชิกรายนั้นพูดคุยกับพิธีกรไม่เกิน 3 – 5 นาทีเช่นกัน ขั้นตอนต่อไป พิธีกรจะสรุป ประเด็นแรกในช่วงระยะเวลา 2 – 5 นาที เพื่อจะได้้นำประเด็นเนื้อหาหัวข้อที่สองมาพูดคุยต่อไป การสนทนากลุ่มแบบกันเองจึงเน้นการสนทนาหรือพูดคุย ไม่ใช่ถามตอบแต่จะเป็นการสนทนา ข้อมูลองค์ความรู้ จับประเด็นมาพูดหากมีสื่อ รูปภาพ หรือสื่อที่เกี่ยวข้องมาประกอบบ้างตามความ เหมาะสมของประเด็นเนื้อหา หรือหากมีเอกสาร ประกอบในการพูดควรแจกเอกสารหรือ แผ่นพับ ให้ผู้ฟังก่อนการขึ้นเวทีได้

4.4 รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย จากแบบสอบถามนักศึกษา ทั้งก่อน – หลัง การฝึก ปฏิบัติการพูดในที่ชุมชน และการปฏิบัติจริงในการนำเสนอข้อมูล หน้าชั้นเรียน ถึงการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาแต่ละราย เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการ พูดในที่สาธารณะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามซึ่งที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ช่วยตรวจสอบก่อนจะนำไปให้ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 15 ราย เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ตามประเด็นเนื้อหาและคำถาม ชุดเดียวกัน ดังนี้

คำถามที่ 1 ก่อนมาเข้าเรียนที่สถาบันการศึกษานี้ ท่านเคยได้แสดงตนในที่ประชุม เวทีสาธารณะเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือไม่ เรื่องอะไรบ้าง บ่อยครั้งหรือไม่ และผู้ฟังมีความเห็นต่อข้อคิดของท่านอย่างไรบ้าง ท่านมีความรู้สึกอย่างไร ประหม่า ตื่นเต้น กลัวหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

คำถามที่ 2 เมื่อท่านเริ่มเรียนในแต่ละวิชา อาจารย์ผู้จัดกระบวนการ ได้กำหนดให้ท่านค้นคว้า ทำรายงาน และนำเสนอข้อมูลในชั้นเรียนทั้งพูดเดี่ยว และสนทนาเป็นกลุ่ม ของแต่ละวิชา เป็นอย่างไรบ้าง วิชาใดที่ท่านกลัวหรือไม่มั่นใจในการพูดหรือวิชาใดที่ท่านมั่นใจในการพูด และการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ เพราะอะไร

คำถามที่ 3 เมื่อท่านได้รับการอบรมฝึกการพูดในที่ชุมชนหรือในที่สาธารณะแล้ว ทำให้ท่านกล้าที่จะพูดในที่สาธารณะหรือพูดในที่ชุมชน หรือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากขึ้นเพียงใดเพราะอะไร และได้สร้างความมั่นใจให้ท่านหรือไม่ อย่างไร เพราะอะไร

คำถามที่ 4 ท่านได้เข้าร่วมเสนอความเห็น พูดในที่สาธารณะจริงหรือไม่ หรือในการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรอื่นๆ จำนวนกี่ครั้งและแต่ละครั้งท่านมีความเห็นว่าตัวท่านเองมีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด ในด้านบุคลิกภาพ ความกล้าหาญ ความมีเหตุผล ความสนใจ การตั้งใจฟังของผู้อื่น และข้อมูล ที่ถูกเรียบเรียงออกมาให้ดีขึ้นเกิดจากอะไร เพราะอะไร

คำถามที่ 5 ท่านมีความเห็นต่อการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำด้านการพูดในที่สาธารณะ อย่างไร เพราะอะไร และมีข้อเสนอแนะอย่างไร

ด้วยกระบวนการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สอบถามผู้ร่วมวิจัยทั้ง 15 ราย เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 ณ ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิต บ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเน้นการพูดคุยโดยเฉพาะผู้ร่วมวิจัยทั้ง 15 ราย คือ 1. นายคันธศักดิ์ คิวะศิลป์ชัย 2. นายชัยวุฒิ ชูณรงค์ 3. นายประสิทธิ์ จันทร์เหมือน 4. นายประสิทธิ์ จิตชา 5. นายประเสริฐ ภักดีอักษร 6. นางสาวปานอมร พลายเมือง 7. นายภานุพงศ์ จันทร์เหมือน 8. นายภูริทัตบุญศิริชัย 9. นายวิทยา ภู่วัฒนา 10. นายวิศัลย์ อินทร์นาค 11. นางสาวศิริไลทองศิริ 12. นายสุขสันต์ ตั้งสถาพร 13. นายฉัตรชัย ลัญจร 14. นางสาวสุทธิมา ทองท่าชี 15. นายสรารุช ทองท่าชี

5. การจัดระเบียบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดระเบียบข้อมูล จากเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 3 วิธี คือ แนวการฝึกพูด แนวการสังเกต แบบสอบถาม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบคุณภาพ เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแนวการฝึกพูดปฏิบัติจริง จากแนวการสังเกต และจากแบบสอบถาม ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล จากการตีความเนื้อหาของข้อมูลที่ได้รับรวบรวมมาแต่ละวิธีการ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษา แต่ละราย ของศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษา
ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
มีข้อมูลโดยรวบรวมจากวิธีดำเนินการวิจัย ที่สำคัญ ดังนี้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษา
ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
จากแนวการฝึกพูด แนวการสังเกต แบบสอบถามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา

ผู้สมัครเข้ามาเป็นนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร
เมื่อปีการศึกษา ที่ 1/2554 จำนวน 50 คน พบว่าบุคคลที่สมัครเข้ามาเป็นนักศึกษาของศูนย์เรียนรู้
ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร ระหว่าง เพศชาย กับ เพศหญิง มีจำนวนไม่
แตกต่างกันมากนักส่วนด้านอายุ ร้อยละ 38.0 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป รองลงมา ร้อยละ 32.0 มีอายุ 31 –
40 ปี และน้อยที่สุด ร้อยละ 4.0 มีอายุ 21-30 ปี ด้านการศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.0 จบการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมา ร้อยละ 28.0 จบการศึกษาระดับประโยควิชาชีพชั้นสูง และ
น้อยที่สุด ร้อยละ 18.0 จบการศึกษาระดับประโยควิชาชีพด้านการประกอบอาชีพ ร้อยละ 56 อาชีพ
ทำสวน รองลงมา ร้อยละ 30 อาชีพค้าขาย และน้อยที่สุด ร้อยละ 6 อาชีพ ลูกจ้าง (จากการสอบถาม
นักศึกษาเมื่อแรกเข้าเรียนทั้งหมด 50 คน เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2554 ณ ศูนย์เรียนรู้ของชุมชน
เครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี)

ในส่วนของนักศึกษากลุ่มผู้สมัครใจเข้าร่วมในการวิจัย สามารถแจกแจงลักษณะส่วน
บุคคลและวิเคราะห์ผลจากการใช้เครื่องมือวิจัย แนวการฝึกพูด แนวการสังเกต และแบบสอบถาม
เมื่อแรกเข้าเป็นนักศึกษาและหลังการเรียนได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 15 ราย

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน คน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	12	80.00
1.2 หญิง	3	20.00
2. อายุ		
2.1 21-30 ปี	-	-
2.2 31-40 ปี	5	33.33
2.3 41-50 ปี	6	40.00
2.4 51 ปีขึ้นไป	4	26.67
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประโยควิชาชีพ	3	20.00
3.2 ประโยควิชาชีพชั้นสูง	5	33.33
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	7	46.67
4. อาชีพปัจจุบัน		
4.1 ค้าขาย	3	20.00
4.2 ทำสวน	5	33.33
4.3 รับราชการ	-	-
4.4 ข้าราชการการเมือง	-	-
4.5 ลูกจ้าง	7	46.67

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 15 คนพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศ ชาย ร้อยละ 80 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี อายุที่อยู่ในกลุ่มผู้ร่วมวิจัยน้อยที่สุด 51 ปีขึ้นไป ด้านการศึกษา ส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า รองลงมาเป็นการศึกษาระดับอนุปริญญา ด้านการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่อาชีพ ลูกจ้าง รองลงมา อาชีพ ทำสวน น้อยที่สุด อาชีพ ค้าขาย (จากการสอบถามนักศึกษา เมื่อวันที่ 20 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2554 ณ ศูนย์เรียนรู้บ้านนาสาร)

1.1 ผลการฝึก

การรวบรวมข้อมูลจากการฝึกพูด โดยใช้แนวการสังเกตและแบบสอบถาม ได้รวบรวมข้อมูลพฤติกรรมของนักศึกษา ด้วยกิจกรรมนำเสนอเดี่ยว นำเสนอกลุ่มโดยการสนทนาแบบกันเองใน ด้านบุคลิกภาพ ด้านเนื้อหาสาระ การแต่งกาย การใช้น้ำเสียงและด้านการวางตัวสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ก่อนและหลังการเข้ามาเป็นนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิต บ้านนาสาร ในการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ

ประเด็นสำคัญ	ก่อนการฝึกพูด	หลังการฝึกพูด
1. การเตรียมพร้อมที่จะพูด		
1.1 ด้านความรู้และเนื้อหาสาระ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านเอกสารแบบผ่านๆ ไม่ตั้งใจ 2. ระหว่างการพูดมีการสะดุดคำ 3. พูดเรื่อยเปื่อยไม่มีสาระ 4. เป็นการอ่านเนื้อหาตามเอกสาร 5. ไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านเอกสารโดยได้วิเคราะห์บันทึกประเด็นสำคัญ ประเด็นรอง 2. มีความมั่นใจในการพูด 3. พูดมีประเด็นสาระสำคัญ 4. เรียบเรียงหัวข้อหรือเนื้อหาประเด็นที่สำคัญ 5. มีการฝึกพูดก่อน
1.2 ด้านการแต่งกาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งกายไม่เหมาะสม ไม่สุภาพไม่เคารพสถานที่ 2. ใส่น้ำหอมมากเกินไป 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งกายเหมาะสมกับโอกาส กะทัดรัดและสบายดูเรียบร้อย 2. แต่งกายสัใจให้ผู้ฟังศรัทธาตัวผู้พูด
1.3 ด้านบุคลิกภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการเขินอาย ประหม่า 2. ไม่กล้ากวาดสายตาผู้ฟัง 3. เคลื่อนไหวร่างกายมากเกินไป 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความมั่นใจขณะพูด 2. กวาดสายตาทั่วสถานที่ประชุม 3. เคลื่อนไหวร่างกายเป็นไปโดยธรรมชาติ
1.4 ด้านการใช้น้ำเสียง	<ol style="list-style-type: none"> 1. จับอุปกรณ์เครื่องขยายเสียงขณะพูดไม่มั่นใจ 2. พูดเสียงเบาขาดจังหวะ 3. พูดเสียงตะกุกตะกัก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มั่นใจในการใช้เครื่องขยายเสียง 2. พูดเสียงดังชัดเจนพูดเสียงไพเราะพูดสุภาพไม่วกวนพูดสร้างสรรค์
1.5 ด้านการวางตัว	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่รักษาเวลา 2. ไม่มีสมาธิในการพูด 3. เคลื่อนไหวร่างกายไม่สง่างาม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รักษาเวลาตามที่ได้รับมอบหมาย 2. พูดด้วยหน้าตาขี้มยิ้มไม่เครียด 3. เคลื่อนไหวร่างกายไม่มากเกินไป

จากตารางที่ 4.2 การสอบถามนักศึกษาของศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนา สารข้อมูลที่รวบรวมจากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาโดยการสนทนากลุ่มแบบกันเอง โดยรวบรวมด้านความรู้และเนื้อหาสาระ ด้านการแต่งกาย ด้านบุคลิกภาพ ด้านการใช้น้ำเสียง และด้านการวางตัว พบว่าก่อนการฝึกพูด นักศึกษาอ่านเนื้อหาของบทความต่างๆ ที่กำหนดแบบผ่านๆ ไม่ตั้งใจ หรือสรุปใจความสำคัญไม่ได้และไม่ได้บันทึกเนื้อหาประเด็นสำคัญหลักประเด็นสำคัญรองที่นำเสนอไม่จดบันทึกและเรียงลำดับหัวข้อให้ชัดเจน ขาดการฝึกซ้อมก่อนเข้าร่วมนำเสนอข้อมูลในชั้นเรียนและการสนทนากลุ่มแบบกันเอง จึงทำให้พูดได้ไม่สมบูรณ์เพราะเป็นการอ่านเอกสารให้ฟังขณะพูดไม่ราบรื่น พูดตะกุกตะกัก เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง การแต่งกายไม่สุภาพ การเคลื่อนไหวบุคลิกภาพไม่สง่างาม การใช้น้ำเสียงเบาฟังไม่ชัดเจน น้ำเสียงที่พูดออกมาราบเรียบ ไม่ได้เน้นเสียงหนัก เสียงเบา ทำให้ไม่ดึงดูดใจผู้ฟังหลังการฝึกพูดในด้านบุคลิกภาพมีการยิ้มแย้มแจ่มใสขณะพูด มีความมั่นใจพูดเป็นธรรมชาติ กวาดสายตาจากผู้ฟังพูดออกมาสร้างความเฉลียวฉลาด การเคลื่อนไหวร่างกายเป็นไปโดยธรรมชาติ มีความสุขสะท้อนออกมาในลักษณะบุคลิกภาพที่ดี ด้านความรู้เนื้อหาสาระก่อนการพูดสนทนากลุ่มกันเองนักศึกษาค้นอ่านเอกสารที่จะนำเนื้อหาประเด็นหลักประเด็นรองอย่างละเอียดโดยอ่านเอกสารแบบวิเคราะห์และแยกแยะเนื้อหาโดยจดบันทึกไว้อย่างชัดเจนตามลำดับความสำคัญ ด้านการแต่งกายที่เสนอออกมาเสื้อผ้าที่สวมใส่สีสุภาพสะอาดตา สวมใส่เสื้อผ้าไม่รัดรูปจนเกินไปเหมาะสมกับสถานที่ ไม่ใส่น้ำหอมและเครื่องประดับจนเป็นที่รำคาญตาของผู้ฟังการแต่งกายเสนอออกมาเป็นเชิงบวกที่สามารถปกป้องนักศึกษาในทางที่ดี การใช้น้ำเสียงดังฟังชัดเจนสุภาพและสร้างสรรค์ ส่วนการวางตัว พูดด้วยท่าทางที่เป็นธรรมชาติหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสรักษาวินัยตามที่ได้รับมอบหมาย การวางตัวเป็นกัลยาณมิตรกับผู้ฟัง การเคลื่อนไหวร่างกายไม่มากเกินไปดูแล้วสง่างาม มีการสื่อสารกับผู้ฟังหรือทำให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมผู้ฟังมีอารมณ์ขันและมีความสุขในการฟังจากการพูดของนักศึกษา

1.2 ผลจากการสังเกต

1.2.1 เมื่อแรกเข้าเป็นนักศึกษา

จากการสังเกตพฤติกรรมต่างๆของผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ก่อนการฝึกอบรมด้านการพูดในที่สาธารณะ และสมัครเข้ามาเป็นนักศึกษาของศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร ภายใต้กรอบแนวคิดของการพัฒนาบุคลิกภาพและความสามารถด้านการพูดในที่สาธารณะ ในด้านความรู้และเนื้อหาสาระการแต่งกาย บุคลิกภาพ การวางตัว และการใช้น้ำเสียง โดยสังเกต ผ่านกิจกรรมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการสนทนากลุ่มแบบกันเองในวิชาการวางแผนเป้าหมายและแผนชีวิต และวิชาการชวนทัศนพัฒนา พบว่า

1.2.1.1 ด้านบุคลิกภาพการวางตัวในการขึ้นเวทีสนทนากลุ่มแบบกันเอง ยังดูไม่สง่างามมีความเขินอาย ไม่กล้ากวาดสายตาจากผู้ฟัง มีความประหม่าจากการแสดงออกทางใบหน้า การเคลื่อนไหวร่างกายขณะที่ไม่เป็นไปโดยธรรมชาติไม่ดึงดูดใจให้ผู้ฟังตั้งใจฟัง ไม่มั่นใจในการพูดการสนทนากลุ่มแบบกันเอง เพราะบุคลิกภาพในการพูดเป็นการสะท้อนให้เห็นเจตนาของผู้

พูดได้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย ที่แสดงกิริยาอาการมีผลต่อการสื่อความหมาย ที่สำคัญ มีศีรษะ ดวงหน้า ดวงตา ไหล่ แขน มือ นิ้ว ลำตัว ขา เป็นต้น ส่วนต่างๆ ของร่างกายเหล่านี้เป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพทั้งสิ้น เรียกได้ว่าเกือบทุกส่วนของร่างกายเป็นส่วนที่ประกอบให้นักศึกษามีบุคลิกภาพดีหรือดูไม่ดีได้

1.2.1.2 ด้านความรู้และเนื้อหาสาระ จากการสังเกตของผู้วิจัยซึ่งผู้วิจัยได้มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 8 – 9 คน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 50 คน ซึ่งเป็นผู้ร่วมในการศึกษาและผู้ร่วมวิจัย ในทอมแรกในวิชาการวางแผนเป้าหมายและแผนชีวิต และวิชา กระบวนทัศน์พัฒนา นักศึกษาได้อ่านบทความที่แจกในรายวิชาดังกล่าวฉบับประเด็นเนื้อหาสำคัญก่อนนำมาสนทนากลุ่มแบบกันเอง ปรากฏว่ายังขาดการสรุปองค์ความรู้ และเนื้อหาสาระที่ชัดเจนของแต่ละบทความ เพราะนักศึกษาทุกคนล้วนแต่นำบทความที่แจกให้เมื่อนำมาพูดหน้าชั้นเรียนโดยวิธีสนทนาแบบกันเอง นักศึกษาอ่านจากเอกสารเป็นหลัก ทำให้ผู้ฟังให้ความสนใจน้อยน่าเบื่อหน่าย

1.2.1.3 ด้านการแต่งกาย กลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่งกายไม่เหมาะสม 11 คน (ผู้ชาย 10 คน ผู้หญิง 1 คน) แต่งกายเหมาะสม 4 คน (ผู้ชาย 2 คน ผู้หญิง 2 คน จากการสังเกตของผู้วิจัยและวิทยากรที่เชิญมา เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2554) ซึ่งการแต่งกายของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นสิ่งที่ผู้ฟังมองเห็น เป็นการเสนอตัวของนักศึกษาที่ผู้ฟังจะพิจารณา จะเป็นประเด็นที่เห็น ได้ชัดจากผู้ฟังส่วนหนึ่ง ฉะนั้นนักศึกษาต้องแต่งกายให้สบาย สวมใส่เสื้อผ้า ให้เหมาะสมกับโอกาส กะทัดรัด และสบายดูเรียบร้อย นักศึกษาจะต้องไม่สวมใส่เสื้อผ้า ที่ผู้ฟังดูแล้วรู้สึกรำคาญอย่าใช้น้ำหอมมากเกินไป การแต่งกายจะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ผู้ฟังเห็น ได้ชัดเจนสื่อให้ผู้ฟังศรัทธาตัวผู้พูดส่วนหนึ่งที่สำคัญ

1.2.1.4 ด้านการใช้น้ำเสียงโดยเฉพาะการจับไมโครโฟนหรือใช้อุปกรณ์เครื่องขยายเสียงยังคงขาดความมั่นใจทำให้พูดน้ำเสียงเบา ไม่น่าสนใจของผู้ฟัง การใช้น้ำเสียงไม่มีคุณภาพ ขาดจังหวะพูดตะกุกตะกัก และความดังของเสียงที่จะทำให้ผู้ฟังสนใจกลับกลายเป็นน้ำเสียงเบาไม่สมดุลกับขนาดของสถานที่

1.2.1.5 ด้านการวางตัวนักศึกษาไม่สามารถเอาชนะความประหม่าได้ การเคลื่อนไหวร่างกายไม่สง่างาม บางครั้งมีมากจนเกินไป และบางครั้งแข็งทื่อเหมือนเป็นคนไม่มีชีวิตหน้าตาขาดความยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ก่อให้เกิดความอบอุ่นกับผู้ฟัง หรือมีสัมพันธที่ดีกับผู้ฟัง ซึ่งไม่เป็นไปโดยธรรมชาติ

หลังจากการสนทนากลุ่มแบบกันเองใน 2 วิชา คือ วิชาเป้าหมายและการวางแผนชีวิต และวิชากระบวนทัศน์พัฒนา โดยอาจารย์หรือผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ได้อบรมให้ความรู้ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้และเนื้อหาสาระ การแต่งกาย การใช้น้ำเสียงและการวางตัวส่วนไม่อยู่ในกรอบที่กำหนดเพราะ ก่อนอบรมนักศึกษาส่วนมาก ใช้น้ำเสียงราบเรียบขาดการเน้นน้ำเสียงหนักเบา พูดเสียงเบาไม่น่าฟัง น้ำเสียงที่พูดเป็นการพูดโดยวิธีท่องจำ ส่วนมากมักจะเขียนข้อความที่ตนต้องการพูดไว้ก่อนแล้วพยายามท่องจำให้ขึ้นใจ เพื่อจะได้ใช้เสียงพูดออกมาอย่าง

คล่องแคล่วโดยไม่ผิดพลาด การใช้น้ำเสียงพูดวิธีนี้จะเป็นการใช้น้ำเสียงพูดที่ไม่เป็นธรรมชาติ การพูดจะสะดุดลงเป็นช่วงๆ ขาดความเป็นเสียงที่มีชีวิตจิตใจ

กล่าวโดยสรุปก่อนการเข้ามาเป็นนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร จากการสังเกตโดยรวมในด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้และเนื้อหาสาระ ด้านการแต่งกาย ด้านการใช้น้ำเสียง และด้านการวางตัวพบว่าเป็นนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ การเคลื่อนไหวร่างกายมากเกินไปไม่เป็นธรรมชาติขาดความเชื่อมั่นในตนเองประหม่าไม่กล้ากวาดสายตามองผู้ฟังขณะที่พูดด้านความรู้และเนื้อหาสาระ อ่านเนื้อหาในเอกสารแบบผ่านๆ ไม่ได้ใจ ไม่ได้จดบันทึกเนื้อหาประเด็นสำคัญไว้ ไม่ได้ลำดับเรียบเรียงหัวข้อ ที่จะนำมาสนทนา และขาดการฝึกซ้อมที่จะพูด เมื่อเข้าร่วมการสนทนากลุ่มแบบกันเองหน้าชั้นเรียนซึ่งจะมีพิธีกรกลุ่ม เป็นผู้กระตุ้นให้ทุกคนได้พูดคุยกับพิธีกรในกลุ่ม เรื่องเนื้อหาประเด็นที่ได้อ่านมาจากเอกสารที่ผู้จัดกระบวนการแจกให้ (การพูดคุยแต่ละคนพูดสั้นๆ ไม่เกินคนละ 3 – 5 นาที) ผลปรากฏว่า นักศึกษาพูดได้ไม่สมบูรณ์ เป็นการนำเอกสารมาอ่านให้ผู้ฟังฟัง และขณะที่พูดไม่ราบรื่นพูดตะกุกตะกักจำนวน 13 ราย ในผู้ร่วมวิจัย 15 รายเนื้อหาไม่ต่อเนื่อง พูดไม่ออกไม่รู้จะพูดแบบไหนดีตื่นเต้น บางครั้งหยุดชะงักการพูดการแต่งกายไม่สุภาพ การใช้เสียงเบาฟังไม่ชัดเจน น้ำเสียงที่พูดออกมาราบเรียบ ไม่ได้เน้นเสียงหนักเสียงเบา ทำให้ขาดความน่าสนใจของผู้ฟังและเกิดความรำคาญ ในการสนทนากลุ่มแบบกันเอง (เก็บข้อมูลโดยการสังเกตและจดบันทึก) นอกจากนี้หลังจากนักศึกษากลุ่มผู้ร่วมวิจัย กลุ่มผู้ร่วมศึกษาทั้ง 50 คน นำเสนอทุกกลุ่มจบแล้ว อาจารย์ผู้ร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ วิทยากรพิเศษ ได้ เสนอแนะวิพากษ์ข้อบกพร่องในการพูดสนทนากลุ่มแบบกันเอง และให้เพื่อนนักศึกษาช่วยเสนอแนะในขณะที่เป็นผู้ฟัง เพื่อให้ นักศึกษากลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำไปแก้ไขข้อบกพร่อง และฝึกให้เกิดความชำนาญในครั้งสนทนากลุ่มแบบกันเองต่อไป

1.3 หลังการเข้ามาเป็นนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสารและได้รับการฝึกอบรมศิลปะการพูดในที่สาธารณะ

ขั้นตอนต่อมาผู้วิจัย ได้ให้นักศึกษา จำนวน 50 คน เข้ารับการอบรมศิลปะการพูดในที่สาธารณะพร้อมกับฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน และเน้นเฉพาะนักศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 15 ราย โดยการนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียนตามลำดับผลของการศึกษามีดังนี้

การอบรมศิลปะการพูดผู้วิจัยได้เชิญวิทยากรบรรยายการพูดในที่สาธารณะในวิชาการวางแผนเป้าหมายและแผนชีวิต กระบวนการทัศน์พัฒนา แผนแม่บทชุมชน วิทยากรกระบวนการ การสัมมนาแผนแม่บทชุมชน ในแต่ละวิชา จะใช้เวลาอบรม บรรยาย 1 – 2 ชั่วโมง โดยเฉพาะเน้นการเรียนการพูด ที่ประสบความสำเร็จ เช่นการพูดจะต้องมีจุดมุ่งหมาย มีการวางแผนการพูด การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การทดลองฝึกหัดการพูดที่จะพูด การเตรียมพร้อมที่จะพูด หลังจากนั้นมอบภารกิจให้นักศึกษา นำไปค้นคว้าข้อมูลตามวิชาที่เรียนจริงในแต่ละภาคการศึกษา คือ วิชาการวางแผนเป้าหมาย

และแผนชีวิตวิชาการกระบวนการทัศน์พัฒนา สังคมประชาธิปไตย แผนแม่บทชุมชน องค์การท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลจากการสังเกต พฤติกรรมของนักศึกษาทั้งหมด พบว่า

1.3.1 ด้านบุคลิกภาพหลังจากมีการอบรมศิลปะการพูด ท่าทาง การพูดของนักศึกษา มีเสียงสูงต่ำ เสียงดังฟังชัด จับอุปกรณ์ไมโครโฟนแล้วพูดด้วยลักษณะธรรมชาติอย่างมั่นใจ การ กวาดสายตาสื่อสารกับผู้ฟังทั่วถึงเน้นเนื้อหาสำคัญมาพูดกับผู้ฟังได้อย่างเหมาะสม มีวรรคตอนใน การพูดกับผู้ฟัง ได้ดีมากทั้งนี้เพราะบุคลิกภาพไม่ได้มีตั้งแต่เกิดแต่บุคลิกภาพจะถูกกำหนดและถูก พัฒนา โดยอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมทางสังคมและกายภาพ ตลอดจนประสบการณ์ ต่างๆ จากการสังเกตของผู้วิจัยและอาจารย์ผู้จัดกระบวนการหลังจากให้นักศึกษาได้นำเสนอเนื้อหา ในวิชาต่างๆ จากหลากหลายกิจกรรมการเรียนรู้ หลายๆ ครั้งนักศึกษาจะเกิดปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและ กัน เกิดพฤติกรรมเฉพาะตัว เกิดเป็นบุคลิกภาพของตัวเองที่เป็นที่รู้ของคนอื่นอย่างเปิดเผย ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนกับเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน เพื่อการแสดงความคิดเห็นและได้ แสดงบุคลิกภาพออกมา ให้ผู้ร่วมกระบวนการ ได้สัมผัสถึงบุคลิกภาพ พร้อมกับพฤติกรรมที่มีความ มั่นใจ มีสติ มีปัญญา การนำเสนอข้อมูลทางใบหน้ามีการยิ้มแย้มแจ่มใส ทำให้ผู้ฟังเกิดความอบอุ่น ในการฟัง เกิดความเป็นมิตรระหว่างผู้ฟังและผู้พูด ทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างมีความสุข การที่ให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่ดีและพูดเป็นนักศึกษาต้องสำรวจตนเองว่ามีสิ่งไหนที่บกพร่อง ของตนเองและพยายามฝึกฝนหาวิธีแก้ไขจุดบกพร่อง ฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ ระวังการเดิน การพูดจา ปรับปรุงการแต่งกายให้เหมาะสมกับบริบทขณะนั้น พยายามสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับตนเอง โดยมีความรู้เรื่องที่จะพูด ฝึกซ้อมเตรียมตัวให้พร้อมก่อนพูดทำจิตใจให้สบายไม่มีภาวะความวิตก กังวลอารมณ์ไม่ขุนมัว รู้เท่าทันสาเหตุที่มาจากสภาพแวดล้อม เมื่อเกิดปัญหาพยายามศึกษาปัญหา อย่างวิตกกังวล ตื่นเต้น ตกใจ พยายามผ่อนคลายความตึงเครียด และสร้างเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับตนเอง สิ่งเหล่านี้เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาให้สง่างามในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ และศักยภาพในการพูดเป็นอย่างดี

1.3.2 ด้านความรู้และเนื้อหาสาระมีความรู้จริง จากการอ่านซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำ ให้นักศึกษาได้รับรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิด โดยเฉพาะเน้นให้นักศึกษาอ่านบทความ หรือเอกสารที่ อาจารย์ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ ให้อ่านเอกสาร อย่างวิเคราะห์ ในการเรียนแต่ละชั่วโมงแต่ละวัน หรือให้ไปค้นคว้าอ่านหนังสือเอกสารด้วยตนเองจากห้องสมุด เพื่อให้เข้าใจข้อความในหนังสือโดย ชัดแจ้ง จะทำให้การอ่านเป็นการบำรุงความคิดและจิตใจของความเชื่อมั่นในการพูดทางหนึ่ง จาก การมีข้อมูลความรู้ที่จะถ่ายทอดให้ผู้ฟังออกมาจากการพูดจนสามารถรับรู้ข้อมูลเนื้อหาสาระสำคัญ ได้ชัดเจน จากการสังเกตการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลและความรู้ที่ถ่ายทอดจากการพูดของแต่ละคน ในช่วงเวลาขึ้นนำเสนอข้อมูลของแต่ละวิชาพร้อมกับการนำเสนอประเด็นเนื้อหา นักศึกษานำ ทักษะการพูดมาใช้โดยแสดงออกมาทางเสียงพูด ทางบุคลิกภาพ กิริยาอาการ โดยไม่ประหม่า ผู้ฟัง สามารถสังเกตพฤติกรรมแสดงออกของนักศึกษาได้ เพราะไม่ได้นำเสนอด้วยการเอาเอกสารมาอ่าน ให้ผู้ฟังฟัง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำนักศึกษาทั้งหมดเข้าร่วมประชุมในการเสวนาวิชาการ การรับฟัง

ความคิดเห็นสาธารณะการประชุมกลุ่มย่อย ของเทศบาลเมืองนาสาร การฟังการพูดในที่ประชุม การฟังการพูดของนักการเมือง ฟังจากวิทยุ โทรทัศน์ ฟังจากการดูภาพยนตร์ ทำให้นักศึกษา ได้ สะสมความรู้ พบว่า การนำเสนอข้อมูลจากกลุ่มบุคคลที่หลากหลายอาชีพ จะมีเทคนิคการพูด แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้ถ้อยคำการเรียงลำดับข้อความ การออกเสียงถ้อยคำ การใช้ น้ำเสียงสื่อความหมาย การใช้ท่าทางประกอบการพูด ส่วนการฟังก็จะเป็นการสะสมความรู้เนื้อหา จากการร่วมกิจกรรมดังกล่าวของนักศึกษา ในการฟังนักศึกษาจะต้องคิดตามเสียงของผู้พูดไปตลอด นอกจากนี้เมื่อมีกิจกรรมการพูด การอภิปรายในที่สาธารณะนักศึกษาจะต้องหาโอกาสไปฟังบ่อยๆ ฟังเสมอๆ ก็จะเกิดความรู้ความคิดต่อเนื่องตลอดไป

การอ่านเนื้อหาวิชา หรืออ่านเนื้อหาบทความที่อาจารย์ผู้จัดกระบวนการแจกให้อย่าง วิเคราะห์พร้อมกับจดบันทึกประเด็นสำคัญไว้บนแผ่นกระดาษแบบฝึกหัดแล้วฝึกฝนให้คุ้นเคย ควบคู่กับฟังอาจารย์ผู้จัดกระบวนการและวิทยากรพูดแนะนำข้อบกพร่องในการนำเสนอการ สนทนากลุ่มแบบกันเองและการนำเสนอในรูปแบบสไลด์นักศึกษาสามารถ นำประเด็นของเนื้อหา มาพูดได้เป็นอย่างดี การแต่งกาย เหมาะสมกับ โอกาส บุคลิกท่าทาง มีความมั่นใจในตนเอง น้ำเสียง ในการนำเสนอต้องฟังชัด มีการเน้น เสียงสูง ต่ำ เป็นที่น่าฟัง และ นำติดตามการพูดอย่างดียิ่ง ความ มั่นใจของนักศึกษาเต็มเปี่ยม ไม่มีความประหม่าขณะที่พูดมีการกวาดสายตาผู้ฟังทั่วสถานที่ ประชุม การเคลื่อนไหวร่างกายขณะพูดเป็น ไปโดยธรรมชาติ พูดด้วยหน้าตายิ้มแย้ม ไม่เครียดรักษา เวลาพูดตามที่มอบหมาย สื่อถึงการพัฒนาด้านการพูดในที่สาธารณะได้อย่างชัดเจนตามจุดประสงค์ ที่ตั้งไว้ และเมื่อสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่าการฝึกพูดโดยการสนทนากลุ่มแบบ กันเอง ซึ่งเน้น การพูดคุยทุกคนแบบกันเองโดยมีเวลาจำกัดคนละ 3-5 นาที นักศึกษาแต่ละคนใน กลุ่มย่อย สามารถนำประเด็นเนื้อหาสำคัญมาพูดได้เป็นอย่างดีมีความมั่นใจในข้อมูลความรู้ซึ่งมา จากการฝึกปฏิบัติจากการอ่านเนื้อหาข้อความแบบวิเคราะห์ห้อย่างเป็นระบบ

1.3.3 ด้านการแต่งกาย การแต่งกายเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่สื่อสารให้ผู้ร่วม กิจกรรมหรือร่วมเป็นผู้ฟัง จะเห็นได้โดยตรงนอกจากการพูด ซึ่งเป็นการห้อยใจผู้ฟังว่าชอบหรือไม่ ชอบส่วนหนึ่งกิริยาท่าทาง การแต่งกายที่เสนอออกมาจะเป็นการปกป้องนักศึกษาในทางบวกและ ลบได้ ซึ่งเป็นการแสดงออกเป็นตัวตนของนักศึกษาเอง ท่าทาง การแต่งกายที่มองเป็นเรื่องเล็กน้อย ที่สามารถเห็นได้จากนักศึกษา จะเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นจากอีกฝ่ายหนึ่ง หรือผู้ฟัง สามารถบอกเล่า เรื่อง ความรู้สึกนึกคิดหรือความต้องการของคนคนนั้น ได้มากมาย เป็นเสียงเรียกร้องที่ดูเหมือนจะ เสียงที่สุด ทว่าแท้จริงแล้วเป็นเสียงที่ดังมากๆ เผลอๆ อาจดังมากกว่าการพูดเสียอีก ถึงแม้นักศึกษา ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพูด แต่หากนักศึกษาใส่ใจในสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่เกิดขึ้นในการทำ กิจกรรมหรือในการพูดในที่สาธารณะ หากได้รับ โอกาสตามสถานการณ์เวลาที่กำหนด นักศึกษา ตั้งใจมองไม่ละเลย หรือเมินเฉยต่อกิริยาท่าทางและการแต่งกายนั้น นักศึกษาจะได้รับความ สนใจจากผู้ฟังได้แน่นอน และหลังจากการอบรมศิลปะการฝึกพูดในที่สาธารณะการพัฒนาในด้าน การแต่งกายของนักศึกษา ได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอย่างเห็น ได้ชัดเจน ดังนั้นช่วงของการฝึก

พูดในชั้นเรียน และการพูดในที่สาธารณะ ทำให้เกิดเป็นความใกล้ชิดของผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี

1.3.4 ด้านการใช้น้ำเสียงจากการสังเกตการใช้น้ำเสียงของนักศึกษาหลังจากได้รับการอบรมศิลปะการพูดแล้วนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์จะพูดออกมาด้วยน้ำเสียงดัง น้ำเสียงมีจังหวะ มีการปรับความดังของเสียงให้เข้ากับขนาดของผู้ฟัง ขนาดของห้องนอกจากนี้ยังพูดด้วยน้ำเสียงไพเราะ พูดสุภาพ พูดไม่วกวน และเน้นคำบางคำเพื่อให้คนฟังเข้าใจคำพูดด้วยระดับเสียงที่แตกต่างกันทำให้ผู้ฟังไม่เบื่อ เพราะการพูดของนักศึกษาเมื่อพูดให้เร็วและช้าในขณะที่พูดและหยุดชะงักชั่วคราวก็มีผลในทางที่ดีและมันเป็นการส่งเสริมให้ผู้ฟังตั้งใจขึ้น

1.3.5 ด้านการวางตัวจากการสังเกตพบว่านักศึกษาพูดสื่อความหมายเอาชนะความประหม่าได้ การเคลื่อนไหวร่างกาย ไม่มากเกินไปจนก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ฟัง พูดเป็นธรรมชาติ หน้าตายิ้มแย้ม สดใสซึ่งก่อให้เกิดความอบอุ่นต่อผู้ฟัง จะเป็นการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ฟัง ข้อห้ามการขึ้นพูดและการวางตัว นักศึกษาไม่ดื่มข้อมือใจ เพราะจะมีอาการไม่สบายท้อง ไม่ใส่แว่นตาทำให้ปกปิดดวงตา ไม่ก้มหน้าอ่านมาก จนโอกาสที่จะสบตากับผู้ฟังเหลือน้อย

1.4 ผลจากการตอบแบบสอบถาม

จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษากลุ่มผู้ร่วมวิจัย เมื่อได้รับการฝึกอบรมปฏิบัติซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง หลังจากการที่ผู้วิจัย ผู้จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิทยากรพิเศษ วิทยากร วิจัย บุคคลิก ทำที่ ท่องทำนองการพูดและพฤติกรรมอื่นๆ ที่เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพ การด้านการพูดในที่สาธารณะ เพื่อนำไปสู่การฝึกปฏิบัติจริงในลำดับต่อไป นักศึกษาจะเกิดองค์ความรู้ มีศิลปะการพูดเกิดขึ้น

ในส่วนของการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะที่มาจากแบบสอบถามผู้ร่วมวิจัยทั้ง 15 รายนามวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม ทั้ง 5 ข้อ ดังนี้
ข้อที่ 1 สรุปได้ 3 ประเด็น

1. นักศึกษาเคยแสดงตนในที่สาธารณะ
2. ปกติทำงานกับองค์กรมีการประชุมทุกสัปดาห์
3. เข้ามาเรียนรู้กับศูนย์เรียนรู้ของชุมชนบ้านนาสาร

ประเด็นที่ 1 นักศึกษากลุ่มผู้ร่วมวิจัยก่อนเข้ามาเรียนกับสถาบันนี้พบว่าก่อนเข้ามาเรียนในสถาบันนี้ได้แสดงตนในที่ประชุมในเวทีสาธารณะ 12 คนไม่เคยแสดงตนในเวทีสาธารณะ 3 คน นักศึกษาร้อยละ 83.33(ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามข้อที่ 1 ของนักศึกษากลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 15 คน) มีความตื่นตัวและประหม่า ตื่นเต้นในการแสดงความคิดเห็นในการพูดในที่สาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นเวทีกลุ่มย่อยในชุมชน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน พูดไม่เป็นออกไปแล้วพูดไม่ออกไม่รู้จะพูดอะไร เพราะไม่มีประสบการณ์การพูดความมั่นใจในตนเองการพูดในบางโอกาส

เมื่อผู้พูดขาดความมั่นใจในตนเองย่อมจะมีความรู้สึกประหม่าตื่นเต้น หรือเกิดอาการสะทกสะท้าน ผิดปกติ รู้สึกหัวใจเต้นแรง คอแห้ง ริมฝีปากสั่น เสียงสั่น ขาสั่น มีเหงื่อไหลซึมออกมา ฯลฯ ตรงกับแนวคิดทฤษฎีกล่าวว่าความประหม่าตื่นเต้นย่อมจะบั่นทอนสมรรถภาพในการพูดอย่างมาก ถ้าหากเกิดขึ้นอย่างรุนแรงจนผู้พูดไม่สามารถควบคุมตนเองได้ วิเคราะห์ได้ว่าในกลุ่มนักศึกษาผู้ร่วมวิจัยมีความประหม่าตื่นเต้น หลังการเข้าเรียนในสถาบันนี้การแก้ไขความประหม่าตื่นเต้น ไม่ให้เป็นอุปสรรคแก่การพูด ให้ได้ผล และสร้างความมั่นใจในตนเอง พอที่จะวิเคราะห์ได้จากผลการวิจัย อย่างเช่น การให้นักศึกษาอบรมศิลปะการพูดเตรียมซ้อมเรื่องที่จะพูดมาให้แม่นยำที่สุดเท่าที่จะทำได้แต่ไม่ใช่ท่องจำทุกคำพูด ทว่าเป็นความแม่นยำในเนื้อหาสาระ และมีความสอดคล้องพอที่จะพูดให้ได้เนื้อหาสาระดังกล่าวให้ความสนใจเรื่องราวที่นักศึกษาจะพูดให้มากพอ เพ่งความสนใจให้ออกไปจากตัวนักศึกษา อย่าเพ่งความสนใจมาที่ตัวนักศึกษาเอง ให้มากนักหาข้อมูลเกี่ยวกับคนฟังให้มากพอเพื่อจะได้ตัดแปลงเรื่องที่นักศึกษายกมาให้เหมาะสมกับคนฟังให้มากที่สุดเรื่องดังกล่าวที่แก้ปัญหาความตื่นเต้นสังเกต ได้จากการฝึกปฏิบัติการพูดของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยอย่างตั้งใจเกิดเป็นทักษะความคล่องแคล่วชำนาญในการพูดการคิดซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการพูด มีความสำคัญควบคู่กับเนื้อหาความรู้ของผู้พูดช่วยเสริมความมั่นใจช่วยเสริมสมรรถภาพในการพูดได้อย่างดียิ่ง

ประเด็นที่ 2 ปกติทำงานกับองค์กรมีการประชุมทุกสัปดาห์ พบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมช่วยเตรียมให้นักศึกษา พร้อมทั้งจะเผชิญกับชีวิตจริงเพราะลักษณะของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฝึกหัดต่อการเรียนรู้ของตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติทำกิจกรรมกลุ่ม ฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ ทักษะการบริหาร การจัดการ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม และที่สำคัญเป็นการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักศึกษามากที่สุดวิธีหนึ่ง อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีในการประชุมขององค์กร ช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตย ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประชุมขององค์กร การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาองค์กรการประชุมในองค์กรบ่อยๆทุกสัปดาห์ ทำให้นักศึกษาได้รับทราบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงภายในหน่วยงานหากเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นและรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองทำให้มีการพัฒนาตนเอง นักศึกษาได้มีการร่วมแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาขององค์กร เรียนรู้บทบาทเป็นผู้นำเป็นผู้ตามในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การที่นักศึกษาแต่ละคน มีส่วนร่วมในการเอาใจคิดเข้าร่วมทำให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาศัยหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝน ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดการความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่ และทักษะการทำงานกลุ่มตรงกับแนวคิดทฤษฎีที่ว่า การพัฒนาคนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดศักยภาพความเป็นผู้นำประกอบไปด้วยกระบวนการจัดการความรู้ ด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น การสนทนากลุ่มย่อย การนำเสนอ การอภิปรายกลุ่มและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการพัฒนาด้านหนึ่งที่ทำให้

นักศึกษา มีการแสดงความคิดเห็นและเป็นการเอาใจใจเข้าร่วม ทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดประสบการณ์การฝึกฝน ทักษะการแสวงหาความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้เกิดเป็นกระบวนการพัฒนา เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของนักศึกษากลับมา มีความมั่นใจเกิดเป็นศักยภาพการเป็นผู้นำด้านการพูดตลอดไป

ประเด็นที่ 3 การเข้ามาเรียนรู้กับศูนย์เรียนรู้บ้านนาสารพบว่า นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยเฉพาะกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นกลไกมิตร เป็นเพื่อน เป็นโค้ช ร่วมพัฒนานักศึกษาที่เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การสนทนา การอภิปราย การศึกษาแหล่งเรียนรู้ การนำเสนอ เป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการหรือหน้าที่ต่อเนื่องอันก่อให้เกิดผลลัพธ์ เป็นผลผลิตสุดท้ายที่เป็นรูปธรรมสัมผัสได้ ระยะเวลาหนึ่งที่ทำให้นักศึกษามีพฤติกรรม การพูดแสดงความคิดเห็นและเสนอความรู้เนื้อหา ซึ่งการที่นักศึกษาได้เข้ามาเรียนรู้เกิดเป็นผลผลิตทางปัญญา การเรียนรู้ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร ได้ใช้กระบวนการจัดการความรู้ จะต้องค้นคว้าข้อเท็จจริงโดยการให้นักศึกษาใช้เทคนิคกิจกรรมต่างๆ เช่น การสนทนา การนำเสนอข้อมูลความรู้ การอภิปรายเนื้อหาวิชาการ การตอบคำถามว่ามีความรู้เรื่องที่น่าสนใจเพียงใด ความรู้ที่อยู่ในรูปแบบอะไร จะเอามาเก็บรวบรวมได้อย่างไร จะแบ่งประเภทหัวข้อได้อย่างไร จะทำให้เข้าใจง่ายและสมบูรณ์อย่างไร เรานำความรู้มาใช้งานได้ง่ายหรือไม่ มีการแบ่งปันความรู้ให้กันหรือไม่ ความรู้นั้นทำให้เกิดประโยชน์กับองค์กรหรือไม่ ทำให้องค์กรดีขึ้นหรือไม่ และพัฒนานักศึกษาที่เข้ามาเรียนรู้กับศูนย์บ้านนาสาร ด้วยการบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การเรียนรู้ โดยเฉพาะกระบวนการพัฒนาคนด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยการจัดกระบวนการ ศึกษาแหล่งเรียนรู้ การอภิปรายกลุ่มย่อย การนำเสนอ เป็นต้น ในการพัฒนานักศึกษานอกจากการพัฒนา โดยกระบวนการเติมเต็มความรู้อีกด้านหนึ่งที่ทำให้นักศึกษามีความพร้อมขึ้นคือการเตรียมการและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ด้าน กิจกรรมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกระบวนการตัดสินใจซึ่งตัดสินใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคม การกระทำโดยสมัครใจต่อกิจกรรมและโครงการการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษาเข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรจะทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นในสถาบันชุมชน ท้องถิ่น แม้กระทั่งในตัวนักศึกษาเองนอกจากนี้การพัฒนานักศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดจากการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังที่กล่าวตรงกับแนวคิดทฤษฎี กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมช่วยเตรียมให้นักศึกษา พร้อมที่จะเผชิญกับชีวิตจริงเพราะลักษณะของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติทำกิจกรรมกลุ่ม ฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ ทักษะการบริหาร การจัดการ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม และที่สำคัญเป็นการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักศึกษามากที่สุดวิธีหนึ่ง อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีในศูนย์เรียนรู้บ้านนาสาร ในการเข้าเรียนรู้ที่ช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตย ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

ต่อผู้สอน ต่อสถานศึกษาและต่อสังคมที่นักศึกษาแต่ละคน มีส่วนร่วมในการเอาใจเข้าร่วมทำ ให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม นักศึกษาเกิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝน ทักษะการแสวงหา ความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดการความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่ และ ทักษะการทำงานกลุ่มสรุปได้ว่าการเข้ามาศึกษาที่ศูนย์เรียนรู้บ้านนาสาร ได้พัฒนาตัวนักศึกษาเองมี องค์ความรู้เพิ่มขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของนักศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดศักยภาพ ความเป็นผู้นำด้านการพูด ประกอบไปด้วยกระบวนการจัดการความรู้ ด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น การ สนทนาในกลุ่มย่อย การนำเสนอ การอภิปรายกลุ่มและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการพัฒนาด้าน หนึ่งที่ทำให้นักศึกษามีการแสดงความคิดเห็นและเป็นการเอาใจเข้าร่วม ทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้ง ทางตรงและทางอ้อม เกิดประสบการณ์การฝึกฝน ทักษะการแสวงหาความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ เกิดเป็นกระบวนการพัฒนา เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูดในที่สาธารณะหรือในชั้น เรียนของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร

ข้อที่ 2 สรุปได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. มีการค้นคว้าทำรายงาน
2. มีการเรียนรู้โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้

ประเด็นที่ 1 มีการค้นคว้าทำรายงาน พบว่า การค้นคว้าทำรายงานเป็นกระบวนการ ค้นหาคำว่าที่อาจารย์ผู้จัดกระบวนการมอบให้ซึ่งเป็นการค้นหาคำว่าด้วยประสบการณ์ตรงของ นักศึกษาที่จะค้นหาข้อมูลได้หลายช่องทางเช่น ค้นหาข้อมูลจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ เพื่อน ปรชาญชาวบ้านการพัฒนาคนซึ่งอาจจะต้องใช้กิจกรรมกระบวนการหลายๆ กระบวนการในการ พัฒนาให้มีการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นสู่เป้าหมาย จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยกระบวนการการพัฒนา นักศึกษาที่สำคัญที่สุด กระบวนการพัฒนาความรู้ด้วยการจัดการความรู้จะด้วยเทคนิคหรือกิจกรรม หรือกระบวนการจัดการความรู้ โดย ศึกษาแหล่งเรียนรู้ สนทนาในกลุ่ม การพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอ ค้นคว้า ลงมือปฏิบัติเพื่อการได้ข้อมูลทำรายงาน นอกจากนั้น กระบวนการจัดอบรมฝึก ปฏิบัติประชุม ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาพัฒนาขึ้น แนวคิดทฤษฎีการจัดการความรู้ อีก ด้านหนึ่งจะสัมพันธ์ได้ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาในการจัดการความรู้ การจัดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของนักศึกษาด้วย กระบวนทัศน์ (paradigm) ทัศนะการมองโลกเป็นความจริงอันเป็น ที่มาของ วิธีคิด วิธีปฏิบัติ วิธีให้คุณค่า และวิถีชีวิตทั้งหมดของนักศึกษา กระบวนการศึกษาหา ความรู้จากการทำรายงาน สมควรที่จะค้นคว้าให้ตรงเป้าหมายตามความต้องการที่พัฒนาอย่างจริงจัง ต่อเนื่องเมื่อนักศึกษาจัดทำรายงานจะเกิดองค์ความรู้ เกิดการจดบันทึก เกิดกระบวนการสนทนาขึ้น จากการลงสืบหาข้อมูลใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเสร็จสิ้นการค้นคว้านักศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน ได้รับประโยชน์อาจจะเป็นทางตรงและทางอ้อม ตรงตามแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวว่า การพัฒนาคนที่ได้รับประโยชน์ทางตรง มีความรู้มากขึ้น เป็นแรงขับเคลื่อนความเชื่อมั่นในตนเอง มี ทักษะในการพูดในที่สาธารณะ ใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานะสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกิดเป็นภาวะผู้นำมีหลักธรรมาภิบาลในท้องถิ่นต่อไป การพัฒนาที่ถูกต้อง จะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่าเดิมเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดความสมดุลของการพัฒนา ไม่ว่าจะทางด้านวัตถุ และการพัฒนาทางด้านจิตใจ ด้านการพูด ด้านการศึกษาของคนควบคู่กันไปด้วยอันหมายถึง การพัฒนาคนให้มีคุณภาพคุณธรรม มุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ มีหลักธรรมาภิบาล มุ่งพัฒนาทุกด้านให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการพัฒนานักศึกษาจะต้องไม่เกิดขึ้นแบบที่เราเรียกว่า “ทันสมัยแต่ไม่พัฒนา”

ประเด็นที่ 2 มีการเรียนรู้โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่าการจัดการเรียนสำหรับ นักศึกษาของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน (โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต) เน้นนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ที่มีอาชีพการงานแล้วเป็นหลัก มีความรู้ความเข้าใจทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพของตนเอง มาแล้ว มาพัฒนาปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติและชีวิตตนเองที่ประสบความสำเร็จและไม่สำเร็จ ให้ดีขึ้น เพื่อพึ่งตนเองได้ อยู่อย่างมีศักดิ์ศรีในท้องถิ่น และก้าวไปถึงขั้นช่วยเหลือผู้อื่นได้ แต่สิ่งหนึ่งที่ปรากฏในส่วนของนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในสถาบันแห่งนี้ คือ การแสดงออกด้วยความเชื่อมั่นด้วยการ มีทักษะการพูด หลักการพูดขั้นพื้นฐาน การพูดที่ดี และถูกต้องตามจรรยาบรรณและประเพณีของสังคมเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก และความต้องการของนักศึกษาที่เป็นประโยชน์ ให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนอง ซึ่งเกิดจากการพูดที่เป็นแรงจูงใจของคุณลักษณะของผู้นำจาก นักศึกษา ยังขาดอยู่ในกลุ่มนักศึกษาที่เป็นผู้ร่วมวิจัยที่ได้เข้ามาสมัครเรียนเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยชีวิต ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ยังขาดทักษะ ความเป็นผู้นำด้านการพูดในด้านข้อมูล ความเชื่อมั่น ที่จะพูดในเวทีสาธารณะ ขาดการกล้า แสดงออกและมักจะเป็นผู้ตามมากกว่าการเป็นผู้นำทางความคิด เพราะประสบการณ์ชีวิตของ นักศึกษาแต่ละบุคคลแตกต่างกันและไม่ได้แสดงออกมา จึงเปรียบเสมือนตำราที่ปิดอยู่ ทำให้ความรู้ จากประสบการณ์ชีวิต ซึ่งเป็นความรู้มือหนึ่ง ความรู้จากการปฏิบัติ ไม่ได้ถูกนำไปแก้ไขปัญหาของ สังคม ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งนี้เพราะสังคมมนุษย์ทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็สังคมที่เจริญแล้ว สังคมที่ล่าหลัง กลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก ชุมชนใหญ่ ชุมชนเล็ก จำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างกัน อันเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งในการสร้างผู้นำในการจัดการความรู้ทั้งสิ้น เพราะผู้นำจะมีวิธีการสั่งการเพื่อให้กลุ่ม เพื่อให้ชุมชนได้บรรลุวัตถุประสงค์ ผลของกิจกรรม เหล่านั้นได้จัดให้นักศึกษามีกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการในการสอนให้นักศึกษาดึงศักยภาพ ของตนเองที่ซ่อนอยู่ภายในออกมาปรากฏเป็นสมรรถภาพภายนอกด้วยตนเองมีความเชื่อมั่นว่า เมื่อ นักศึกษาได้มีการพัฒนาศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษาเหล่านั้น ด้วยกระบวนการ เรียนรู้ร่วมกันและร่วมฝึกปฏิบัติการพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้นำในทุกๆด้านโดยเน้นด้านการพูดในที่ สาธารณะหรือในชั้นเรียนอย่างเป็นทางการแล้ว ย่อมเพิ่มศักยภาพของบุคคลิกภาพ และความสามารถด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษา ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากปรัชญาของสถาบัน ที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยมีเนื้อหาสาระและประสบการณ์ 3 กลุ่ม ตามที่กล่าวมาแล้ว ได้แก่ กลุ่มวิชาปรับวิธีคิด กลุ่มวิชาการจัดการชีวิต และกลุ่มวิชาการชุมชนในรูปแบบของการจัดการชุมชน

แบบบูรณาการ โดยสถาบันมีเป้าหมายให้ผู้เรียนรู้มีความสามารถทั้งในด้านส่วนบุคคล และด้านการเป็นผู้นำชุมชนตั้งเป้าหมายให้ผู้เรียนอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี และมีกินอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง โดยบูรณาการการศึกษา กับการพัฒนา ให้เป็นเนื้อเดียวกัน ทำให้นักศึกษาที่เข้ามาเรียนในสถาบันนี้มีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ตั้งแต่ระหว่างเรียน มีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น สามารถยกระดับวิถีชีวิตของตนให้ดีขึ้นได้ด้วยตนเอง ฟังตนเองได้ อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีภาวะผู้นำและผู้ตามตามสถานการณ์ได้ ในการผลิตบัณฑิตเพื่อให้เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่น โดยมีกระบวนการฝึกให้เป็นผู้บริหาร จัดการชุมชน เป็นนักวางแผนพัฒนาชุมชน เป็นนักพูดโน้มน้าวใจ มีทักษะด้านการพูดซึ่งเป็นทักษะหนึ่งที่ผู้นำพึงมี สามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ด้วยความเชื่อมั่น และสามารถอธิบายความรู้แก่ประชาชนให้มีความเข้าใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้องค์กร ชุมชนในท้องถิ่นประสบความสำเร็จได้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และร่วมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการพูดในที่สาธารณะ การพัฒนานักศึกษาที่เข้ามาเรียนรู้ในสถาบันแห่งนี้เมื่อมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา องค์กรความรู้ก็ตกเป็นความรู้มือหนึ่ง ได้ตรงตามหลักทฤษฎีที่ว่า การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้าและการเปลี่ยนแปลงที่มีส่วนร่วมของทุกคนที่เข้ามาเรียนรู้ร่วมกันนี้จะมีสองส่วนที่เกี่ยวข้องคือ การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งจะต้องมีทิศทางที่ดีขึ้นเท่านั้นจากกระบวนการจัดการความรู้ของสถาบันทำให้นักศึกษาเปลี่ยนไปในทางที่พัฒนาขึ้น

ข้อที่ 3 สรุปได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. กล้าและมั่นใจที่จะพูดในที่สาธารณะ
2. มีการเป็นผู้นำ

ประเด็นที่ 1 กล้าและมั่นใจที่จะพูดในที่สาธารณะ พบว่า ความกล้าและมั่นใจใน

ตนเองจากการพูดในบางโอกาสเมื่อนักศึกษาขาดความมั่นใจในตนเองย่อมจะมีความรู้สึกประหม่า ตื่นเต้น หรือเกิดอาการสะทกสะท้านผิดปกติ รู้สึกหัวใจเต้นแรง คอแห้ง ริมฝีปากสั่น เสียงสั่น ขาสั่น มีเหงื่อไหลซึมออกมา ความประหม่าตื่นเต้นย่อมจะบั่นทอนสมรรถภาพในการพูดอย่างมาก ถ้าหากเกิดขึ้นอย่างรุนแรงจนนักศึกษาไม่สามารถควบคุมตนเองซึ่งนักศึกษาที่ขาดการฝึกพูดเกิดอาการลักษณะดังกล่าวเป็นจำนวนมากในการพูดในที่สาธารณะก่อนการเข้าเรียนในสถาบันแห่งนี้ เพราะกิริยาอาการในขณะที่พูดกิริยาอาการทุกอย่างของนักศึกษาที่ผู้ฟังแลเห็นในขณะที่ฟังอยู่ จะมีส่วนสื่อความหมายควบคู่กันไปกับคำพูดทั้งสิ้น ไม่ว่ากิริยาอาการนั้น นักศึกษาจะกระทำไปโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม อีกประการหนึ่ง กิริยาอาการของนักศึกษาขณะที่พูดยังเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงเจตนาที่แท้จริงของนักศึกษาได้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิริยาอาการที่แสดงออกทางดวงตาและสีหน้านอกจากนี้กิริยาอาการของนักศึกษายังสามารถใช้เป็นเครื่องเรียกความสนใจของผู้ฟังให้มาตั้งใจรับสารได้ เช่น ขณะที่นักศึกษากำลังอ่านข้อความยาวๆ ให้ผู้ฟังฟัง ขณะอ่านไปได้สักพักหนึ่ง ความสนใจของผู้ฟังอาจหมดลง ในขณะที่นักศึกษาเปลี่ยนอิริยาบถเล็กน้อย เช่น เงยหน้าขึ้น

และกวาดสายตามองดูผู้ฟังให้ทั่ว ความสนใจของผู้ฟังจะเกิดขึ้นทันทีหลังจากนักศึกษาเข้าเรียนและมีการฝึกคิดปะการพูดที่ต้องเน้นส่วนประกอบด้วยเรื่องเนื้อหา การแต่งกาย การใช้น้ำเสียง บุคลิกภาพและการวางตัว ต้องได้รับการฝึก การฟังการเสนอแนะบ่อยๆจากการเรียนรู้ภาคทฤษฎี และนำไปใช้บูรณาการกับภาคปฏิบัติจนเกิดเป็นความชำนาญมีศาสตร์มีศิลป์การพูดในที่ สาธารณะการพูดในระดับนี้เป็นการพูด อาจเป็นคนเดียวหรือร่วมคณะกับคนอื่นก็ได้ พูดกับกลุ่ม ผู้ฟังจำนวนมากก็จำเป็นต้องใช้เครื่องขยายเสียงช่วย ลักษณะสำคัญของการพูดในที่สาธารณะคือ นักศึกษาเป็นฝ่ายตระเตรียมเรื่องที่พูด ด้วยความมุ่งหมายอันแน่ชัดว่าต้องการให้เกิดผลอย่างไรแก่ ผู้ฟังความรู้และประสบการณ์ที่ผู้พูดได้สะสมมาทักษะในการพูดที่นักศึกษาได้รับการฝึกในชั้นเรียน เช่นการนำเสนอเดี่ยวด้วยสไลด์ การสนทนาแบบกันเองแนวคิดทฤษฎีที่ว่า การจัดกลุ่มอภิปรายแบบ กันเองหมายถึง การอภิปรายที่มีกลุ่มสมาชิกจำนวนประมาณ 6-10 คน มีความสนใจเรื่องเดียวกันมา พูดคุยแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์กัน เพื่อแสวงหาข้อยุติหรือข้อตกลง ร่วมกันในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ในกลุ่มจะมีประธานนำการอภิปรายช่วยดูแลและกระตุ้น ให้สมาชิกในกลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีจากการวิเคราะห์เมื่อนักศึกษาได้รับการเรียนรู้ทักษะ การพูดและลงมือกระทำด้วยตนเองซ้ำๆหลายๆครั้งในวิชาเรียนในชั้นเรียนนักศึกษาเกิดความกล้า ความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้นเมื่อนำการฝึกพูดออกไปพูดในที่สาธารณะก็กลับกลายเป็นเรื่อง ปกติและเมื่อนำเทคนิคเฉพาะตัวของนักศึกษามาผสมผสานทำให้กล้าพูดเชื่อมั่นมากขึ้น

ประเด็นที่ 2 มีการเป็นผู้นำก่อนเข้ามามีเรียนในสถาบันพบว่า นักศึกษาขาดความ มั่นใจในตนเองการพูดในบางโอกาสเมื่อนักศึกษาขาดความมั่นใจในตนเองย่อมจะมีความรู้สึก ประหม่าตื่นเต้น หรือเกิดอาการสะทกสะท้านผิปกติ รู้สึกหัวใจเต้นแรง ริมฝีปากสั่น เสียงสั่น ขา สั่น มีเหงื่อไหลซึมออกมา เมื่อนักศึกษาเหล่านี้เกิดอาการดังที่กล่าวมาความประหม่าตื่นเต้นย่อมจะ บั่นทอนสมรรถภาพในการพูดอย่างมาก นักศึกษาจะแสดงกิริยาประหม่าตื่นเต้นเกิดความกลัวขาด คุณสมบัติของผู้เป็นที่ดีผู้นำที่ดีตามแนวคิดทฤษฎีกล่าวว่าควรมีคุณสมบัติ เป็นคนดีมีคุณธรรม ทำตัว เป็นแบบอย่างไม่ดีแต่พูดหรือบอกคนอื่นให้ทำ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดี หรือการสร้างสรรค สิ่งใหม่ๆ มองเห็นจุดอ่อนจุดแข็ง ข้อจำกัดและศักยภาพของตัวเองและของชุมชน สร้างแรงบันดาลใจ สร้างขวัญและกำลังใจให้สมาชิกในชุมชนเป็นตัวเชื่อมที่ดีมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และ มีความเชื่อมั่นในตัวเองเป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผลเมื่อนักศึกษาเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ของ สถาบันโดยมีเป้าหมายให้เกิดความรู้ด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลากหลายกิจกรรม หลากหลายวิธีนักศึกษาได้รับการฝึกฝนด้วยการปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองได้ ก่อนโดยเฉพาะการพัฒนาบุคลิกภาพด้วยการนำเสนอเดี่ยว การนำเสนอกลุ่มด้วยวิธีการสนทนา แบบกันเองนักศึกษาเกิดความมั่นใจในการพูดในการแสดงออกสร้างความสำเร็จในชีวิตคู่ ความสามารถในการครองตน คือ จะต้องดูแลตนเองให้กินดีอยู่ดี มีความพอใจในชีวิตและลิขิตชีวิต ตัวเองได้ความสามารถในการครองคน คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นที่รักใคร่ของญาติมิตร รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้ความสำคัญกับผู้อื่นจนชนะใจผู้อื่นได้ความ

สามารถในการครองงาน คือ สามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความก้าวหน้าในงานที่รับผิดชอบความสำเร็จในชีวิตจะทำให้ นักศึกษามีความสุขและสะท้อนออกมาในบุคลิกลักษณะที่ดีประจำตัวด้วยความสำเร็จในชีวิต จึงเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาเป็นผู้นำได้ที่ประสบความสำเร็จด้วยความเฉลียวฉลาดความมั่นใจในตนเองสมาคมกับผู้อื่น ได้ดีมีเจตจำนงอันแน่วแน่มองโลกตามความเป็นจริงมีความเด่นหรือความมีอำนาจมีทัศนคติในเชิงบวกต่อบุคคลโดยทั่วไปมีศิลปะในการวิจารณ์ แนวคิดทฤษฎีกล่าวว่าความสามารถในการนำหรือภาวะผู้นำว่า เป็นคุณสมบัติหรือทักษะส่วนตัวของแต่ละบุคคลที่สามารถสร้างขึ้นได้ หากได้รับการพัฒนาฝึกฝนผู้นำที่เราพบเห็นกันอยู่ทุกวันนี้อาจจะไม่มีความสามารถในการนำที่ดีพอก็ได้ จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นมากมายทั้งในระดับองค์กรและในระดับประเทศ พูดังๆ ก็คือ คนที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำ นั้น ไม่ได้หมายความว่าเขาจะเพียบพร้อมซึ่งคุณสมบัติ และความสามารถในการนำ เสมอไป แต่ในทางตรงกันข้าม หากนักศึกษาก็ได้รับการฝึกฝนมีภาวะผู้นำ เขานั้นแหละมีความพร้อมและเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะทำหน้าที่เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสังคมหรือท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำในด้านการพูดซึ่งนักศึกษามีกระบวนการจัดการความรู้ไม่ว่าจากการสนทนา การนำเสนอข้อมูลเนื้อหาความรู้ การอภิปราย การตอบคำถาม การพูดโน้มน้าวใจเพื่อให้ท้องถิ่นเกิดการขับเคลื่อนพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อมได้

ข้อที่ 4 สรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. เข้าร่วมนำเสนอเกิน 2 ครั้ง
2. ปัญหาชุมชน
3. เกิดการเปลี่ยนแปลงตนเอง

ประเด็นที่ 1 เข้าร่วมนำเสนอเกิน 2 ครั้ง พบว่า ก่อนเข้าเรียนในสถาบันนี้นักศึกษาได้เข้าร่วมเสนอความคิดเห็นและอภิปราย พูดในที่สาธารณะจริง ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมีส่วนร่วม และเกิดทักษะการพูดเป็นเบื้องต้นในการเข้าร่วมนำเสนอความคิดเห็นก่อนเข้าเรียน นักศึกษาไม่ได้ฝึกการพูดนักศึกษาก็เกิดการตื่นเต้นประหม่า แม้ได้เป็นเกียรติในการถูกเชิญเข้าร่วมประชุม ตรงตามแนวทฤษฎีที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลิกภาพเป็นคุณค่าต่อชีวิตที่มีคุณภาพของมนุษย์ไม่ว่าจะมองในแง่ความสุขในการมีชีวิตครอบครัว ชีวิตในสังคม และในการทำงาน หรือในแง่ของความสำเร็จในชีวิตอันเป็นที่พึงปรารถนาของมนุษย์ทุกคนความเชื่อมั่น สร้างแรงจูงใจเพื่อ บางสิ่งบางอย่างทำในสิ่งที่ถูกต้องด้วยเหตุผล การเรียนรู้ให้มากขึ้น และพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการปรับตัวต่อเหตุการณ์เผชิญหน้า กล่าวพูดในที่สาธารณะด้วยความเชื่อมั่น ด้วยองค์ความรู้และมีศิลปะในการพูด ซึ่งลักษณะเหล่านี้ ล้วนเป็นการส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพและการพูดได้เป็นอย่างดี แนวคิดทฤษฎี กล่าวว่าศิลปะการพูดเป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลปะ (Arts) เป็นศาสตร์ หมายถึง การพูดต้องอาศัยหลักทฤษฎี ส่วนการพูดที่เป็นศิลปะ หมายถึง การนำไปใช้ต้องอาศัยการประยุกต์ใช้ทฤษฎี ซึ่งการนำไปใช้จะแตกต่างกัน แต่ละคนจะ

นำเสนอแต่ประเด็นสำคัญในการเสริมสร้างผู้นำประเภทของการพูด โดยเฉพาะศักยภาพภาวะผู้นำด้านการพูด จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ การเตรียมเนื้อหาการแต่งกายบุคลิกภาพน้ำเสียงการวางตัวเมื่อนักศึกษาได้รับการเชิญหลังจากเข้ามาเรียนศูนย์เรียนรู้บ้านนาสารการฝึกปฏิบัติการพูดโดยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นักศึกษาต้องกระทำด้วยตัวเองเช่นการสนทนากลุ่มแบบกันเองที่นักศึกษาจะต้องพูดเนื้อหาให้ตรงประเด็นคนละ 3-5 นาที การนำเสนอเดี่ยวด้วยสไลด์ของแต่ละบุคคลทำให้นักศึกษามีการฝึกการพูด มี การปฏิบัติการพูดด้วยตัวเองในรายวิชาที่เรียน เตรียมตัวทุกๆด้านเกี่ยวกับศิลปะการพูดไม่ว่าจะเป็นด้านทฤษฎีเกี่ยวกับการพูดและนำไปบูรณาการกับการฝึกปฏิบัติการพูดเกิดเป็นความรู้มือหนึ่งจากการลงมือกระทำให้นักศึกษามีบุคลิกภาพและความสามารถในการเป็นผู้นำด้านการพูดหลังการเข้ามาเรียน ในสถาบัน ด้วยเทคนิคเฉพาะตัวของนักศึกษาแต่ละคนทำให้นักศึกษาเกิดทักษะการพูดการนำเสนอได้เป็นอย่างดีในชั้นเรียนและในที่สาธารณะสามารถนำเสนอเรื่องต่างๆผ่านสื่อการพูดด้วยเนื้อหาตรงประเด็น การแต่งกายเหมาะสมกับโอกาสสถานที่ ด้วยน้ำเสียงดังฟังชัดเจนนไพเราะ ด้วยบุคลิกภาพที่ผู้ฟังชื่นชมและการวางตัวของนักศึกษาเองให้เหมาะสมกับสถานที่และผู้ฟังโดยทั่วไป

ประเด็นที่ 2 ปัญหาในชุมชน สรุป เรื่องที่ได้รับฟังและเปิดการแสดงความคิดเห็นพบว่า เป็นปัญหาการพัฒนาในชุมชนของนักศึกษาเองการมีส่วนร่วมของประชาชน ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนา การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นของนักศึกษาและพลังของประชาชนในระดับต่างๆเป็นการพัฒนาด้านหนึ่งที่ทำให้นักศึกษามีการแสดงความคิดเห็นและเป็นการเอาใจใส่เข้าร่วม ทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดประสบการณ์การฝึกฝนทักษะการแสวงหาความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้เกิดเป็นกระบวนการพัฒนา เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของนักศึกษาด้านบุคลิกภาพที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ในส่วนของกระบวนการพัฒนาที่หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ในการแสดงความคิดเห็นกับองค์กรท้องถิ่นเป็นปัญหาในชุมชนที่ต้องร่วมกันแก้ไขทั้งสามฝ่าย คือ องค์กรท้องถิ่น ประชาชน และนักศึกษาซึ่งการแก้ปัญหาในชุมชนจะต้องได้ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มองการพัฒนาการศึกษาไปด้วยกัน ตามแนวทฤษฎีที่ว่าไม่มีอะไรเลิกรางนกว่าคนที่เกี่ยวข้องจะได้เรียนรู้อะไรบางอย่างจากสิ่งนั้น จากการรวมวิธีฝึกที่มีประสิทธิผลเข้ากับเนื้อหา ในการพัฒนาทำให้กลายเป็นสาระสำคัญสำหรับผู้ที่ผู้นำ 5 ประการ คือ 1. ใช้ความเชื่อมั่นเป็นแรงขับ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ 2. เรียนรู้ให้มากขึ้น ผู้นำที่ดีจะช่วยให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จในการฝึกปฏิบัติงานซึ่งหัวใจที่สำคัญคือ การสนใจในรายละเอียดและการติดตามผลจะช่วยให้ผู้นำรู้ว่าเป้าหมายในการพัฒนาเป็นอย่างไร 3. พร้อมต่อสถานการณ์ ผู้นำที่มีประสิทธิผลต้องพร้อมที่จะมีการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป 4. ความเสมอต้นเสมอปลายผู้นำที่ดีจะต้องมีการตอบสนองต่อการปฏิบัติงานของผู้ตามในลักษณะเสมอต้นเสมอปลาย 5. ความซื่อสัตย์ความโปร่งใส ตรงไปตรงมาในสถานการณ์ที่มั่นคงอย่างน้อยที่สุดก็ยังซื่อตรงต่อประชาชนการเปลี่ยนแปลงที่มีการเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นของนักศึกษาต่อปัญหาของชุมชน

หากนักศึกษามีภาวะผู้นำพร้อมก็จะเกิดการกระทำให้มีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้าและการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีสองส่วนที่เกี่ยวข้องคือ การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งจะต้องมีทิศทางที่ดีขึ้นเท่านั้นนำสู่ชุมชนเข้มแข็งได้

ประเด็นที่ 3 เกิดการเปลี่ยนแปลงตนเอง พบว่า ก่อนเข้าเรียนในเรียนรู้บ้านนาศารการพูดในที่สาธารณะมีความตื่นเต้นประหม่า ไม่กล้าที่จะพูดกล้านำเสนอคิดไม่มีความมั่นใจในตนเองเพราะขาดความรู้เนื้อหาสาระขาดการอบรมการฝึกฝนด้านศิลปะการพูด ไม่มีประสบการณ์การนำเสนอที่ตั้งอยู่บนสติและปัญญาขาดเหตุผลความเป็นผู้นำและผู้ตามในกระบวนการประชาธิปไตยเพราะในระบอบประชาธิปไตยนั้น เราต้องถือหลัก ส่วนใหญ่ปกครองแต่ไม่ให้กระเทือนส่วนน้อยซึ่งมีสิทธิเสรีภาพเช่นกัน และถ้าทุกฝ่ายทำตามอำเภอใจในที่สุดเราก็จะไม่ได้ประชาธิปไตยโดยเราจะได้ผู้นำที่เป็นแบบเผด็จการถือตนเป็นใหญ่หากอยู่ในลักษณะนี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการนำเสนอหลายๆฝ่ายก็จะไม่เกิดขึ้นไม่เกิดแนวคิดใหม่ๆได้ตามแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวว่า การบูรณาการ ทำให้เกิดการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการซึ่งเอา ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเอาชีวิตของเขาเป็นเป้าหมาย ให้เขาได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง อย่างเต็มที่ ไม่ใช่เอาวิชาของครู เอาประเด็นเรื่องเฉพาะเป็นตัวตั้งแล้วให้เด็กท่องจำแม้ว่ายังมีการเลือกประเด็นมาเรียนมาสอน แต่การเรียนเรื่องข้าว ไม่ได้เรียนแบบแยกส่วนที่เน้นเพียงแต่ด้านหนึ่งด้านเดียว แต่รอบด้านเหมือนชีวิตที่รอบด้าน หลังจากนักศึกษาได้เข้ามาเรียนศูนย์เรียนรู้ของชุมชนบ้านนาศาร ผลวิจัยพบว่านักศึกษาได้รับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตัวนักศึกษาเองเป็นศูนย์กลางเป็นผู้กระทำเป็นผู้ปฏิบัติในกระบวนการเรียนรู้ไม่ว่าการนำเสนอด้วยสไลด์ การนำเสนอเป็นกลุ่มย่อยการนำเสนอแบบสนทนาแบบกันเองในหลายๆวิชาของหลักสูตรสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของสถาบัน นักศึกษาเกิดทักษะการคิดการฟัง การสรุปประเด็นเนื้อหาที่มีทักษะจากการฝึกอบรมศิลปะการพูดนักศึกษามีความรู้ด้านเนื้อหาและด้านต่างๆดังที่กล่าวเกิดความมั่นใจในการพูดนำเสนอในที่สาธารณะซึ่งธรรมชาติของนักศึกษาที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมใดๆ ต้องค้นร่นต่อผู้เรียนรู้เพื่อให้อยู่รอดให้ได้ แล้วไม่ใช่รอดอย่างเดียวต้องสามารถอยู่ได้ดีเพราะฉะนั้นจึงต้องมีวิธีที่ต่างกันทำให้เกิดความหลากหลายทางการกระทำในแต่ละคนจึงมีเทคนิคการนำเสนอไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นพัฒนาการแต่ละสังคมแต่ละคนของนักศึกษาจึงหลากหลายตามสิ่งแวดล้อมต่างๆเกิดเป็นการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและชุมชนตามแนวคิดทฤษฎีที่ว่า การพัฒนา หมายถึง การกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่สภาพหนึ่งที่ดีกว่า การพัฒนาที่แท้จริงนั้นหมายถึง การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย การกินดีอยู่ดี ความเจริญทางด้านศิลปวัฒนธรรมและจิตใจอย่างสงบสันติ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อสนองความต้องการของร่างกาย ทั้งยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของคุณภาพชีวิตได้แก่ การศึกษา สิ่งแวดล้อม การพักผ่อนหย่อนใจฉะนั้น การพัฒนาคนซึ่งอาจจะต้องใช้กิจกรรมกระบวนการหลายๆ กระบวนการในการพัฒนาให้มีการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นสู่เป้าหมาย สู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยกระบวนการการพัฒนาคนที่สำคัญที่สุด คือ กระบวนการพัฒนาความรู้ด้วย

การจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) จะด้วยเทคนิคหรือกิจกรรมหรือกระบวนการจัดการความรู้ เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้ สันทนาการกลุ่ม การพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอ ค้นคว้า ลงมือปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากนั้น กระบวนการจัดอบรมฝึกปฏิบัติประชุม ก็เป็นวิธีการจัดการความรู้ แต่อีกด้านหนึ่งจะสัมพันธ์ได้ คือ การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนด้วยกระบวนการทัศน์ (paradigm) ทัศนะการมองโลกเป็นความจริงอันเป็นที่มาของ วิธีคิด วิธีปฏิบัติ วิธีให้คุณค่า และวิถีชีวิตทั้งหมดของผู้คน กระบวนการพัฒนาที่ดี สมควรที่จะพัฒนาให้ตรงเป้าหมายตามความต้องการที่พัฒนาอย่างจริงจัง ต่อเนื่องเมื่อเสร็จสิ้นการพัฒนาจะต้องให้นักศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน ได้รับประโยชน์อาจจะเป็นทางตรงและทางอ้อม การพัฒนาคนที่ได้รับประโยชน์ทางตรง เช่น มีความรู้มากขึ้น เป็นแรงขับเคลื่อนความเชื่อมั่นในตนเอง มีทักษะในการพูดในที่สาธารณะ ใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานะสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดเป็นภาวะผู้นำมีหลักธรรมาภิบาล ในท้องถิ่นต่อไป การพัฒนาที่ถูกต้อง จะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่าเดิมเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดความสมดุลของการพัฒนา ไม่ว่าจะทางด้านวัตถุและการพัฒนาทางด้านจิตใจ ด้านการพูด ด้านการศึกษาของนักศึกษาควบคู่กันไปด้วยอันหมายถึง การพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพคุณธรรม มุ่งพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ มีหลักธรรมาภิบาล มุ่งพัฒนาทุกด้านให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาจะต้องไม่เกิดขึ้นแบบที่เราเรียกว่า “ทันสมัยแต่ไม่พัฒนา”

ข้อที่ 5 สรุปได้ 2 ประเด็น

1. ด้านเนื้อหา
2. ด้านบุคลิกภาพ

ประเด็นที่ 1 ด้านเนื้อหา การเข้าเรียนศูนย์เรียนรู้บ้านนาสาร พบว่า การที่ให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาการเป็นผู้นำด้านการพูดในที่สาธารณะประเด็นสำคัญที่สุดคือ การอ่านเนื้อหาสาระความรู้ให้ละเอียดมีความตั้งใจจริงในการศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจประเด็นหลักเนื้อหาประเด็นรองและมีการจดบันทึกเพื่อทบทวนความจำของเนื้อหาสาระ ความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้สะสมมาโดยการเกิดองค์ความรู้เนื้อหาสาระจากการอ่านการฟังการศึกษาแหล่งเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีต่างๆของนักศึกษาอย่างตั้งใจและติดตามหรือที่เรียกว่าอ่านฟังแบบวิเคราะห์ให้นักศึกษาแยกแยะประเด็นได้ ในบริบทที่แตกต่างกันการทราบข้อเท็จจริงที่จำเป็นบางประการเกี่ยวกับกลุ่มผู้ฟังทั้งนี้ เพื่อจะได้นำข้อเท็จจริงเหล่านั้นมาใช้เป็นข้อพิจารณา ในการเตรียมตัวล่วงหน้า เพื่อปรับเนื้อหาความคิดใช้ภาษาและกลวิธีในการพูด แต่ละโอกาสให้เหมาะสมแก่กลุ่มผู้ฟังนั้นและให้ได้ผลสมความต้องการตามเป้าหมายของการพูดที่ดีในที่สาธารณะ ตามแนวคิด ทฤษฎี ความสัมฤทธิ์ผลของการพูดตามจุดมุ่งหมาย จะสัมฤทธิ์ผลก็ต่อเมื่อนักศึกษามุ่งหมายที่จะหาคำตอบ จึงพูดในเชิงถามต่อผู้ฟัง ผลปรากฏว่าผู้ฟังเข้าใจคำถามและพร้อมที่จะตอบให้ทราบหรือพยายามที่จะหาคำตอบให้ทราบต่อไปเมื่อนักศึกษามุ่งหมายที่จะบอกกล่าว จึงพูดชี้แจง อธิบาย หรือรายงานเนื้อหาสาระสำคัญต่อผู้ฟัง ผลปรากฏว่าผู้ฟังได้รับความเข้าใจในสาระสำคัญโดยครบถ้วน เมื่อนักศึกษามุ่งหมายที่จะโน้มน้าวจึงพูดชักจูงให้ผู้ฟังเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ ความคิดเห็น หรือ

การกระทำ ผลปรากฏว่าผู้ฟังเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อ ความคิดเห็นหรือการกระทำตาม เป้าหมายของนักศึกษาเป้าหมายเหล่านี้จะน่าเชื่อถือเกิดจากการนำเสนอของนักศึกษาที่เป็นเนื้อหาสาระจริงเนื้อหาสาระที่ไม่ได้ปรุงแต่งจนเป็นเนื้อหาสาระหลอกลวงเพื่อผลการเมืองของตนเอง นักศึกษาต้องมีการเตรียมข้อมูลเนื้อหาที่น่าเสนอให้ถูกต้องสมบูรณ์พูดแต่ความเป็นจริงทำให้ได้รับความเชื่อถืออย่างแท้จริงเป็นต้นจากแนวคิดทฤษฎี การพัฒนาสมรรถภาพในการพูด สมรรถภาพในการพูดเป็นผลรวมของ ความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้สะสมมา ทักษะในการพูดและ ความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษการพัฒนาสมรรถภาพในการพูดจำเป็นต้องพัฒนา คุณสมบัติทั้ง 3 ประการดังที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้วิธีการในการพัฒนาจะต้องตามขั้นตอนที่ถูกต้องและเป็นไปในแนวทางหลักวิชาจึงจะเห็นผลได้ภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งการสะสมเนื้อหาสาระความรู้และประสบการณ์ นักศึกษาจะมีความรู้จริงในเรื่องที่พูดมิใช่เพราะการเตรียมภายในระยะเวลาสั้นๆ ก่อนหน้าที่จะออกไปพูดเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยการสะสมความรู้และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกันมาตลอดระยะเวลายาวนาน โดยการอ่าน การฟัง การสังเกต และการกระทำด้วยตนเองดังที่กล่าวไว้แล้วว่าการอ่าน เป็นช่องทางสำคัญที่สุดทางหนึ่งที่จะทำให้ นักศึกษาได้รับความรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิด ข้อแนะนำและคำสอนที่มีคุณค่าต่างๆ ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป การอ่านเป็นการบำรุงความคิดและจิตใจที่สำคัญมาก การอ่านเพื่อสะสมความรู้ การอ่านผ่านๆ และการอ่านพินิจพิเคราะห์หากนักศึกษารับอ่านเอกสารผ่านๆก็ไม่สามารถจับประเด็นเนื้อหาสำคัญได้ นักศึกษาหลังการเข้าเรียนได้อ่านเอกสารแบบวิเคราะห์จึงทำให้จับประเด็นหลักในการนำเสนอการพูดในที่สาธารณะได้เกิดเป็นศักยภาพการเป็นผู้นำด้านการพูดประเด็นหนึ่งนำสู่บุคลิกภาพที่ดีการรับรู้ความหมายจากเสียงพูดที่สามารถจับประเด็นเนื้อหาสำคัญได้ยิน เช่นการฟัง การสนทนา ฟังการพูดในที่ประชุม ฟังการประชุมอภิปราย และการฟังจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่นเดียวกับกรอ่าน คือ การฟังแบบผ่านๆ และการฟังแบบพินิจพิเคราะห์ แต่กระบวนการของการฟังแตกต่างจากกระบวนการของการอ่านหลายประการ ที่สำคัญคือ ในขณะที่ฟัง นักศึกษาจะต้องติดตามเสียงที่ผู้พูดส่งออกมา โดยต่อเนื่องตลอดไป การสังเกต เป็นวิธีการสำคัญมากที่สุดที่จะทำให้พบความจริงต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา และที่เกิดขึ้นในตัวเราเอง การสังเกต ทำได้ทั้งทาง ตา หูจมูก ลิ้น กาย และใจ การสังเกตเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกอยู่เสมอเมื่อนักศึกษาได้ฝึกการอ่านการฟังแบบวิเคราะห์หลังเข้าเรียนในศูนย์เรียนรู้บ้านนาสาร ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญที่สุดที่จะทำให้ได้ความรู้ที่แน่นแฟ้นแม่นยำมาก นักศึกษาต้องทำโดยรู้จักใช้ความคิดพิจารณา จับขั้นตอนให้ได้ และสามารถอธิบายได้ว่า สิ่งที่คุณกระทำนั้นมีหลักการและขั้นตอนอย่างไร มิใช่ทำตามความชำนาญชำนาญแต่อย่างเดียวกันขณะศึกษาในสถาบันแห่งนี้ นักศึกษาได้รับการฝึกการอ่านเนื้อหาดังที่กล่าวมาแล้วสมอบจนเกิดทักษะเกิดศักยภาพ มีบุคลิกภาพและความสามารถในการเป็นผู้นำด้านการพูดตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

ประเด็นที่ 2 ด้านบุคลิกภาพ ก่อนเข้าเรียนในสถาบันแห่งนี้ พบว่า นักศึกษาศูนย์เรียนรู้บ้านนาสาร ด้านบุคลิกภาพมีการเตรียมตัวในการขึ้นเวทีสนทนากลุ่มแบบกันเอง ยังดูไม่สง่า

งามมีเงินอายุ ไม่กล้ากวาดสายตาผู้ฟัง มีความประหม่าจากการแสดงออกทางใบหน้า การเคลื่อนไหวร่างกายขณะทีพูดไม่เป็นไปโดยธรรมชาติไม่ดึงดูดใจให้ผู้ฟังตั้งใจฟัง ไม่มั่นใจในการพูดการสนทนากลุ่มแบบกันเองหรือเวทีสาธารณะ เพราะบุคลิกภาพในการพูดเป็นการสะท้อนให้เห็นเจตนาของผู้พูดได้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย ที่แสดงกิริยาอาการมีผลต่อการสื่อความหมาย ที่สำคัญ มีศีรษะ ดวงหน้า ดวงตา ไหล่ แขน มือ นิ้ว ลำตัว ขา เป็นต้น ส่วนต่างๆ ของร่างกายเหล่านี้เป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพทั้งสิ้น เรียกได้ว่าเกือบทุกส่วนของร่างกายเป็นส่วนประกอบให้นักศึกษามีบุคลิกภาพดีหรือไม่ดีได้กิริยาอาการในขณะพูดทุกอย่างของนักศึกษาที่ผู้ฟังแลเห็นในขณะที่ฟังอยู่ จะมีส่วนสื่อความหมายควบคู่กันไปกับคำพูดทั้งสิ้นไม่ว่ากิริยาอาการนั้น นักศึกษาจะกระทำไปโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม อีกประการหนึ่ง กิริยาอาการของนักศึกษายังเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงเจตนาที่แท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิริยาอาการที่แสดงออกทางดวงตาและสีหน้าอย่างเช่น ขณะนักศึกษาขึ้นพูดบนเวทีสาธารณะหรือเวทีในชั้นเรียนด้วยการฝึกพูดวิิสนทนาแบบกันเอง นักศึกษามีอาการประหม่า ปากสั่น เคลื่อนไหวร่างกายมากเกินไป ไม่เห็นความสำคัญของการแต่งกายกิริยาอาการของนักศึกษาเหล่านี้ ลักษณะท่าทางของนักศึกษานี้ผู้ฟังมักสรุปจากสิ่งที่เขามองเห็น นักศึกษาอาจถูกพิจารณาจากลักษณะท่าทางของนักศึกษาเอง แต่การพูดของนักศึกษายจะถูกตัดสินจากวิธีการเสนอตัวของนักศึกษาเองตรงตามแนวทฤษฎีที่กล่าวว่า คุณควรแต่งกายให้สบายสิ่งที่ควรตัดสินใจสวมใส่ควรจะเหมาะสมกับโอกาสเครื่องแต่งกายที่คุณสวมใส่เรียบร้อย กะทัดรัดและสบายอย่าสวมเครื่องแต่งกายที่ทำให้คนอื่นรู้สึกรำคาญอย่าใช้น้ำหอมมากเกินไปซึ่งด้านการแต่งกายเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพภายนอกได้ของนักศึกษาสามารถใช้เป็นเครื่องเรียกความสนใจของผู้ฟังให้มาตั้งใจรับสารด้วยความชื่นชมหรือดำเนินนักศึกษาได้ ขณะที่นักศึกษาก็มหน้าอ่านข้อความยาวๆ ให้ผู้ฟังฟัง ขณะอ่านไปได้สักพักหนึ่ง ความสนใจของผู้ฟังอาจหมดลง และหากนักศึกษามีการเงินอายุขณะที่พูด ไม่กล้ากวาดสายตาผู้ฟังพูดหน้าตาเครียดในขณะที่พูดซึ่งเป็นการสื่อความหมายของบุคลิกภาพที่ไม่สง่างามและฟังประสงค์ของผู้ฟังหลังจากที่นักศึกษาเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ของสถาบัน ได้รับการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้หลากหลายวิธีที่เป็นการฝึกพูดในที่สาธารณะ ผลวิจัยพบว่า ด้านบุคลิกภาพหลังจากมีการอบรมศิลปะการพูด ท่าทาง การพูดของนักศึกษาพูดมีเสียงสูงต่ำ เสียงดังฟังชัด จับอุปกรณ์ไมโครโฟนแล้วพูดด้วยลักษณะธรรมชาติอย่างมั่นใจ การกวาดสายตาสื่อสารกับผู้ฟังทั่วถึงเน้นเนื้อหาสำคัญมาพูดกับผู้ฟังได้อย่างเหมาะสม มีอรรถรสในการพูดกับผู้ฟัง ได้ดีการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาต้องพัฒนาบุคลิกภาพภายในต้องพัฒนาเป็นลำดับแรก เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพภายนอกหรือการประพฤติปฏิบัติในด้านต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานภาพของตน สภาพการณ์แวดล้อม บุคคลที่ติดต่อเกี่ยวข้อง การตั้งความคิดในด้านต่างๆ ให้บุคคลอื่นเห็นและรับรู้ รวมทั้งประเมินว่านักศึกษาเมื่อมีการฝึกศิลปะการพูดมีบุคลิกภาพดูสง่างามขึ้นมีการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ความกระตือรือร้น ความรอบรู้ ความคิดริเริ่ม ความจริงใจ ความรู้กาลเทศะ ปฏิภาณไหวพริบ ความรับผิดชอบ ความจำ อารมณ์ขัน ความมีคุณธรรมเมื่อนักศึกษาพัฒนาบุคลิกภาพภายในแล้ว จะทำให้พฤติกรรม ท่าที การแสดงออก

ในด้านต่างๆ จดงาม เหมาะสม ได้รับความชื่นชม การยอมรับและศรัทธาจากบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี ตามแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวว่า บุคลิกภาพภายนอกที่จำเป็นต้องพัฒนา ได้แก่ รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย การปรากฏตัว กิริยาท่าทาง การสบสายตา การใช้น้ำเสียง การใช้ถ้อยคำภาษา มีศิลปะการพูด การตั้งความปรารถนาหรือความหวัง แต่ไม่ลงมือทำ จะไม่มีวันสมหวัง ตรงตามแนวคิดทฤษฎีบุคลิกภาพไม่ได้มีตั้งแต่เกิดแต่บุคลิกภาพจะถูกกำหนดและถูกพัฒนา โดยอิทธิพลของพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมและกายภาพ ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ จากการสังเกตของผู้วิจัยและอาจารย์ผู้จัดกระบวนการหลังจากให้นักศึกษาได้นำเสนอเนื้อหาในวิชาต่างๆ จากหลากหลายกิจกรรมการเรียนรู้ หลายๆ ครั้ง โดยเฉพาะการสนทนากลุ่มแบบกันเองเป็นการฝึกนักศึกษาศูนย์เรียนรู้บ้านนาสารให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ ตามแนวคิดทฤษฎี ได้นำเสนอไว้ว่า การจัดกลุ่มอภิปรายแบบกันเองหมายถึง การอภิปรายที่มีกลุ่มสมาชิกจำนวนประมาณ 6-10 คน มีความสนใจเรื่องเดียวกันมาพูดคุยแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์กัน เพื่อแสวงหาข้อยุติหรือข้อตกลงร่วมกันในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ในกลุ่มจะมีประธานนำการอภิปรายช่วยดูแลและกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีทำให้นักศึกษาเกิดปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เกิดพฤติกรรมเฉพาะตัว เกิดเป็นบุคลิกภาพของตัวเองที่เป็นที่รู้จักของคนอื่นอย่างเปิดเผย ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนกับเพื่อนนักศึกษา เพื่อการแสดงความคิดเห็นและได้แสดงบุคลิกภาพออกมาให้ผู้ร่วมกระบวนการได้สัมผัสถึงบุคลิกภาพ พร้อมกับพฤติกรรมที่มีความมั่นใจ มีสติ มีปัญญา การนำเสนอข้อมูลใบหน้ามีการยิ้มแย้มแจ่มใส ทำให้ผู้ฟังเกิดความอบอุ่นในการฟัง เกิดความเป็นมิตรระหว่างผู้ฟังและนักศึกษา ทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างมีความสุข ตัวอย่างนักศึกษางานที่แสดงถึงการพัฒนาการพูดในที่สาธารณะก่อนเรียนและหลังเรียน

คนที่ 1 เพศหญิง ได้เล่าเปรียบเทียบก่อนเข้ามาเรียน หนูเป็นคนขี้อายพูดเรื่องเขินเขินเขินพูดขำขำพูดไม่ได้ แต่ในการประชุม อาสาสมัครขั้นมูลฐาน(อสม.) ซึ่งหนูเป็นสมาชิกอยู่ในการเสนอความคิดเห็นหนูไม่กล้าพูดไม่มั่นใจในการพูดเป็นผู้ฟังผู้ตามมากกว่าได้แต่ยกมือยอมรับไม่ยอมรับข้อคิดเห็นที่เค้าให้ลงประชามติ แต่เมื่อได้เข้ามาเรียนในสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อาจารย์ได้จัดกระบวนการเรียนโดยนำเสนอองค์ความรู้ด้วยการจับประเด็นมาพูดคุยหรือด้วยวิธีการสนทนาแบบกันเองหน้าชั้นเรียนเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งทุกคนจะต้องพูดคนละ 3-5 นาที มีคะแนนกลุ่มคะแนนบุคคลเป็นตัวกำหนดให้พูดทำให้หนูต้องเตรียมตัวอ่านเนื้อหาอย่างตั้งใจ จับประเด็นเนื้อหาสำคัญมาพูดให้ได้ จึงต้องมีการบันทึก อาจารย์ทำอย่างนี้หลายวิชา จึงมีความมั่นใจในการพูดพัฒนาขึ้น วันหนึ่งมีการประชุม อสม. เค้าให้หนูเป็นผู้นำในการเสนอและเป็นพิธีกรหนูก็พูดได้ด้วยความมั่นใจด้วยทักษะความรู้และศิลปะการพูดที่ได้ปฏิบัติมาในชั้นเรียน

คนที่ 2 ผมได้เข้ามาเรียนที่ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร ก่อนเรียนผมได้ขอรับอาจารย์ผู้จัดกระบวนการอย่าให้ผมพูดไมโครโฟนผมพูดไม่เป็นพูดธรรมดาผมยังไม่ค่อยพูดเลย แต่หลังจากที่ผมเข้ามาเรียนในศูนย์เรียนรู้ของบ้านนาสาร ประมาณ 2

ลัปดาห้ในวิชาการวางเป้าหมายและแผนชีวิตอาจารย์ผู้จัดกระบวนการได้เรียกกระผมออกมาหน้าชั้นเรียนขณะนั้นเป็นเวลา 16.30 น. อาจารย์ได้ใช้ความเป็นกันเองกอดกระผมแล้วส่งไมโครโฟนใส่มือกระผมทันทีแล้วอาจารย์เดินห่างออกไปประมาณ 1 เมตร พร้อมทั้งพูดว่า “ให้ผมพูดอะไรก็ได้ที่จะบอกจบการเรียนวันนี้ เพื่อเพื่อนๆที่นั่งอยู่ในชั้นเรียนจะได้กลับไปบ้านไปปรับลูกเมีย หากผมไม่พูดเพื่อนๆก็จะไม่ได้กลับบ้านวันนี้” ผมจำเป็นต้องพูดด้วยความประหม่ามือไม้สั่นไม่อย่างนั้นเพื่อนๆกลับบ้านไม่ได้ กระผมเลยพูดสั้นๆว่า “วันนี้เรียนจบกันแล้วกลับบ้านกันเถอะ” เพื่อนนักศึกษาได้ปรบมือและได้ลุกขึ้นกลับบ้าน ผมมาทราบทีหลังเป็นเทคนิคต้องการฝึกพูดครั้งแรกโดยไม่รู้ตัวล่วงหน้า แต่ครั้งต่อไปในการฝึกการพูดโดยวิธีการสนทนากลุ่มแบบกันเองนำเสนอเนื้อหาวิชาในการเรียนหลายๆครั้งหลายๆวิชาทำซ้ำๆ กระผมเลยเกิดความเคยชินในการพูดตามหลักวิชาการและการฝึกทักษะศิลปะการพูดได้ต่อมา

คนที่ 3 ผมไม่เคยพูดด้วยไมโครโฟนเลย ไม่กล้าพูด ตื่นเต้นวางตัวไม่ถูก ก่อนเข้าเรียนที่สถาบันนี้หลังจากกระผมได้เข้าเรียนในสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือ

ข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อาจารย์ผู้จัดกระบวนการมีเทคนิคให้พูด โดยการสอนแบบถาม-ตอบ คำถามปลายเปิดอาจารย์จะถามแนวความคิดแล้วนำไมโครโฟนให้ผมตอบให้เพื่อนๆได้ฟัง ผมสั้นและประหม่า ตื่นเต้นแต่พูดไปได้เล็กน้อย นอกจากนั้นอาจารย์ผู้จัดกระบวนการได้แบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อยให้นำเสนอเนื้อหาสาระจากเอกสารที่แจกให้เป็นคนละเรื่องแต่ละกลุ่มแล้วให้ไปเตรียมตัวเป็นกลุ่มเพื่อนำเสนอด้วยวิธีสนทนาแบบกันเองซึ่งทุกคนต้องได้พูดหมดทุกคนเป็นการฝึกความมั่นใจและทักษะการพูดไปด้วยอาจารย์ผู้จัดกระบวนการได้แนะนำขั้นตอนวิธีการทำทางสนทนาแบบกันเองให้ฟังก่อนว่าทำอย่างไร และใช้วิธีนี้หลายวิชาจนผมเกิดความชำนาญและรู้หลักเกณฑ์ในศิลปะการพูดโดยปริยาย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี นั้นสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

เมื่อแรกเข้าเรียน นักศึกษา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 12คนจาก 15คน ด้านบุคลิกภาพ การเคลื่อนไหวบุคลิกภาพไม่สง่างามไม่เป็นไปโดยธรรมชาติอ่านเนื้อหาของบทความต่างๆ ที่กำหนดแบบผ่านๆ ไม่ตั้งใจ หรือ สรุปใจความสำคัญไม่ได้และไม่ได้บันทึกเนื้อหาประเด็นสำคัญหลัก ประเด็นสำคัญรองที่จะมานำเสนอไม่จดบันทึกและเรียงลำดับหัวข้อให้ชัดเจน ขาดการฝึกซ้อมก่อนเข้าร่วมนำเสนอข้อมูลในชั้นเรียนและการสนทนากลุ่มแบบกันเอง จึงทำให้พูดได้ไม่สมบูรณ์เพราะเป็นการอ่านเอกสารให้ฟัง ขณะพูดไม่ราบรื่น พูดตะกุกตะกัก เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง การแต่งกายไม่สุภาพใส่เสื้อผ้าไม่เหมาะสมกับ โอกาสการใช้น้ำเสียงเบาฟังไม่ชัดเจน น้ำเสียงที่พูดออกมาราบเรียบไม่ได้เน้นเสียงหนัก เสียงเบา ทำให้ไม่ดึงดูดใจผู้ฟัง

หลังจากการเข้ามาเป็นนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร เมื่อเข้ามาเป็นนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร พร้อมกับฝึกอบรมศิลปะการพูดในที่ชุมชนและการสนทนากลุ่มแบบกันเองในการนำเสนอข้อมูลในแต่ละวิชาที่เรียนตามหลักสูตรสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นเวลา 3 ปี พบว่า ข้อมูลที่ได้รับจากการสังเกตการสนทนากลุ่มแบบกันเองในการนำเสนอข้อมูลในชั้นเรียน และการเข้าร่วมเวทีสาธารณะในการรับฟังความคิดเห็นในแต่ละกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอในด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้และเนื้อหาสาระ ด้านการแต่งกาย ด้านการใช้น้ำเสียงและด้านการวางตัว นักศึกษากลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 15 รายมีการเปลี่ยนแปลงในการพูดในที่สาธารณะมาก มีการพูดอย่างกล้าหาญ มีเหตุผล และฟังในสิ่งที่คนอื่นพูด จึงถือได้ว่าการพัฒนา การเป็นผู้นำด้านการพูดเพราะมีบุคลิกภาพที่ดีพูดจาไพเราะ พูดเสียงดังฟังชัด พูดสุภาพไม่วกวน สร้างสรรค์สามารถใช้ถ้อยคำพูดออกมาเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้และเนื้อหาสาระออกมาให้ผู้ฟังได้อย่างเป็นระบบ และชัดเจน

2. อภิปรายผล

กระบวนการพัฒนาเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการอย่างต่อเนื่องจนก่อให้เกิดผลลัพธ์ ในที่นี้คือ นักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสารที่เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 50 คน ดังนั้นกิจกรรมการฝึกปฏิบัติการพูด การนำเสนอเดี่ยวด้วยสไลด์ การนำเสนอเป็นกลุ่มย่อย โดยกิจกรรมการสนทนาแบบกันเอง ของการจัดการความรู้จะให้ความสำคัญอยู่ที่กระบวนการมีส่วนร่วมซึ่งหมายถึง ให้นักศึกษาทุกคนและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้งจำนวน 15 คน ต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในการจัดการความรู้โดยเริ่มต้นจากศึกษาวิชาที่เรียนในหลักสูตรสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ตลอดระยะเวลา 3 ปี การศึกษา (ดูรายละเอียดข้อวิชาในบทที่ 4) ด้วยการร่วมกิจกรรมเสนอรายงานในชั้นเรียนหรือหน้าห้องเรียนพร้อมคำแนะนำที่ถูกต้องจากผู้วิจัยและวิทยากรฝึกอบรมการพูดในที่สาธารณะ(ชั้นเรียน) เพราะกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นการสร้างประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้กับนักศึกษาระหว่างการเรียนเพื่อจะนำไปสู่การปรับวิถีคิดของคนหรือกระบวนการ (เสรี พงศ์พิศ. 2553) โดยเฉพาะก่อนเข้ามาเป็นนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสารนั้นขาดความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในการพูดในที่สาธารณะหรือในชุมชน

ดังนั้นการสร้างโอกาสให้นักศึกษาเหล่านั้นได้พัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะที่ถูกต้องตามกระบวนการฝึกและปฏิบัติ ศิลปะการพูดในที่สาธารณะโดยอาศัยการนำเสนอข้อมูลในชั้นเรียนหรือการสร้างกิจกรรมการสนทนาดังกล่าวแบบกันเอง (อภิปรายกลุ่มแบบกันเอง, ทิศนา แจมมณี, 2544) ในชั้นเรียนแล้วขยายไปสู่เวทีสาธารณะในท้องถิ่นหรือชุมชนที่อาศัยภายใต้การชี้แนะของอาจารย์ผู้จัดกระบวนการแต่ละวิชา และวิทยากรที่แนะนำศิลปะการพูดในที่สาธารณะ เพราะเมื่อสามารถดึงศักยภาพของนักศึกษาออกมาฝึกปฏิบัติให้กลายเป็นผู้นำในการพูดในที่สาธารณะได้แล้วนักศึกษาเหล่านั้นสามารถนำความรู้ ความสามารถที่เป็นประสบการณ์จริงนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงจะถือว่านักศึกษาได้พัฒนาแล้วเพราะความหมายของการพัฒนาคือ การกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่สภาพหนึ่งที่ดีกว่า โดยมีกรวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า (ดูบทที่ 2) ซึ่งก็คือการฝึกปฏิบัติการพูดในที่สาธารณะบูรณาการร่วมกับการนำเสนอรายงานในห้องเรียนแต่ละครั้ง แต่ละกิจกรรม

ส่วนคำว่า “ผู้นำ” นั้น หมายถึง ผู้นำที่ดี มีคุณธรรม มีศรัทธาในศาสนา เชื่อมมั่นในหลักจริยธรรม (ดูบทที่ 2) ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีไม่ใช่ดีแต่พูด ซึ่งเมื่ออยู่ในชุมชนโดยอมจะทำให้ชุมชนนั้นเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี เพราะฉะนั้นการฝึกอบรมปฏิบัติของนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร จึงเป็นการพัฒนาตนเองควบคู่ไปกับการเรียนเพื่อให้ผู้ตามเห็นความสำคัญและทำงานเพื่อส่วนรวม ตลอดจนเปลี่ยนแปลงระดับความต้องการในผลงานของผู้

ตามให้สูงขึ้นและใช้ความสามารถของตนเองฝึกปฏิบัติแนวการพูดการนำเสนอการสนทนากลุ่มแบบกันเอง ตามศักยภาพทั้งหมดจากการทำงาน

จากการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีฝึกปฏิบัติแนวการพูดการนำเสนอการสนทนากลุ่มแบบกันเองแนวการสังเกต และใช้แบบสอบถามทั้งในชั้นเรียน และเวทีประชุมของท้องถิ่น พบว่า เมื่อแรกเข้าเป็นนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร นักศึกษายังขาดความเป็นผู้นำในการพูดในที่สาธารณะ กล่าวคือ พูดไม่ราบรื่นพูดนำเสนอเนื้อหาไม่ต่อเนื่อง ขาดเป็นช่วงๆตอนหายใจมีความตื้นตื้นน้ำเสียงไม่ชัดเจนเน้นการอ่านมากกว่าการพูดโดยเป็นธรรมชาติ การแต่งกายไม่สุภาพ การเคลื่อนไหวระหว่างพูดก็ไม่สง่างาม พูดไม่ดึงดูดใจคนฟัง ซึ่งทั้งหมดนี้คือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของคน แต่การที่จะพัฒนาคนให้มีบุคลิกภาพที่ดีและมีศักยภาพเป็นผู้นำที่ดีที่ประสบความสำเร็จในการพูดในที่สาธารณะ ได้นั้นต้องได้รับการฝึกทักษะการพูดตามหลักวิชาการให้ถูกต้องและฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ จากข้อค้นพบหลังเข้าเรียนในศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสารและได้รับการฝึกพูดอย่างสม่ำเสมอ นักศึกษาในด้านบุคลิกภาพมีการขี้มึนขี้แ่มขี้แ่มใสขณะพูดมีความมั่นใจขณะพูดและพูดเป็นธรรมชาติ กวาดสายตาผู้ฟังพูดออกมาสร้างความเพลิดเพลิน การเคลื่อนไหวร่างกายเป็นไปโดยธรรมชาติ มีความสุขสะท้อนออกมาในลักษณะบุคลิกภาพที่ดี ด้านความรู้เนื้อหาสาระก่อนการพูดสนทนาแบบกันเองนักศึกษาได้อ่านเอกสารที่จะนำเนื้อหาประเด็นหลักประเด็นรองอย่างละเอียดโดยอ่านเอกสารแบบวิเคราะห์และแยกแยะเนื้อหาโดยจดบันทึกไว้อย่างชัดเจนตามลำดับความสำคัญ ด้านการแต่งกายที่เสนอออกมาเสื้อผ้าที่สวมใส่สีสุภาพสะอาดตา สวมใส่เสื้อผ้าไม่รัดรูปจนเกินไปเหมาะสมกับสถานที่ ไม่ใส่น้ำหอมและเครื่องประดับจนเป็นที่รำคาญตาของผู้ฟังการแต่งกายเสนอออกมาเป็นเชิงบวกที่สามารถปกป้องนักศึกษาในทางที่ดี การใช้น้ำเสียงดังฟังชัดเจนสุภาพและสร้างสรรค์ ส่วนการวางตัวพูดด้วยท่าทางที่เป็นธรรมชาติหน้าตาขี้มึนขี้แ่มใสรักษเวลาตามที่ได้รับมอบหมายให้พูด การวางตัวเป็นกัลยาณมิตรกับผู้ฟัง การเคลื่อนไหวร่างกายไม่มากเกินไปดูแลสง่างาม มีการสื่อสารกับผู้ฟังหรือทำให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมผู้ฟังมีอารมณ์ขันและมีความสุขในการฟังจากการพูดของนักศึกษาเพื่อให้เห็นว่านักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสารมีบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะจึงจัดฝึกปฏิบัติการพูดในที่สาธารณะโดยอาศัยความช่วยเหลือจากอาจารย์ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ แต่ละวิชาของหลักสูตรสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ตลอด 3 ปี พร้อมกับเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญในการพูดในที่สาธารณะมาเสริมความเข้มแข็งในด้านการฝึกปฏิบัติโดยอาศัยเวทีสาธารณะของการเมืองท้องถิ่นและการนำเสนอรายงานในชั้นเรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง พร้อมกับข้อวิพากษ์ต่างๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงตนเอง จนในที่สุดกลุ่มนักศึกษาเหล่านั้นมีศักยภาพจริง และสามารถพัฒนาการพูดของแต่ละคนในเวทีสาธารณะของการเมืองท้องถิ่นได้อย่างเข้มแข็ง หรือการนำเสนอข้อมูลในห้องเรียนก็สามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ กล่าวคือ การมีข้อมูลทั้งจากแนวการสังเกตแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่มแบบกันเองในห้องเรียน ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้และเนื้อหาสาระ ด้านการแต่ง

กาย ด้านการใช้น้ำเสียงและด้านการวางตัว ล้วนแต่ประสบความสำเร็จด้วยดี เนื่องจากการพูดอย่างกล้าหาญ มีเหตุมีผล ฟังในสิ่งที่คนอื่นพูด พูดจาไพเราะ ชัดเจน สุภาพไม่วกวน พูดมากกว่าอ่าน สร้างสรรค์ สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ออกมาทางคำพูดได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบ จึงสามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพของตนเองให้เป็นคนมีบุคลิกภาพที่ดี และเป็นผู้นำที่ดีตามที่กล่าวมาข้างต้นเพราะมีความแตกต่างอย่างเห็น ได้ชัดเจน ก่อน – หลัง การเข้ามาเป็นนักศึกษาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิตบ้านนาสาร

3. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้

3.1 ควรมีการฝึกอบรมการพูดในประเด็นต่างๆตามโอกาส เช่น อบรมการพูดแบบจูงใจ แบบชักชวน แบบบอกเล่า แบบบรรยาย และแบบบันทึก

3.2 การให้ความรู้จากตำราและการศึกษาดูงานในชุมชนซึ่งเป็นพื้นที่จริงของนักศึกษานั้นยังไม่อาจทำให้นักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ แต่ควรบูรณาการกับการพัฒนาบุคลิกภาพโดยเฉพาะการพูดในที่สาธารณะเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเหล่านั้นได้เกิดความตื่นตัวเพื่อการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตนเองผ่านวิชาเรียนต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น

4. ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรศึกษาเทคนิคการพูดในที่สาธารณะให้รู้ขั้นตอนให้ละเอียด

4.2 จัดตั้งทีมงานวิจัยเพื่อติดตามกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 15 ราย ที่ผ่านการฝึกปฏิบัติการพูดมีบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ ได้มีศักยภาพของตนเองเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงใดหรือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมากน้อยอย่างไรในลักษณะของการประเมินผล

4.3 ควรให้องค์กรท้องถิ่นจัดการฝึกอบรมคนในชุมชนให้มีความสามารถในการพูดเพื่อส่งเสริมการมีบุคลิกภาพเกิดความเชื่อมั่นในตนเองเพื่อการพูดสื่อสารถ่ายทอดให้ผู้ฟังมีการเข้าใจมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กวีวงศ์พุด. (2542) **ภาวะผู้นำ: คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ.** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด
- ข้อมูลทะเบียนราษฎร์เทศบาลเมืองนาสาร ณ วันที่ 1 เมษายน 2555.
- คอตเตอร์. (Kotter, 1990 : 62). **ภาวะผู้นำ : คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ.** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด
- ชลิต สุวรรณบุตร. (2552). **พัฒนาสูตรฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพในการวางแผนพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี : วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาวิทยลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี**
- ชาญชัย อาจินสมาจาร (2547). **เทคนิคการเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร.** กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
- คูบริน. (Dubrin, 1998 : 2) . **ภาวะผู้นำ: คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ.** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด
- เบิร์น. (Burn. 1978). **ภาวะผู้นำ : คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ.** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด
- บัณฑิต อึ้งรังสี. (2555 : 211) **คำคมสำเร็จ.** (พิมพ์ครั้งที่ 1). สมุทรสาคร: รังสีอินเตอร์เทรด เดอะพอยท์
- ถวิล ไพรสนนท์. (2512 : 211). **วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทย.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นาน สติต. (2557 : 174). **เคล็ดลี้ จูง(หู) และ เคล็ดจูง (ใจ) คน.** กรุงเทพมหานคร :
- เนเธอร์คอต (Nethercote. 1998). **ภาวะผู้นำ : คัมภีร์การพัฒนาภาวะผู้นำ.** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด
- นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. (2544 : 65 - 72) **ศิลปะการพูดสำหรับผู้นำ.** กรุงเทพมหานคร : ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์
- อาทิตย์ คุณยศยิ่ง. (2548 : 12). **การพัฒนาศักยภาพ.** กรุงเทพมหานคร :เอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด
- วรรณดี ชูกาล. (2540 : 8). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง: คัมภีร์ภาวะผู้นำ.** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด
- สมิหรา จิตตลดา. (2529 : 232). **วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทย.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุรเชษฐเวชชพิทักษ์. (2554 : 61). **การวางเป้าหมายและแผนชีวิต.** กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์

- สวณิต ขมาภัย, ภิรินท่อนวัชศิริวงศ์. (2525). **หลักการพูดขั้นพื้นฐานตั้งเขปสาระสำคัญ** (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพมหานคร : งานส่งเสริมผลิตตำราภาควิชาวาทวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดา ทัพสุวรรณ. (2541 : 8). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง: คัมภีร์ภาวะผู้นำ.** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด
- สุมณฑา พรหมบุญ และ อรพรรณ พรสีมา. (2549). **การมีส่วนร่วม: คัมภีร์ภาวะผู้นำ.** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด
- สมใจ ปราบพล. (2544). **กระบวนการพัฒนา : คัมภีร์ภาวะผู้นำ.** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2548). **ภาวะผู้นำทฤษฎีและปฏิบัติ :ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์.** (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : นานักพิมพ์วิรัตน์ เอ็ดดุกะชั่น.
- สัมพันธ์ เตชะอชิต. (2535 : 164) . **เทคนิคการพัฒนาความรู้.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลังปัญญา.
- เสรี พงศ์พิศ. (2553). **ร้อยคำที่ควรรู้.** (พิมพ์ครั้งแรก). กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). **คู่มือหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์และสำนักพิมพ์.**
- เสรี พงศ์พิศ. (2548 : 115). **ศักยภาพของชุมชน : คัมภีร์ภาวะผู้นำ.** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด
- เสรี พงศ์พิศ. (2553 : 202 – 204). **ปฏิรูปสังคมไทย.** กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ศูนย์การเรียนรู้เพื่อปวงชนนครศรีธรรมราช. **อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช รายงานการประชุมประจำเดือนธันวาคม 2555.**
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. (2554 : 10) **พินหลังท้องถิ่นสู่การอภิวัฒน์ประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท ทีคิวพีจำกัด.

อินเทอร์เน็ต

- Kotter. (1982). *Writers on Leadership.* London :expernetbooks.
- .Richard L. Daft. (1997) *Writers on leadership.* London :expernetbooks.
- .Yuk. (1989) [http://www. Baangomyut. Con/leadership/%02.html](http://www.Baangomyut. Con/leadership/%02.html)
- <http://www.gotoknow.org/posts/450647>
- <http://www.baanjomyut.com/leadership/%02.html>
- <http://www.agritech,doae.go.th/km%2055.pdf>

ภาคผนวก

คำถามที่ 3 เมื่อท่านได้รับการอบรมฝึกการพูดในที่ชุมชนหรือในที่สาธารณะแล้ว ทำให้ท่านกล้าที่จะพูดในที่สาธารณะหรือพูดในที่ชุมชน หรือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากขึ้นน้อยเพียงใด เพราะอะไร และได้สร้างความมั่นใจให้ท่านหรือไม่ อย่างไร เพราะอะไร

.....
.....
.....
.....
.....

คำถามที่ 4 ท่านได้เข้าร่วมเสนอความเห็น พูดในที่สาธารณะจริงหรือไม่ หรือในการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรอื่นๆ จำนวนกี่ครั้งและแต่ละครั้งท่านมีความเห็นว่าตัวท่านเองมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นเพียงใด ในด้านบุคลิกภาพ ความกล้าหาญ ความมีเหตุผล ความสนใจ การตั้งใจฟังของผู้ฟัง และข้อมูล ที่ถูกเรียบเรียงออกมาให้ดีขึ้นเกิดจากอะไร เพราะอะไร

.....
.....
.....
.....
.....

คำถามที่ 5 ท่านมีความเห็นต่อการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำด้านการพูดในที่สาธารณะ อย่างไร เพราะอะไร และมีข้อเสนอแนะอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

แนวการสังเกต

การบันทึกข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมก่อนการฝึกเรียนมีดังนี้

ประเด็นที่ 1 ฟังจากการพูดเป็นเนื้อหาสำคัญแล้ว ผู้พูดหรือนักศึกษาไม่ได้อ่านเนื้อหาอย่างตั้งใจทำให้สื่อความหมายจากการพูดไม่ได้ก่อนการอบรม

ประเด็นที่ 2 ระหว่างการพูดมีการสะดุดคำหรือไม่มีความมั่นใจในการพูด พูดขาดๆ หายๆ

ประเด็นที่ 3 การพูดเป็นการพูดเรื่อยเปื่อยไม่มีสาระ พูดได้บ้าง หากนำประเด็นเนื้อหา มาพูด พูดไม่มีสาระ

ประเด็นที่ 4 เนื้อหาในการพูด พูดวกวน ฟังไม่ชัดเจน ไม่มีการเรียบเรียงหัวข้อหรือ เนื้อหาประเด็นสำคัญ

ประเด็นที่ 5 การพูดเป็นการอ่านเนื้อหาในเอกสารที่ผู้จัดกระบวนการแจกให้ขาด วรรคตอนในการพูดและการฟัง

ประเด็นที่ 6 การพูดในกลุ่ม ในการเตรียมเนื้อหามาก่อนการสนทนากลุ่ม ขาดความเป็นผู้นำ มักจะเป็นผู้ตามส่วนใหญ่ ขาดการสนใจ ไม่ตั้งใจที่จะพูดไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น

สรุปการเปรียบเทียบการพูด นักศึกษาทั้ง 15 คน ก่อนการเป็นนักศึกษาขาดความมั่นใจ ในการพูด จับประเด็นเนื้อหาสำคัญไปพูดไม่ได้เป็นการอ่านเนื้อหาในเอกสารบุคลิกภาพไม่สง่างาม ยืนอ่าน ท่าทางการเคลื่อนไหวน่ารำคาญ การแต่งกายไม่เหมาะสม ทำให้ไม่เป็นที่สนใจของผู้ฟัง และประทับใจ หลังจากเข้ามาเป็นนักศึกษาและได้รับการฝึกเรียนและการพูดในการนำเสนอ การสนทนากลุ่มแบบกันเอง นักศึกษาได้ปฏิบัติซ้ำหลายๆ ครั้งในการพูดนำเสนอ การสนทนากลุ่มแบบ กันเอง มีน้ำเสียงดังฟังชัด จับประเด็นเนื้อหาพูดได้น่าฟังเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างชาญฉลาด มีอรรถรสในการพูด ผู้ฟังให้ความสนใจที่จะฟังบุคลิกท่าทางเกิดความมั่นใจศักยภาพการเป็น ผู้นำ ก่อนเข้าเรียนใน ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาลัยชีวิต นักศึกษาขาดมิติความสัมพันธ์กับ ชุมชน เพราะเมื่อร่วมประชุมในชุมชน ขาดองค์ความรู้ในการพัฒนาชุมชนทั้งในเรื่องทฤษฎีและ การปฏิบัติเมื่อได้สมัครเข้าเรียนในสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนของศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่าย มหาลัยชีวิตบ้านนาสาร ได้รับการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ศักยภาพการเป็นผู้นำด้าน การพูดด้วยตนเองหลายๆ ครั้งในวิชาของสาขาสหวิทยาการการพัฒนาท้องถิ่น ก็เกิดความรู้ไปเป็น ผู้นำในการเปลี่ยนแปลงได้

ภาคผนวก ข.

สรุปคำสัมภาษณ์ของนักศึกษากลุ่มผู้ร่วมวิจัย

สรุป คำสัมภาษณ์ของนักศึกษากลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า

1. การเตรียมพร้อมที่จะพูดเรื่องใดๆ จะต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมตัว ด้านเนื้อหาองค์ความรู้ บุคลิกภาพ และศิลปะการพูด
2. การเป็นผู้นำ จะต้องมีความบุคลิกดี พูดจาไพเราะ พูดดังฟังชัด พูดสุภาพ พูดไม่วกวน พูดถูกต้อง พูดเชิงสร้างสรรค์ พูดแต่ความเป็นจริง
3. การศึกษาบริบทพื้นที่ก่อนที่จะพูดเป็นเรื่องจำเป็น
4. การควบคุมอารมณ์ในขณะที่พูด ต้องมีสติ มีปัญญา เข้ามาเป็นองค์ประกอบ
5. เปิดโลกกว้างต่อคำติชมของผู้ฟัง เพื่อนำไปสู่การแก้ไขข้อบกพร่อง จุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง
6. การพูดในแต่ละสถานการณ์ จะต้องรักษาเวลา คิดก่อนที่จะพูดอะไรออกไป
7. การลงพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน จะเป็นประสบการณ์โดยตรงเป็นความรู้ มือหนึ่งที่เกิดจากการปฏิบัติ
8. การพูดด้วยน้ำต้ายิ้มแย้มทำให้ผู้ฟังเกิดความอบอุ่น ไม่เกรียกลัวรู้สึกดีต่อผู้พูด
9. การมีความรู้ มีสมาธิ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่น เกิดทักษะความเป็นผู้นำด้านการพูดในที่สาธารณะได้เป็นอย่างดี

สรุปการสังเกต

จากการสังเกตการมีบุคลิกภาพและศักยภาพด้านการพูดในที่สาธารณะ หากนักศึกษาได้เตรียมตัว ในด้านเนื้อหาโดยการอ่านอย่างวิเคราะห์ มีการจดบันทึกประเด็นเนื้อหาที่สำคัญลงในกระดาษบันทึก และจัดลำดับประเด็นเนื้อหาที่จะพูดจะให้นักศึกษาพูดได้ดี และเมื่อได้รับการอบรมทั้งภาคทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติหลายๆ ครั้งในเรื่องการเป็นผู้นำ และศิลปะการพูด จะทำให้นักศึกษามี ทักษะ มีศิลปะการพูดในที่สาธารณะได้เป็นอย่างดี สามารถนำเสนอเนื้อหา มีท่าทางบุคลิกภาพ มีการใช้น้ำเสียงพูดดัง ฟังชัด เน้นการพูดมีเสียงหนัก เสียงเบา น้ำฟัง การแต่งกาย นักศึกษาแต่งกายเหมาะสมกับโอกาสสถานการณ์ของกิจกรรมงานที่จัดขึ้น กล่าวที่จะเสนอแนวความคิดในที่ชุมชนหรือที่สาธารณะ เป็นผู้นำ ผู้ติดตามแบบประชาธิปไตย

ภาคผนวก ค.
ภาพกิจกรรมในการวิจัย

ภาพที่ 1 การเป็นผู้นำด้านการพูดในที่สาธารณะของนักศึกษา ตรีช.บ้านนาสาร

ภาพที่ 2 การทำประชาพิจารณ์ในที่องถิ่น

ภาพที่ 3 การเข้าร่วมของนักศึกษาในการทำประชาพิจารณ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นายสุพจน์ บุญศิริชัย
วันเดือนปีเกิด	18 มกราคม 2497
ที่อยู่	56/1 ถนนไตรศิริ ตำบลนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี รหัสไปรษณีย์ 84120
เบอร์โทรศัพท์	081-9787351
อีเมล	supoj112@gmail.com
สถานที่ทำงาน	พ.ศ. 2552-2555 อาจารย์ 3 โรงเรียนบ้านนาวิทาคม อาจารย์ระดับ 7 โรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2548-ปัจจุบัน อาจารย์พิเศษ สถาบันการเรียนรู้ เพื่อปวงชน ศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิต บ้านนาสารอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2516-2520 ระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2556-2558 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทศิลปศาสตรมหา- บัณฑิต สาขาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน